

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

MONOGRAFIA TURISTICĂ A

MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

DIN JUDEȚUL BRAȘOV

CONFORM H.G. NR. 852 / 2008

PENTRU APROBAREA NORMELOR ȘI CRITERIILOR DE

ATESTARE A STAȚIUNILOR TURISTICE

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

CUPRINS

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE	6
1. Istoric și caracteristici geografice	7
1.1. Istoric	7
1.2. Localizare	10
1.3. Relief și constituție geologică	11
1.4. Soluri și subsoluri	13
1.5. Climă	13
2. Cadrul natural	15
2.1. Factorii de mediu	15
2.1.1. Calitatea aerului	15
2.1.2. Rețeaua hidrografică	20
2.1.3. Pădurile	21
2.1.4. Biodiversitate	22
2.2. Protecția mediului	23
2.2.1. Menținerea și îmbunătățirea calității aerului	23
2.2.2. Alimentarea cu apă potabilă și evacuarea apelor uzate	27
2.2.3. Lucrări de apărare împotriva inundațiilor	30
2.2.4. Gestionarea deșeurilor	31
3. Cadrul socio-economic	34
3.1. Prezentare demografică	34
3.2. Educație	37
3.3. Servicii sociale și de sănătate	47

3.4. Agricultură	52
3.5. Economia locală și mediul de afaceri	55
CAPITOLUL II. POTENȚIALUL TURISTIC AL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ	58
1. Patrimoniul de mediu	59
1.1. Situl „Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu”	59
1.2. Situl „Avrig – Scorei – Făgăraș”	62
1.3. Situl „Podișul Hârtibaciului”	64
2. Patrimoniul arhitectural și cultural	67
2.1. Monumente istorice și culturale	67
2.1.1. Cetatea Făgăraș	67
2.1.2. Biserica Ortodoxă „Sfânta Treime”	77
2.1.3. Biserica Ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolae”	78
2.1.4. Biserica Romano-Catolică și Mănăstirea Franciscanilor	79
2.1.5. Biserica Evanghelică	80
2.1.6. Biserica Reformată	81
2.1.7. Sinagoga	82
2.1.8. Casa Dr. Giurcă (fosta Casă a Căsătoriiilor)	83
2.1.9. Casa Inocențiu Micu Klein	84
2.1.10. Statuile lui Badea Cârțan și Doamnei Stanca	85
2.1.11. Ansamble urbane	86
2.2. Tradiții și obiceiuri locale	90
2.2.1. Festivalul Cetelor de Feciori	90
2.2.2. Colindele copiilor	95
2.2.3. Șezătorile	96
2.2.4. Schimbul de gardă al Cetății Făgăraș	97
2.3. Personalități locale	98

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.4. Instituții și activități culturale	101
2.4.1. Casa de cultură	101
2.4.2. Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”	103
2.4.3. Fundația culturală „Negru Vodă” Făgăraș	110
2.4.4. Fundația Comunitară „Țara Făgărașului”	113
2.4.5. Biblioteca municipală „Octavian Paler”	114
3. Manifestări cultural-educative și sportive	116
CAPITOLUL III. VALORIFICAREA TURISTICĂ A MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ.	119
1. Structuri turistice de cazare	120
1.1. Hotel „Bulevard”	120
1.2. Complexul turistic „Fântânița Crăiesei”	122
1.3. Pensiunea „Bambuu”	123
1.4. Pensiunea „D&D”	124
1.5. Pensiunea „Diana”	125
1.6. Pensiunea „Onix”	126
1.7. Pensiunea „Sada”	128
1.8. Pensiunea „Vanessa”	129
1.9. Pensiunea „White House”	130
1.10. Pensiunea „Elegant House”	131
1.11. Camere de închiriat „Liberty Rooms”	132
1.12. Camere de închiriat „Sangrecu House”	134
1.13. Camere de închiriat „Splendid House”	135
1.14. Camere de închiriat „Piețe, târguri și oboare”	136
2. Zone și structuri de agrement	137
2.1. Complexul turistic „Fântânița Crăiesei”	137
2.2. Complexul de agrement „Laguna Albastră”	139

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.3. Spații verzi, parcuri și promenade	141
3. Amenajări pentru practicarea sporturilor	147
4. Servicii de revigorare și asistență medicală balneară	150
5. Informare și promovare turistică	151
6. Agenții de turism și alte servicii comerciale	157
7. Circulația turistică	158
8. Tipuri de turism ce pot fi practicate în municipiul Făgăraș	161
BIBLIOGRAFIE	166

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

CAPITOLUL I.

CONSIDERAȚII GENERALE

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1. Istoric și caracteristici geografice

1.1. Istoric

Etimologia cuvântului „Făgăraș” poate proveni din limbile:

1. maghiară de la numele propriu *Fogor* sau din cuvântul maghiar *fogor*, variantă a *fogoly* „potârniche”, *fogros*, *fogoros* însemnând „loc cu multe potârniche”.
2. peceneagă, de la combinația *Fagar šu*, „apa frasinului”.
3. română, derivat al substantivului românesc *fag*, moștenit din latină *fagus*, „fag”.

Aflat în centrul țării, Făgărașul s-a dezvoltat în dreptul vadului de pe Olt care deschidea comunicarea cu regiunile dinspre nord și permitea legătura cu vechiul drum roman de-a lungul Oltului. Evoluția lui a fost influențată în mod hotărâtor de prezența fortificației și a reprezentanților politici care au rezistat aici.

Prima atestare documentară a localității Făgăraș o găsim în cunoscutul document din 11 martie 1291 emis de regele Ungariei, Andrei al III-lea, în Congregația de la Alba Iulia pentru magistrul Ugrinus. În acest context, nobilul credincios al regelui revendica posesiunile sale Făgăraș și Sâmbăta, în virtutea drepturilor avitice susține și de diplomele regale pe care le primiseră antecesorii săi.

Făgăraș a fost o așezare cu o structură etnică și confesională asemănătoare orașelor transilvănene, în care coabitau români, maghiari, sași, negustori greci, armeni, evrei, fiecare cu particularitățile lingvistice și de credință. La sfârșitul secolului al XVI – lea, Antonio Possevino, observând particularitățile Țării Făgărașului, nota că existau peste 70 de sate aproape toate pline de români, deși în orașul Făgăraș se găsesc unguri, sași și români. Cu cei aproximativ 2.000 de

ROMÂNIA JUDEȚUL BRAȘOV

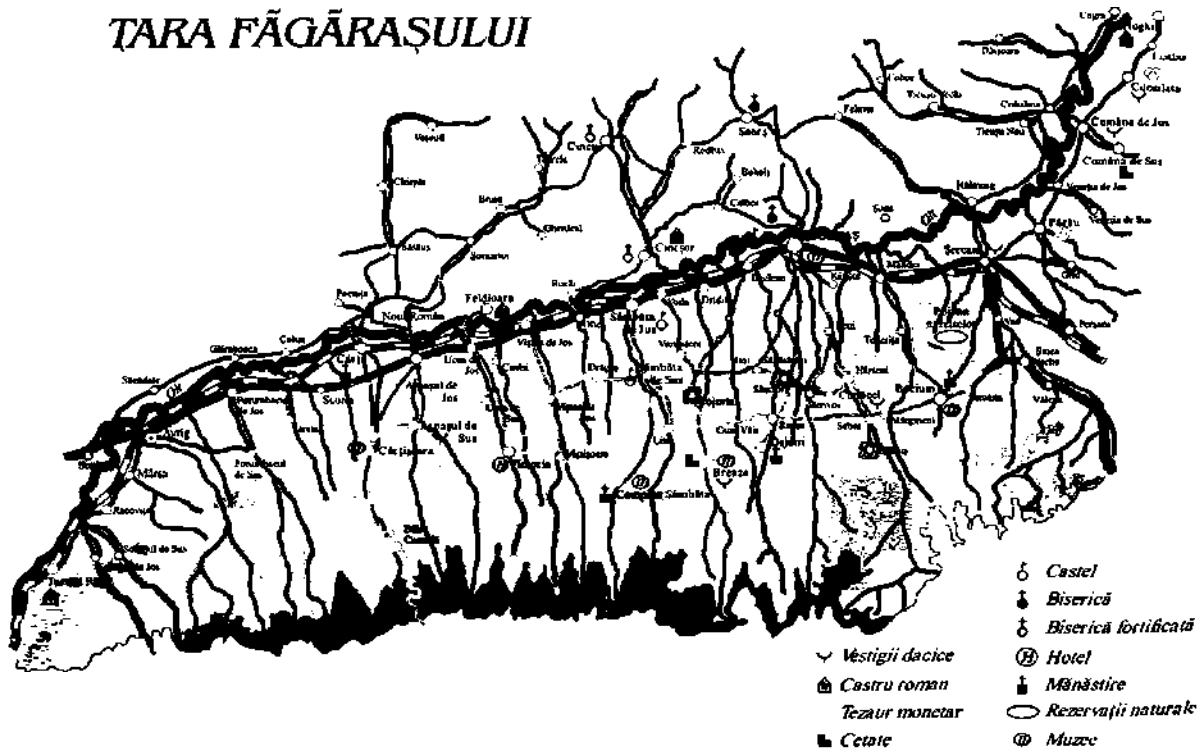
MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

locuitori pe care pare să-i fi avut la jumătatea secolului al XVII-lea, Făgăraș s-a situat în ierarhia orașelor transilvănene, între Alba Iulia și Mediaș.

Începând cu sfârșitul secolului al XVI-lea se constată tendința de a crea o viață economică proprie, bazată pe activitatea celor aproape 20 de bresle (cea mai veche fiind bresla pantofarilor, din 1598) și pe schimburile comerciale (orașul aflându-se la intersecția mai multor rute comerciale).

TARA FĂGĂRAȘULUI

Sursă foto: <https://sites.google.com/site/tarafagarasului/a/harta-tarii-fagarasului>

Istoria municipiului Făgăraș nu se poate separa de cea a Țării Făgărașului, cu care se împletește încă de la apariția sa ca localitate. Țara Făgărașului a constituit din cele mai vechi timpuri, alături de Tara Bârsei, o zonă de refugiu în fața dușmanului, datorită poziției sale geografice favorabile. Aflată pe rând în componența Țării Românești (regăsim apanajele

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Făgărașului și Almașului în marele titlu voievodal al lui Mircea cel Bătrân) și sub stăpânirea regilor Ungariei, străvechiul teritoriu românesc revine la patria-mamă o dată cu Marea Unire de la 1 decembrie 1918. Identitatea locală de făgărășean se extinde asupra ținutului istoric Țara Făgărașului, incluzând localitățile de-a lungul Oltului și de la poalele munților Făgăraș. Decupajul administrativ aferent acestei zone a variat în diferite perioade ale timpului, în prezent acestea regăsindu-se pe teritoriul a două județe, Brașov și Sibiu.

Localitatea Făgăraș, cu cetatea sa multiseclară, a fost mult timp centrul politico-administrativ al ținutului, ca reședința de district până în 1886, de comitat între 1886 și 1918 și apoi reședința de județ între 1918 și 1950, polarizând întreaga viață economică, social-politică și culturală a zonei. În anul 1968, o dată cu nouă reorganizare administrativ-teritorială, fostul județ Făgăraș devine parte componentă a actualului județ Brașov, reședința județului fiind trecută municipiului Brașov.

Orașul a cunoscut o transformare economică și socială radicală în perioada comunistă, fiind supus unui proces de urbanizare și industrializare accelerată. Profilul economic al orașului a devenit unul industrial iar fondul construit s-a dezvoltat spre a permite integrarea afluxului de forță de muncă necesară dezvoltării industriale. Făgărașul a obținut statutul de municipiu în anul 1979. În prezent, se remarcă tendința de revenire la profilul comercial, de servicii și mică industrie, valorizând funcția de centru urban polarizator în Țara Făgărașului, precum și poziția orașului în centrul României.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.2. Localizare

Municipiul Făgăraș este situat în Transilvania, județul Brașov, la 66 km de municipiul Brașov și 76 km de municipiul Sibiu, pe traseul drumului național DN 1, care face legătura cu celelalte localități importante din zonă. Luând ca reper Cetatea situată în centrul orașului, coordonatele geografice ale acestuia sunt: longitudinea estică 24°58'17" și latitudinea nordică 45°50'32". În baza studiilor efectuate în anul 2015, profesorul universitar dr.ing. Alexandru Boroiu, a declarat municipiul Făgăraș ca fiind *centrul geografic al României*.

Din punct de vedere geografic, municipiul Făgăraș este situat în partea central nordică a depresiunii cu același nume, delimitată natural de Munții Făgăraș (cei mai înalți munți din țară) și de cei ai Perșanilor, precum și de râul Olt. Localitatea este așezată pe terasă relativ joasă, la o altitudine de 430 m, pe malul stâng al Oltului, tăiată de vechea albie a pârâului Berivoi, care curge acum pe la vestul localității (devierea fiind efectuată în cadrul marilor amenajări prevăzute de programul de aparare a orașului de inundații). În urma incorporării fostului sat Galați la Făgăraș, teritoriul municipiului cuprinde acum și zona de pe malul drept al Oltului.

Municipiul Făgăraș este situat în zona numită Țara Făgărașului, una dintre cele mai vechi și importante zone geografice și etno-culturale din România. Această zonă se mai numește Țara Oltului și se învecinează cu Țara Loviștei, Țara Bârsei și Țara Amlașului.

Din punct de vedere administrativ, municipiul Făgăraș este situat în județul Brașov, fiind al doilea oraș ca mărime din acest județ, atât ca număr de locuitori, suprafață intravilan, cât și ca pondere în activitatea economică. Suprafața administrativă a municipiului este 3546,61 ha din care 1898,16 ha extravilan și 1648,45 ha intravilan. Făgărașul cuprinde și satul desființat Galați, astăzi cartier înglobat al acestuia.

Circulația rutieră în cadrul municipiului Făgăraș se realizează pe drumul național și pe drumurile județene care îl străbat și care asigură conectarea cu localitățile învecinate, după cum

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

urmează: cu municipiile Brașov și Sibiu (direcția est-vest) prin DN1, cu comuna Hârseni prin DJ 104B, cu comuna Recea prin DJ 104C, cu comuna Șoarș prin DJ 104 D și cu comuna Șona prin DJ 104 J. Totodată, fostul drum tehnologic, folosit în timpul execuției lucrărilor de regularizare a cursului Oltului, drumul județean DJ 104L a fost clasat în 2006, ca drum național cu indicativul "Varianta ocolitoare (nord) a municipiului Făgăraș", având o lungime de 5,930 km și racordări la drumul național DN 1. Cea mai importantă magistrală feroviară care străbate municipiul Făgăraș în jumătatea de sud este M200 Brașov – Arad – Ungaria, care asigură transportul feroviar către majoritatea centrelor urbane din țară.

Teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș se învecinează cu următoarele localități: la nord cu comunele Șoarș, Șona, Felmer, Calbor și Rodbav, la est cu comuna Mândra, la sud-cu satele Luța, Hurez, Râușor și Ileni și la vest cu comuna Beclean.

1.3. Relief și constituție geologică

Arealul este caracterizat de un relief colinar format din dealurile submontane, câmpia piemontană, depresiunea Făgărașului, podișul Hârtibaciului și lunca Oltului. Actuala fizionomie geomorfologică a teritoriului este rezultanta interacțiunii factorilor morfogenetici interni (tectonism, vulcanism) și externi (eroziune și sedimentare fluvial, torențială, glaciară), constituind, totodată, un monument dintr-un lanț neîntrerupt de prefaceri, expresia cea mai recentă a unei îndelungate evoluții paleogeografice.

Relieful muntos ocupă aproximativ 35% din suprafața zonei, iar cel depresionar și deluros aproximativ 65%. Depresiunea Făgărașului, considerată în ansamblu o mare câmpie piemontană, etajată, este, de fapt, o depresiune de contact cu relief în trei trepte. Prima dintre aceste trepte, cea mai înaltă, este formată din șirul dealurilor și muscelor submontane cu înălțimi de 650-950 m, acoperite cu fânețe și pălcuri de păduri rare. A doua treaptă, câmpia de

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

acumulare piemontană, este cea mai largă, fiind brăzdată de numeroși afluenți din stânga ai Oltului, care au săpat văi largi în care depun o mare cantitate de pietrișuri, îndeosebi în timpul viitorilor. Între aceste văi, coboară spre nord „poduri” late, interfluviale. A treia treaptă a depresiunii, cea mai joasă, este lunca Oltului, care coboară la 450-500 m altitudine. Râurile dese care coboară din Munții Făgărașului, bogate în apă, în special primăvara, transport mari cantități de pietrișuri. Oltul care le culege pe toate pare să fi avut inițial un traseu mai la sud, fiind împins mereu spre nord, unde se înalță Podișul Hârtibaciului. În luncă, unde Oltul este puternic mendrat, sunt evidente urmele schimbărilor de curs și fenomenele de înmlăștinare.

Procesul de formare a Depresiunii Transilvaniei începe la sfârșitul cretacului, se individualizează în miocen, limitele sale geologice s-au definitivat în pliocenul superior, iar configurația geografică în pleistocen, prin ridicarea puternică a blocurilor din ramă. Ea a devenit astfel unitate structurală bine individualizată, ce s-a format prin scufundarea unor blocuri cristalino-mezozoice. Depresiunea Transilvaniei este una dintre cele mai cercetate unități de relief din țara noastră datorită existenței unor substanțe utile. La începutul secolului al XIX-lea cercetările geologice s-au intensificat datorită prezenței masivelor de sare gema, a izvoarelor sărate și a altor ape minerale. Factorii care stau la baza modelării actuale sunt: roca, structura, factorii morfometrici, apele, clima, factorii biologici, pedologici, antropici. Sub aspect geologic, în cea mai mare parte domină formațiunile miocenului superior (panoniene) care în funcție de ponderea uneia din fracțiunile granulometrice se diferențiază teritorial. Posterior mișcărilor moldavice are loc sedimentarea buglaviană, pe suprafețe mari în Depresiunea Transilvaniei.

Valabile în parte și azi rămân unitățile tectonice stabilite și anume: o zonă de margine formată din strate necutate și o zonă intens cutată cu masive de sare cuveta sau zonă interioară cutată în domuri și branhianticinale.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.4. Soluri și subsoluri

Solul podzolic și numeroșii afluenți ai Oltului au favorizat înmlăștinirea terenurilor și formarea de mlaștini și turbării. Prezența precumpănitoare a solurilor de pădure pe teritoriul municipiului Făgăraș reprezintă unul dintre indiciile existenței anterioare a unor întinse păduri care acopereau depresiunea făgărășeană.

Toponimia zonei este și ea grăitoare pentru această realitate geografică, dar indică și acțiunea umană de defrișare făcută în vederea sporirii pământului arabil și pentru pășunat; astăzi în depresiune se mai păstrează doar câteva pâlcuri de pădure - de fag sau de stejar - așa cum este cel ce adăpostește cunoscuta „Poiană a narciselor” de la Vad.

1.5. Climă

Teritoriul Făgărașului se încadrează zonal în climatul temperat continental – moderat, caracterizat prin ierni reci și veri umede și călduroase. Clima municipiului Făgăraș, ca și a întregii depresiuni, influențată de prezența munților, este caracterizată de frecvențe inversiuni de temperatură, mai ales iarna. Specifici zonei sunt curenții de aer cald cu caracter de foehn care, la sfârșitul iernii și începutul primăverii, determină topirea bruscă a zăpezilor.

Luna cea mai rece este ianuarie, cu o medie pe zece ani de -3°C , luna cea mai călduroasă este iulie, cu o medie de 27°C , iar media multianuală este de $5,4^{\circ}\text{C}$. Municipiul Făgăraș este situat într-o zonă subumedă, media precipitațiilor multianuale fiind de 483 mm. Repartizarea

precipitațiilor pe luni calendaristice este neuniformă, alternând de la un an la altul, însă cel mai ploios anotimp este vara, când suma precipitațiilor atinge 325 mm. Umiditatea aerului are o medie anuală de 86,88%, valoarea cea mai ridicată înregistrându-se în cursul verii și cea mai scăzută în lunile de iarnă. Datele climatice medii înregistrare la stația meteorologică, în localitatea Beclean în anul 2019, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
Temperatura minimă	-19,6	-19,8	-6,6	-2,9	0,8	5,9	7,2	10,2	-2,9	-1,2	-9,8	-15,1
Temperatura medie	-12,4	-5,7	18,3	23,9	26	25,3	20,9	18,4	26,2	22,9	14	-8,7
Temperatura maximă	7,2	13,9	21,2	26,8	26,8	31,2	28,1	28,6	29,1	24,1	23,8	6,4
Umiditatea aerului	22,5	28,1	27,3	21,1	119,3	120,8	98,4	68,2	24,2	26,4	22,1	8,2

Durata de strălucire a soarelui influențează desfășurarea proceselor fundamentale, biochimice și fiziologice din plante, evapotranspirația. Radiația solară globală înregistrează peste 115,0 kcal/cm²/an în depresiune și sub 110,0 kcal/cm²/an pe culmile montane. Zilele cu cer senin la Făgăraș se ridică în medie la 95,4, cele cu cer noros la 124,4, iar cele cu cer acoperit la 146,2 așa cum este prezentat în tabelul de mai jos:

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2019	43,7	121,6	194,5	180,3	160,9	171,2	191,4	312	189,9	202	121,4	38,56

Localitatea Făgăraș se află într-o zonă care este ferită în general de vânturi puternice. Regimul eolian din zonă se caracterizează prin valori moderate, iar vânturile predominante sunt cele din nord-est și cele umede din vest.

2. Cadrul natural

2.1. Factorii de mediu

2.1.1. Calitatea aerului

Principalele surse de poluare a aerului în municipiul Făgăraș sunt: activitățile platformelor industriale, activitățile agricole, traficul rutier local și de tranzit, traficul feroviar, termocentralele care produc agentul termic și apa caldă menajeră în locuințe, lucrările de construcție, încălzirea rezidențială cu gaze naturale, lemne și alți combustibili fosili. Principalii poluanți asociați acestor surse sunt reprezentați de: oxizii de azot (NO, NO_x, NO₂), oxizii de carbon (CO, CO₂), oxizii de sulf (SO₂, SO₃), pulberi în suspensie (PM₁₀, PM_{2.5}) și alte metale toxice (As, Cd). Tabelul de mai jos sintetizează caracteristicile generale și sursele antropice ale acestor compuși monitorizați.

Compus	Caracteristici generale	Surse antropice
Dioxid de azot (NO ₂)	Este un gaz ce are o culoare maroniu-roșiatică și un miros caracteristic puternic și înțepător și este un poluant atmosferic major	Procese de combustie, trafic rutier, activități industriale, producerea energiei electrice.
Monoxid de carbon (CO)	La temperatura mediului ambiental este un gaz incolor inodor insipid, de origine naturală și antropic. Se formează în principal prin arderea incompletă a combustibililor	Arderea incompletă a combustibililor fosili, producerea oțelului și a fontei, rafinarea petrolului, traficul rutier, aerian și

	fosili.	feroviar.
Dioxid de sulf (SO ₂)	Gaz incolor amărui neinflamabil, cu un miros pătrunzător care irită ochii și căile respiratorii.	Sistemele de încălzire care nu utilizează gaz metan, centralele termoelectrice, procesele industriale, industria celulozei și hârtiei și, în măsură mai mică, emisiile provenite de la motoarele diesel.
Metale toxice (As, Cd)	Se găsesc în general sub formă de particule.	Provin din combustia cărbunilor, carburanților, deșeurilor menajere și din anumite procedee industriale.
Particule atmosferice (PM10, PM2,5)	Reprezintă un amestec complex materie microscopică în stare solidă sau lichidă care este suspendată în aer. Sunt un amestec de materiale printre care se numără fum, funingine, praf, sare, acizi și metale. Particulele se formează și atunci când gazele emise de către vehiculele motorizate și de către industrie sunt supuse la reacții chimice în atmosferă. Particulele atmosferice sunt vizibile privirii sub formă de ceață care poartă denumirea de smog.	Activitatea industrială, sistemul de încălzire a populației, centralele termoelectrice, trafic rutier.

Particulele atmosferice sunt cea mai periculoasă categorie de poluanți, întrucât ele pătrund direct și adânc în plămâni și în fluxul sanguin, neputând fi filtrate de organismul uman. Particulele includ în compoziția lor oxizi ai diverselor metale, nitrați, sulfați, praf, sare etc., unele

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

dintre aceste substanțe fiind acide (dioxidul de sulf, oxidul de azot etc.), toxice, cancerigene. Aceste particule au un diametru mai mic de 10 micrometri (aproximativ 1/7 din grosimea unui fir de păr omenesc) și sunt definite ca PM10.

PM10 se numără printre cele mai nocive particule care poluează aerul, cauzând bronșite și alte afecțiuni pulmonare și reducând abilitatea corpului de a lupta cu infecțiile. PM10 include particule fine definite ca PM2.5, care sunt particule fine cu diametrul de 2.5 μm sau mai puțin. Cel mai mare impact al poluării atmosferice cu particule asupra sănătății publice este cauzat de expunerea îndelungată la PM2.5. PM2.5 crește riscul de mortalitate specific vârstei, în special în cadrul persoanelor care suferă de afecțiuni cardiovasculare.

Contoarele de particule măsoară simultan concentrația a două tipuri de particule: particule cu diametrul între 0 și 2.5 μm/micrometri și particule cu diametrul între 2.5 și 10 μm/micrometri, precum și umiditatea relativă și temperatura aerului ambiental.

Contoarele de particule sunt folosite în numeroase domenii de activitate: laboratoare, spitale, fabrici, instituții, fiind alegerea ideală pentru evaluarea calității aerului în vederea menținerii productivității, sănătății și siguranței angajaților, precum și a locuitorilor din zone cu risc.

Se apreciază că starea actuală a factorului de mediu AER din punct de vedere calitativ se încadrează în limitele impuse de STAS 12574/87 și Legea 104/2011 în condițiile în care emisiile industriale sunt monitorizate conform planurilor stabilite prin Autorizațiile de mediu ale agenților economici.

De asemenea, conform platformei <https://www.iqair.com/>, indexul de calitate a aerului în municipiul Făgăraș (AQI) este unul bun (17), concentrația de PM 2.5 fiind una scăzută, de 4.1 μg/m³.

Aceste aspecte sunt confirmate și de meteogramele de pe site-ul <https://www.meteoblue.com/>, în care Indicele Comun de Calitate a Aerului (CAQI) este un număr pe o scară de la 1 la 100, unde o valoare scăzută (culoare verde) reprezintă o calitate bună

ROMÂNIA JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

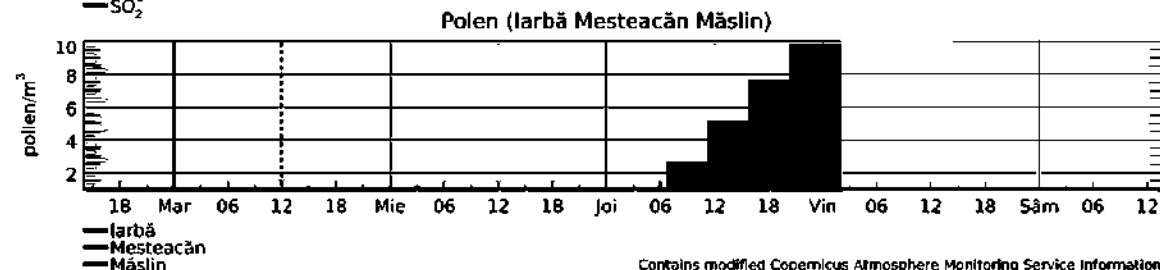
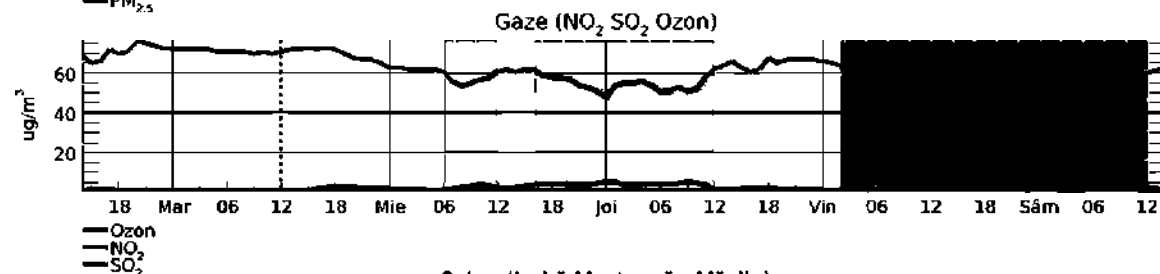
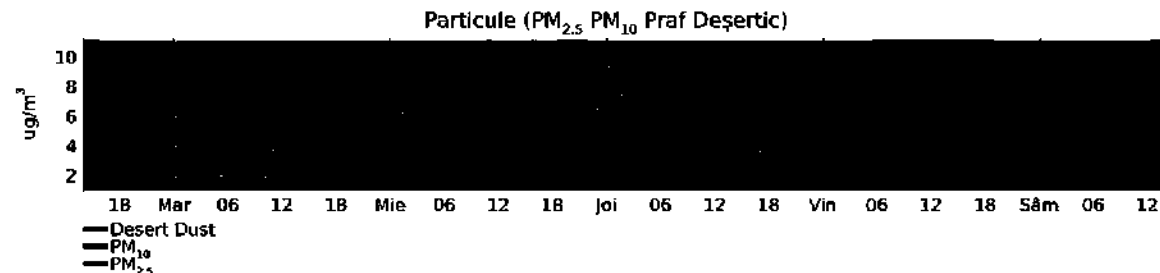
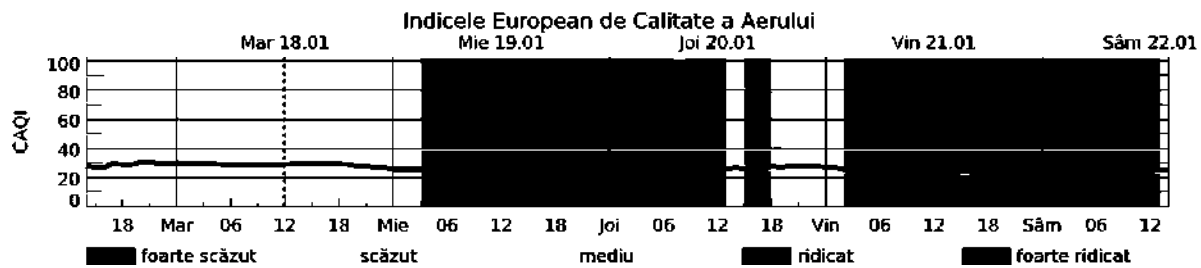
a aerului, iar o valoare ridicată (culoare roșie) reprezintă o calitate scăzută a aerului. Codul de culori CAQI este utilizat în toate panourile care afișează poluarea atmosferică ale meteogramei pentru a indica nivelul de poluare la data de 18.01.2022, așa cum reiese din graficele de mai jos:

Făgăraș

45.85°N / 24.97°E (420m snm)

12x12km Area Forecast

meteoblue

Contains modified Copernicus Atmosphere Monitoring Service Information 2022

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Mai jos este redat și nivelul poluațiilor actuali din municipiul Făgăraș, la data de 18.01.2022, conform meteogramelor de pe site-ul <https://www.accuweather.com/>

AccuWeather Făgăraș, Brașov -2° c ☁		
O_3 Normal	Ozonul la nivelul solului poate să agraveze bolile respiratorii existente și, de asemenea, să conducă la iritarea gâtului, dureri de cap și dureri în piept.	26 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
PM_{10} Excelent	Particulele în suspensie sunt particule de poluanți inhalabile cu un diametru mai mic de 10 micrometri. Particulele care sunt mai mari de 2.5 micrometri pot fi depozitate în căile aeriene, provocând probleme de sănătate. Expunerea poate provoca iritații ale ochilor și gâtului, tuse sau dificultate respiratorie și astm agravat. Expunerea frecventă și excesivă poate duce la probleme serioase de sănătate.	13 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
$PM_{2.5}$ Excelent	Particulele în suspensie fine sunt particule inhalabile de poluanți cu un diametru mai mic de 2.5 micrometri care pot intra în plămâni și în sânge provocând probleme de sănătate grave. Cel mai grav impact este asupra plămânilor și a inimii. Expunerea poate duce la tuse sau dificultate respiratorie, astm agravat și dezvoltarea bolilor respiratorii cronice.	12 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
NO_2 Excelent	Inhalarea unor nivele ridicate de dioxid de azot mărește riscul problemelor respiratorii. Tusea și dificultatea respiratorie sunt simptome comune și o expunere mai îndelungată poate cauza probleme mai serioase de sănătate precum infecții respiratorii.	5 9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
SO_2 Excelent	Expunerea la dioxid de sulf poate duce la iritația gâtului și ochilor, agravează astmul și bronșita cronică.	2 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
CO Excelent	Monoxidul de carbon este un gaz incolor și inodor și când este inhalat în cantități mari poate cauza dureri de cap, greață, amețeli și vomă. Expunerea repetată pe termen lung poate cauza boli de inimă	1 131 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.1.2. Rețeaua hidrografică

Municipiul Făgăraș este străbătut de la est la vest de râul Olt, care are un debit de 49 m³ / sec la nivelul localității. Întreg teritoriul Țării Făgărașului se încadrează în bazinul hidrografic de ordin superior al Oltului, motiv pentru care mai este numit și „Țara Oltului”. Dispoziția rețelei hidrografice este asimetrică. Majoritatea afluenților Oltului (aproximativ 30) sunt de pe malul stâng, coborând vijelios din Munții Făgărașului și îndreptându-se aproape paralel spre nord. Afluenții Oltului care trec prin municipiul Făgăraș sunt: Făgărășel, Berivoi (care alimenta platforma chimică), Racovița, Poenița și Galați.

Densitatea rețelei hidrografice este foarte mare pe versantul nordic al Munților Făgărașului, de 1,4 km/km², și scade odată cu altitudinea, ajungând la aproximativ 0,8 km/km² la nivelul municipiului Făgăraș. Alimentarea rețelei hidrografice este esențialmente pluvionivală, cu predominarea celei nivale la apele care coboară de pe rama muntoasă înaltă din sud, în timp ce apele care vin dinspre nord, din Podișul Hârtibaciului, se alimentează mai mult din ploi. De la sfârșitul lui martie și până în iunie, la topirea zăpezilor montane, râurile montane drenează o cantitate mare de ape, provocând adeseori, pe fundul depresiunii, inundații, deoarece cursul Oltului nu poate prelua această cantitate fără a ieși din matcă. Dacă în această perioadă au loc și ploi abundente, se formează viituri cu mari aluvionări sau chiar schimbări de cursuri, inundându-se văile acestor râuri, precum și lunca Oltului.

Pentru prevenirea efectelor distructive ale revărsărilor râurilor și inundațiilor, începând din 1985, s-au desfășurat în zonă ample lucrări de îndiguire și amenajări hidroelectrice, cele cinci baraje, în spatele cărora s-au format lacuri de acumulare sunt: Voila, Viștea, Arpaș, Scorei, Făgăraș. În trecut, topirile zăpezilor și ploile abundente formau viituri care inundau întreaga luncă a Oltului așa cum a fost în anii 1912, 1932, 1933, 1948, 1970, 1975 (Ardelean, Trifonof și Trifonof 1998).

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Tabloul apelor de suprafață se completează cu salba de lacuri “Fântânița Craisei”, situate la marginea orașului, care constituie o atracție locală, fiind o zonă de agrement și pescuit sportiv.

În ceea ce privește corpurile de apă subterană, în zona teritoriului administrativ aferent municipiului Fagaras se află Corpul ROOT07 Depresiunea Făgăraș. Acesta este un corp de apă de tip poros permeabil, fiind localizat în depozitele aluvial-proluviale, de vârstă cuaternară, ale luncii și teraselor râului Olt (în principal pe partea stângă) și ale afluenților acestuia. Stratul acvifer freatic se dezvoltă, de regulă, imediat sub solul vegetal, sau sub o serie de depozite argiloase nisipoase prăfoase, cu grosimi de aproximativ 1 m. Debitele specifice au valori de la sub 1 l/s/m până la 10 l/s/m, coeficienții de filtrație variază între 10-100 m/zi, iar transmisivitățile între 100-800 m²/zi.

În zona municipiului Făgăraș acviferul freatic are caracter continuu și este cantonat în aluviunile grosiere din terasa, nivelul apei fiind interceptat în foraje, în raport cu cotele terenului, la adâncimi cuprinse între 0,30 și 4,10 m; adâncimea nivelului apei subterane freactice crește odată cu depărtarea de cursurile de apă, respectiv cu creșterea cotei terenului. Calitatea apelor subterane este urmărită în foraje de monitorizare a stratului freatic și foraje de adâncime. De asemenea, pentru multe dintre amplasamentele sensibile și zone critice, rețelele locale de monitorizare (piezometre) furnizează anual informații privind evoluția calității apei subterane, conform prevederilor conform HG 53/2009 pentru aprobarea Planului național de protecție a apelor subterane împotriva poluării și deteriorării și a Ordinului 137/2009 privind aprobarea valorilor de prag pentru corpurile de ape subterane din România.

2.1.3. Pădurile

Conform bilanțului teritorial pe categorii de folosință ale terenului prevăzut în Planul Urbanistic General al municipiului Făgăraș, suprafața pădurilor și altor terenuri de vegetație forestieră este de 440,51 ha, reprezentând 12,42% din totalul suprafeței administrative.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Suprafața totală a fondului forestier al municipiului Făgăraș este de 257 ha și este împărțită în 10 parcele și 34 de subparcele încadrate în grupa I. Pădurea aferentă municipiului Făgăraș este situată în Depresiunea Intercarpatică a Transilvaniei, în extremitatea sud-estică a Podișului Hârtibaciu. Accesul la aceste păduri se face pe drumul județean Făgăraș-Șoarș (DJ 104D). Fondul forestier este administrat de către Regia Publică Locală Ocolul Silvic Pădurile Făgărașului R.A.

Speciile dominante din pădurea aferentă municipiului sunt gorunul și stejarul, provenite 96% pe cale naturală și 4 % pe cale artificială. Repartizarea speciilor pe suprafața fondului forestier este următoarea: gorunul pe 178,6 ha, stejarul pe 19,8 ha, carpenul pe 13,3 ha, fagul pe 8,9 ha, plopul pe 4,8 ha, salcâmul pe 6,7 ha, paltinul pe 2 ha, pinul pe 3,6 ha și teiul pe 0,7 ha.

În perioada 2012-2019, a fost implementat proiectul „*Împădurirea terenului agricol degradat constituit în perimetrul de ameliorare Dealul Galațiului*” pe o suprafața de 100 ha, finanțat prin Fondul pentru Mediu., cu o valoare de peste 2.000.000 lei.

2.1.4. Biodiversitate

Câteva dintre speciile de plante cu utilizări medicinale și importanță economică din zona municipiului Făgăraș sunt: coada șoricelului (flori), per (rizomi), crețișoară (planta fără rădăcină), leurdă (planta fără rădăcină, nalbă mare (flori), angelică (rădăcină), brusture (rădăcină), vinariță (planta fără rădăcină), ferigă (rizomi), mătrăgună (frunză fără pețiol), mesteacăn (frunză fără pețiol), chimen (fructe), brândușe (semințe), păducel (flori și frunze fără pețiol), coada calului (tulpini sterile), fragi (frunză fără pețiol), ienupăr (frunze mature), urzică moartă (planta fără rădăcină), mușetel (flori), izmă (frunze), ciuboțica cucului (flori), salcâm (flori), măceș (fructe), sunătoare (flori), zmeur (fructe), soc (flori), păpădie (rădăcină), cimbrisor (flori), afine (fructe), vâsc (fructe).

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În ceea ce privește fauna, principala bogăție cinegetică din zona depresionară o constituie iepurii. Se întâlnesc însă și mistreți, căpriori, iar în iernile grele chiar și lupi. Pe văile unora dintre afluenții Oltului rațele sălbatice și berzele își găsesc vara adăpost printre stufărișuri.

Ihtiofauna este reprezentată prin somnii, crapii și mrețele care populează râul Olt și prin păstrăvii, lostrițele și lipanii care populează afluenții acestuia.

2.2. Protecția mediului

2.2.1. Menținerea și îmbunătățirea calității aerului

În vederea menținerii și îmbunătățirii calității aerului, la nivel **european** s-au adoptat, de către Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, Directivele 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și 2004/107/CE privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

La nivel **național**, există Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg și care reglementează, în acest sens, valorile limită, țintă și de prag pentru mai multe categorii de poluanți. De asemenea, sunt adoptate multiple legi și hotărâri care reglementează plafoanele naționale de emisii, plafoanele privind poluanții organici persistenti și volatili, emisiile de poluanți de la instalațiile mari de ardere, emisiile industriale și managementul accidentelor industriale.

La nivel **județean**, a fost elaborat *Planul de menținere a calității aerului în județul Brașov, pentru perioada 2018-2022*, care propune următoarele măsuri pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, particule (PM10 și PM2,5), monoxid de carbon, metale grele

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

(As, Cd, Ni, Pb), implementate la nivelul municipiului Făgăraș, grupate pe următoarele sectoare, după cum urmează:

- **SECTORUL TRANSPORT:**
 - Creșterea accesibilității către cartierele laterale și zonele industriale ale municipiului Făgăraș;
 - Modernizarea traseelor: introducerea de trasee pe străzi cu sens unic și înființarea de noi trasee pentru transportul public în comun;
 - Modernizarea rețelei stradale (33 străzi);
 - Achiziția 4 autobuze electrice;
 - Amenajare parcări de reședință și în zona centrală;
 - Campanii de informare a cetățenilor pe tema utilizării transportului public local și a mijloacelor de transport nepoluante;
 - Construire centură ocolitoare;
- **SECTORUL ENERGETIC:**
 - Reabilitarea Spitalului Municipal Dr. Aurel Tulbure;
 - Reabilitarea Colegiului Național Doamna Stanca și a Școlii Gnereale nr. 7;
 - Reabilitarea unor blocuri;
 - Modernizare instalații de iluminat interior utilizând echipamente eficiente energetic la clădirile municipale.

La nivelul municipiului Făgăraș a fost elaborată *Strategia de Menținere a Calității Aerului în Municipiul Făgăraș pentru perioada 2020-2024*, aprobată prin Hotărâre a Consiliului Local nr. 147 din data de 23 iunie 2020, care are ca scop îmbunătățirea calității mediului înconjurător și reducerea emisiilor de poluanți.

Principala modalitate de monitorizare a calității aerului prevăzută de strategia constă în măsurarea prin intermediul unui contor de particule în suspensie din aer a două tipuri de particule, cu diametrul între 0 și 2.5 μm/microni (PM_{2,5}) și cu diametrul între 2.5 și 10

μm/microni (PM10), în câteva puncte de referință din mai multe cartiere (Parcul Regina Maria, Strada Magnoliei, Strada Eprubetei, Strada Livezii), precum și în zone cu potențial de vulnerabilitate

În cadrul acestei strategii, sunt prevăzute următoarele **6 măsuri** pentru păstrarea nivelului poluațiilor sub valorile-limită și reducerea emisiilor existente, și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile, corelate cu măsurile instituite la nivel județean:

1) Gestionarea mai eficientă a traficului din municipiu:

- Reamenajarea unor intersecții și proiectarea unor intersecții noi pentru a asigura o continuitate a capacității de circulație în lungul axelor principale;
- Introducerea unor sensuri unice de circulație;
- Reabilitarea tronsonului de strada Doamna Stanca pe o lungime de 1130 m;
- Amenajarea unor piste de biciclete;
- Implementarea unui sistem de închiriere a bicicletelor.

2) Salubritate eficientă a drumurilor:

- Activități de măturat stradal, de luni până sâmbătă, în intervalul 07-15;
- Activități de stropit carosabil, de luni până vineri, în intervalul 21-01;
- Activități de spălat carosabil, de luni până vineri, în intervalul 07-15;
- Activități de colectare recipiente deșeurii (inclusiv reciclabile) de la gospodării și agenți economici, de luni până vineri, în intervalul 07-15;
- Activități de colectare recipiente deșeurii de pe platformele amenajate, de luni până vineri, în intervalul 07-15;
- Activități de dezinfecție a recipientilor, utilajelor și platformelor de colectare a deșeurilor, de luni până vineri, în intervalul 07-15;
- Achiziția de noi dotări ce pot influența calitatea aerului: autospeciale autocompactoare pentru colectarea și transportul deșeurilor;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Lunile martie și octombrie desemnate ca luni ale curățeniei în care se derulează acțiuni de igienizare și curățare în zone precum: piețele publice; parcurile și zonele verzi; digurile și malurile superioare ale cursurilor de apă; șanțurile și rigolele de scurgere a apelor pluviale etc.

3) Promovarea și îmbunătățirea transportului public local:

- Achiziția de autobuze electrice și a stațiilor de încărcare a acestora;
- Amenajare bandă dedicată pentru transportul public;
- Construirea unei autobaze pentru sistemul de transport în comun, inclusiv dotarea acesteia cu echipamente pentru mentenanța autobuzelor;
- Construirea unui terminal intermodal;
- Implementarea sistemului de e-ticketing, management flotă și informare dinamică a pasagerilor în stațiile de autobuz.

4) Continuarea implementării proiectelor majore de infrastructură, precum:

- „Modernizarea și pietonizarea zonei centrale Făgăraș” – contract de finanțare semnat în decembrie 2019;
- „Modernizarea coridorului de mobilitate urbană integrată în zona centrală a municipiului Făgăraș” - contract de finanțare semnat în decembrie 2019;
- „Modernizarea coridorului de mobilitate urbană integrată în zona industrială a municipiului Făgăraș” – contract de finanțare semnat în decembrie 2019;
- „Închidere rampă deșeuri în Municipiul Făgăraș” - contract de finanțare semnat în iulie 2019;
- „Asfaltare și modernizare drumuri de interes local în Municipiul Făgăraș, județul Brașov” – aflat în etapa de proiectare;
- Reamenajarea Parcului Regina Maria: amenajare spații verzi, lac și dotări cu echipamente, delimitarea spațiilor de joacă cu garduri vii din tuya, plantări de arbori etc;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- European Mobility Week - încurajarea adoptării unor moduri sustenabile de a se deplasa la școală, informare și conștientizare prin încurajarea adoptării unor moduri sustenabile de deplasare;
- Traffic snake game - informare cu privire la moduri sustenabile de deplasare;
- Realizare variantă de ocolire a municipiului Făgăraș, pe partea de nord;
- Modernizare instalații de iluminat public utilizând echipamente eficiente energetic;
- Amenajare parcări de reședință cu potențial de reducere a nivelului de emisie prin reducerea timpului de funcționare în gol.

5) Continuarea programelor de reabilitare termică a blocurilor de locuințe;

6) Întreținerea și extinderea spațiilor verzi.

2.2.2. Alimentarea cu apă potabilă și evacuarea apelor uzate

Municipiul Făgăraș dispune de **sistem de alimentare cu apă potabilă**, compus din: surse de alimentare cu apă, rezervoare, stație de clorinare, conducte de aducțiune, conducte de distribuție și branșamente.

Conform informațiilor furnizate de operatorul SC APA CANAL SIBIU SA, în prezent, rețeaua de distribuție a apei potabile din municipiul Făgăraș este în lungime de 118,7 km, cu 37 km mai lungă decât în urmă cu 5 ani. Astfel, în prezent, aproximativ 99% din străzile municipiului sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă.

Principalele *surse* pentru alimentarea cu apă potabilă sunt apele subterane, unde fenomenul de scurgere are loc sub presiune în cele 63 de puțuri de o adâncime de cca. 50m din dotarea a 3 fronturi de captare, care sunt în funcțiune încă din 1963, unde funcționarea este permanent 365 zile/an, cu 24 ore/zi. Cele 3 fronturi de captare a apei subterane, respectiv, fronturile Hurez, Iași și Pojorta sunt compuse din 63 puțuri / foraje de medie adâncime (din care 19 puțuri sunt în conservare) după cum urmează:

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Frontul de captare Hurez format din 5 puțuri, amplasate în extravilan sat Hurez în zona rezervoarelor Hurez, având o adâncime medie de $H = 50\text{m}$, debitul capabil $Q = 25\text{-}30\text{mc/h}$, echipate cu pompe submersibile tip Grundfoss $Q = 25\text{mc/h}$ $H = 56\text{mCA}$ $P = 5,5\text{kw}$ racordate la firul I $Q_{\text{max}} = 34,72\text{ l/s}$;
- Frontul de captare Iași – Pojorata format din 30 puțuri (7 în zonservare), cu adâncimea medie de $H = 50\text{m}$, echipate cu pompe tip Grundfoss SP-27-7 cu caracteristicile $Q = 25\text{mc/h}$ $H = 566\text{ mCA}$ $P = 5,5\text{kw}$ $Q_{\text{zi max}} = 125\text{l/s}$;
- Frontul de captare Pojorata – Sâmbăta format din 28 puțuri (12 în conservare), cu adâncimea medie de $H = 50\text{m}$, echipate cu pompe tip Grundfoss SP-27-7 cu caracteristicile $Q = 25\text{mc/h}$ $H = 566\text{ mCA}$ $P = 5,5\text{kw}$ $Q_{\text{zi max}} = 145\text{l/s}$.

Tratarea apei se face în două stații de clorinare tip ADVANCE 201, amplasate în zona rezervoarelor Pojorata, concentrația de dozare fiind de 0,4-0,5 mc/l cu buteliile de clor.

Conductele de refulare de la puțuri sunt din zinc cu DN 100mm și au o lungime totală de 2,1 km. Lungimea totală a conductelor de aducțiune de la tratare la rezervoare este de 8 km.

Conductele de aducțiune de la rezervoare la rețeaua de distribuție, cu o lungime totală de 35 km, transporta apă de-a lungul a trei conducte, dintre care două sunt în funcțiune în prezent. Rețeaua de distribuție a apei este de tip inelar, din fontă și azbociment, cu diametrul Dn (50-500) mm.

Referitor la calitatea apei captată din puțuri forate, se pot menționa următoarele aspecte:

- Apa subterană captată corespunde condițiilor de potabilitate conform standardelor în vigoare, nefiind semnalizate cazuri de îmbolnăviri în rândul populației din cauza apei potabile distribuite;
- În mod preventiv, sunt prevăzute instalații de clorinare a apei la rezervorul de înmagazinare $V = 100\text{ mc}$ de la frontul de captare Iași și la conducta de aducțiune de la frontul de captare Pojorta;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Caracteristicile fizico-chimice, precum și parametri de calitate microbiologici ai apei brute captate, ai apei tratate și ai apei la consumator sunt determinați de către Direcția de Sănătate Publică Județeană Brașov, iar prelevarea probelor și monitorizarea calității apei se face conform H.G. nr.974/2004.

Municipiul Făgăraș dispune de **sistem de canalizare**, care funcționează în sistem unitar, divizor și mixt.

Conform informațiilor furnizate de SC APA CANAL SIBIU SA, în prezent, rețeaua de canalizare din municipiu este în lungime de 101,65 km, aproximativ 98% din străzile municipiului fiind racordate la aceasta.

Rețeaua de canalizare a municipiului Făgăraș are trei *colectoare* principale de canalizare, cu diametrele cuprinse între 150mm - 500mm:

- Colectorul I, realizat în sistem unitar Dn 500mm și L = 2,6km, cu traseul str. Parcului, G. Coșbuc și Livezii, cu descărcare directă în stația de epurare;
- Colectorul II, realizat în sistem divizor cu secțiuni cuprinse între Dn 500-700 mm și L = 1,5km (str. T. Vladimirescu, Vasile Alecsandri și M. Viteazu), cu racordare în colectorul I,
- Colectorul III, realizat pentru ape uzate menajere cu diametrul Dn 250-300 mm și L = 3,35 km (str. Câmpului, Azotul Cetății și Oltului) colmatat pe o lungime de cca. 800m, ce determină deversarea apelor uzate în contracanal prin Iazul Morii Libertății.

Pe colectoarele de canalizare în sistem unitar există *deversoare* pentru descărcarea apelor pluviale la diluția de peste 1/5 în fosta albie a pârâului Berivoi. Pârâul Berivoi a fost deviat din localitate pe un traseu ocolitor, în teren agricol, pe partea de vest a municipiului, până la râul Olt, din cauza inundațiilor pe care le provoacă acest curs de apă în zona locuibilă.

Pentru apele uzate există o *stație de epurare*, cu treptele de tratare mecanică și biologică executată pentru debitul zilnic maxim de 270 l/s, care însă preia doar aproximativ 15% din apele uzate colectate din municipiul Făgăraș și are o vechime de aproximativ 40 de ani. Accesul apei

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

uzate orășenești în stația de epurare se realizează prin două canale distincte: un canal clopot, având 2000/1270 mm, pentru rețeaua de canalizare în sistem unitar și un canal circular, având Dn400 mm, pentru apele uzate menajere colectate în sistem divizor.

Pe amplasamentul actualei stații de epurare este prevăzută construcția unei noi stații de epurare, moderne, care să corespundă cerințelor Uniunii Europene privind epurarea apelor uzate și deversarea în emisar, investiție finanțată prin Programul Operațional Infrastructură Mare.

O altă investiție importantă a operatorului de apă-canal constă în realizarea unei stații de pompare a apelor uzate, cu conductă de refulare, în zona străzii Cetății – Oltului, proiect aflat în etapa de elaborare a documentațiilor tehnico-economice – faza DTAC + PT + DDE.

Pe lângă stațiile de pompare existente au fost amenajate încă 3 stații de pompare pe străzile Salcâmului, Hurezului și Forjei.

Proiectul „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județele Sibiu și Brașov” a prevăzut ample lucrări în aria de operare a Apă Canal Sibiu SA în perioada 2011-2014. Prin proiectul POS MEDIU au fost realizate în municipiul Făgăraș: extinderea și reabilitarea a 37 km rețea de apă potabilă și a 31,1 km rețea de canalizare, s-au reabilitat 30 de puțuri forate, cu construcția a 4,5 km de rețea de legătură și s-a realizat o aducțiune de 10,6 km de polietilenă.

2.2.3. Lucrări de apărare împotriva inundațiilor

Cursurile de apă din zona municipiului Făgăraș sunt: Râul Olt, care traversează municipiul de la este la vest și adluenții acestuia:

- Pârâurile Racovița și Berivoi, pe malul stâng al Oltului;
- Pârâurile Poenița și Galați, pe malul drept al Oltului.

În zona municipiului Făgăraș s-au înregistrat viituri pe râul Olt în 2 perioade: 26.06-15.07.2010 și 30.06-01.07.2011.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În ceea ce privește lucrările hidrotehnice din zone municipiul Făgăraș,

- Râul Olt este îndiguit în zona municipiului Făgăraș pe ambele maluri: pe malul stâng este digul de închidere al lacului de acumulare Voila și pe malul drept a fost executat un dig local cartierul Galați;
- Pârâul Racovița a fost deviat în zona de amonte a municipiului Făgăraș, ceea ce a cauzat și devierea aluentului său, Berivoi. Totodată, pârâul Berivoi a fost deviat în pârâul Hurez, la 5,5km amonte de municipiul Făgăraș;
- Albiile pârâurilor Berivoi și Racovița au capacități de tranzitare, iar podurile și podețele de pe acestea au capacități de evacuare pentru debitele de calcul (2%);
- Albiile pârâurilor Galați și Poienița sunt îndiguite, diguri care se racordează cu digul de pe malul drept râului Olt, asigurând apărarea împotriva inundațiilor a cartierului Galați.

În zona municipiului Făgăraș au fost executate următoarele amenajări hidrotehnice:

- Amenajarea piscicolă Făgăraș, de 28 ha, situată pe pârâul Hurez, în zona amonte a localității Beclean, formată din două lacuri piscicole.

Pentru zona nordică din lunca Oltului este necesar a se atenționa investitorii că nu pot construi subsoluri deoarece apa freatică poate ajunge aproape de suprafața terenului în perioade cu nivele mari ale apelor pe râul Olt.

2.2.4. Gestionarea deșeurilor

Conform Planului județean de gestionare a deșeurilor în județul Brașov, pentru perioada 2020-2025, deșeurile colectate din zona Făgăraș sunt gestionate astfel:

- Deșeurile menajere în amestec și deșeurile similare în amestec sunt transportate direct direct la Depozitul Ecologic FIN-ECO;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Deșeurile reciclabile colectate separat sunt preluate de către operatorii autorizați, în vederea valorificării.

Operatorul de salubritate care își desfășoară activitatea pe teritoriul municipiului Făgăraș este SALCO SERV S.A., conform contract de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubritate din municipiul, valabi până în 2028. Activitățile derulate de operatorul de salubritate sunt:

- Colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții de colectare separate (3 fracții: plastic-metal, hârtie-carton și sticlă), fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;
- Colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;
- Organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;
- Operarea / administrarea stațiilor de transfer pentru deșeurile municipale și similare;
- Sortarea deșeurilor municipale și similare în stațiile de sortare;
- Organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale și similare;
- Administrarea depozitelor de deșeuri și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și similare;
- Gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice;
- Măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestor către unitățile de ecarisaj sau către instituții de neutralizare;
- Dezinsecția, dezinsecția și deratizarea.

Serviciul de salubritate pe pe aria administrativă a municipiului Făgăraș se realizează cu respectarea următoarelor principii:

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Protecția sănătății populației;
- Responsabilitatea față de cetățeni;
- Conservarea și protecția mediului înconjurător;
- Asigurarea calității și continuității serviciului de salubritate;
- Tarifarea echitabilă, corelată cu calitatea și cantitatea serviciilor prestate;
- Nediscriminarea, transparența și consultarea cetățenilor în luarea deciziilor;
- Administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică sau privată a UAT Făgăraș;
- Dezvoltarea durabilă;
- Principiul „poluatorul plătește”
- Utilizarea instrumentului economic „Plătește pentru cât arunci”

Alți operatori economici care colectează deșuri la nivelul municipiului Făgăraș sunt:

- Deșuri de ambalaje: SC SILNEF SRL, S.C. REMAT BRAȘOV S.A., SC ANTONIO AMG SRL, SC B.R. COURIER SRL, SC OLNEF SRL, SC GREEN PC AMBALAJE SRL;
- Deșuri electrice și electronice: S.C. REMAT BRAȘOV S.A., SC SILNEF SRL.

3. Cadrul socio-economic

3.1. Prezentare demografică

Orașul a cunoscut o transformare economică și socială radicală în perioada comunistă, fiind supus unui proces de urbanizare și industrializare accelerată, ceea ce a dus la o creștere a populației orașului de 4,5 ori în decurs de 40 de ani, respectiv, de la 9.296 locuitori înregistrați la recensământul din 1948, la 44.931 locuitori, înregistrați la recensământul din 1992. Această creștere accelerată a fost urmată de o scădere a populației, la 36.121 locuitori, conform recensământului din 2002, iar apoi la 30.714 locuitori, conform recensământului din 2011.

Conform bazelor de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică (INS), **populația cu domiciliul în municipiul Făgăraș la 1 ianuarie 2021 era de 37.886 locuitori**, în creștere cu 23,35% față de cea înregistrată la recensământul din 2011.

Distribuția celor 37.886 locuitori în funcție de *gen* este următoarea: 17.897 locuitori de gen masculin (47%) și 19.989 locuitori de gen feminin (53%). Distribuția celor 37.886 locuitori pe *grupe de vârstă* este redată în tabelul de mai jos:

Tabelul 1. Distribuția populației municipiului Făgăraș (01.01.2021) pe grupe de vârstă ¹

	Număr	Procente
0-4 ani	1.581	4%
5-9 ani	1.795	5%

¹ Sursă: bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

10-14 ani	2.125	5,5%
15-19 ani	1.935	5%
Total < 20 ani	7436	19,5%
20-24 ani	1.739	4,5%
25-29 ani	1.848	5%
30-34 ani	2.865	7,5%
35-39 ani	2.900	7,5%
40-44 ani	3.455	9%
45-49 ani	2.946	8%
50-54 ani	2.971	8%
55-59 ani	2.234	6%
60-64 ani	2.702	7%
Total populație activă (20-64 ani)	23.660	62,5%
65-69 ani	2.567	7%
70-74 ani	1.875	5%
75-79 ani	966	2,5%
80-84 ani	788	2%
Peste 85 ani	594	1,5%
Total populație vârstnică (peste 65 ani)	6.790	18%
Total	37.886	100%

După cum se observă din tabelul de mai sus, segmentul populației active economic, respectiv, cu vârste între 20 și 64 ani, reprezintă mai puțin de două treimi din totalul populației (62,5%), copiii și tinerii care au sub 20 de ani reprezintă 19,5%, în timp ce persoanele cu vârste de peste 65 de ani reprezintă 18% din totalul locuitorilor municipiului.

Tabelul 2. Evoluția natalității populației municipiului Făgăraș, în perioada 2015-2020 ²

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Număr născuți vii	319	352	374	356	280	283
Populația stabilă	40430	40010	39495	39098	38779	38384
Rata natalității ³	8‰	8‰	9,5‰	9‰	7‰	7‰

După cum se observă din tabelul de mai sus, în perioada 2015-2020, rata natalității în municipiul Făgăraș a fluctuat între 7‰ și 9,5‰, încadrându-se în media de la nivelul național de aproximativ 9‰.

Tabelul 3. Evoluția mortalității populației municipiului Făgăraș, în perioada 2015-2020 ⁴

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Număr născuți vii	360	397	408	382	362	452
Populația stabilă	40430	40010	39495	39098	38779	38384
Rata mortalității ⁵	9‰	10‰	10‰	9,5‰	9‰	11,5‰

După cum se observă din tabelul de mai sus, în perioada 2015-2020, rata mortalității în municipiul Făgăraș a fluctuat între 9‰ și 11,5‰, încadrându-se în media de la nivelul național de aproximativ 11‰.

² Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

³ Calculată după formula $n = N/P \times 1000$, unde: n = rata natalității; N = numărul născuților vii în perioada luată în calcul; P = efectivul populației în perioada luată în calcul

⁴ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

⁵ Calculată după formula $d = D/P \times 1000$, unde: d = rata mortalității; D = numărul deceselor în perioada luată în calcul; P = efectivul populației în perioada luată în calcul

Tabelul 4. Evoluția sporului natural al populației municipiului Făgăraș, în perioada 2015-2020 ⁶

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sporul natural ⁷	- 1‰	- 2‰	- 0,5‰	- 0,5‰	- 2‰	- 4,5‰

În perioada 2015-2020, sporul natural a fluctuat între -0,5‰ și - 4,5‰, scăzând mult în ultimii 2 ani.

3.2. Educație

Conform informațiilor de pe site-ul Inspectoratului Școlar Județean Brașov, în municipiul Făgăraș există 18 de unități de învățământ acreditate, dintre care 16 publice și 2 private, la care se adaugă 2 cluburi acreditate, respectiv: Clubul Copiilor Făgăraș și Clubul Sportiv Școlar Făgăraș.

Cele **18 unități de învățământ acreditate**, dintre care 13 cu personalitate juridică și 5 arondate altor unități, sunt dispuse pe niveluri de educație după cum urmează:

- *2 unități de învățământ postliceal (private):* Școala Postliceală FEG Education Făgăraș și Școala Postliceala Sanitară „E.Teodoroiu” Făgăraș.
- *5 unități de învățământ liceal (publice):* Colegiul Național „Radu Negru”, Colegiul Național „Doamna Stanca”, Colegiul Tehnic „Aurel Vijoli”, Liceul Tehnologic „Dr. Ioan Șenchea” și Liceul Teologic Ordox „Sfântul Constantin Brâncoveanu”;

⁶ Sursă: Bazele de date statistice Tempo on-line ale Institutului Național de Statistică

⁷ Calculat după formula $SN = n - d$, unde: SN = sporul natural, n = rata natalității și d = rata mortalității în perioada luată în calcul

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- *4 unități de învățământ gimnazial (publice):* Școala Gimnazială nr. 2 „Ovid Densusianu” și Școlile Gimnaziale nr. 1 (arondată Colegiului Național „Radu Negru”), nr. 4 (arondată Școlii Gimnaziale „Ovid Densusianu”), și nr. 7 (arondată Colegiului Național „Doamna Stanca”);
- *1 Centru Școlar pentru Educație Incluzivă (public);*
- *6 unități de învățământ preșcolar (publice):* Grădinița cu program normal „Bursucul” (arondată Școlii Gimnaziale „Ovid Densusianu”), Grădinița cu program prelungit „Albinuța”, Grădinița cu program prelungit „Mateiaș Brâncoveanu” (arondată Liceului) Teologic Ordox „Sfântul Constantin Brâncoveanu”), Grădinița cu program prelungit „Prichindeii”, Grădinița cu program prelungit „Voinicelul” și Grădinița cu program săptămânal „Pinochio”;

În continuare, câteva cuvinte despre 2 dintre cele mai prestigioase unități de învățământ liceal din țară, respectiv, colegiile „Radu Negru” și „Doamna Stanca”.

Colegiul Național „Radu Negru” este cea mai veche instituție de învățământ secundar din Țara Făgărașului. La 13 septembrie 1869, prin efortul cărturarului transilvănean Ion Codru-Drăgușanu, vice-comitele (subprefectul) județului Făgăraș, a fost înființată „școala capitală” (Centrală), cu predare în limba română. Această școală superioară ortodoxă a funcționat sub diferite denumiri, dar cea mai reprezentativă a rămas cea dată de cărturar. Drăgușanu însuși i-a dat numele legendar „Radu Negru”.

Școala avea caracter confesional și a funcționat cu patru clase și trei învățători pe lângă biserica ortodoxă din Ulița Grecilor, stradă care astăzi poartă numele cărturarului. Apoi s-au adăugat două clase de liceu și o școală pentru adulți.

La înființarea acestei unități de învățământ românesc au contribuit cu sume importante de bani mari personalități ale culturii românești: Ion Heliade Rădulescu (președintele Academiei Române), Simion Bărnuțiu, George Barițiu, Timotei Cipariu, mitropolitul Andrei Șaguna, Vasile

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Alecsandri, Titu Maiorescu, C.A.Rosetti, etc. precum și țărani din satele făgărășene. Au mai contribuit: Camera Legislativă a României, consiliile județene Muscel, Argeș, Prahova și Buzău.

Școala Centrală „Radu Negru” s-a desființat după patru ani de la înființare, în 1873, din lipsă de fonduri, dar sămânța de învățătură în limba română a rodit în toate satele de la poalele Făgărașului. În locul școlii, a continuat însă să funcționeze, între 1873 și 1922, o Școală Confesională Română Greco-Orientală, dar numai cu un învățător.

Din anul 1877 a funcționat în Făgăraș, în mai multe locații închiriate, o școală numită Școala Civilă de Stat, cu elevi din toate păturile sociale și din toate etniile, având două secții: Școala civilă pentru băieți (transformată ulterior în Școala comercială, cu trei clase) și Școala civilă pentru fete (transformată ulterior în Școala medie de fete – condusă de directorul Gheorghe Dragoș în perioada 1919-1940).

Construirea unei clădiri noi pentru Gimnaziul de Stat a fost executată, în stil baroc, pe strada ce a purtat succesiv denumirile Hurezului, Radu Negru și apoi, Școlii, între anii 1907 și 1909. Clădirea avea 12 încăperi la subsol și 49 încăperi, cu 12 dependințe, la parter, etajul I și etajul II. Începând cu anul școlar 1909-1910, cele opt clase gimnaziale de băieți s-au mutat din sediul Școlii Civile de fete, în pomposul edificiu de pe malul stâng al râului Berivoi, păstrându-și numele. Edificiul din 1909 este actualul sediu al Colegiului Național „Radu Negru”.

După 1 Decembrie 1918, când a avut loc Marea Unire, liceul a fost transformat radical și a fost subordonat statului roman. Astfel, la 2 februarie 1919, Consiliul Național Român din Făgăraș, prin primul prefect roman al județului Făgăraș, Octavian Vasu, și prin profesorul Vasile Stoicanea din partea liceului, a luat în primire clădirea trecând-o sub conducerea Consiliului Dirigent Sibiu. În urma acestei preluări, prin Hotărârea Resortului Cultelor și al Instrucțiunii Publice – dependent de Consiliul Dirigent Sibiu - școlii i s-a schimbat denumirea, în luna octombrie 1919, din Fogarasi Állami Főgimnázium (Gimnaziul de stat din Făgăraș) în Liceul „Radu Negru” Făgăraș. Începând cu anul școlar 1919-1920, cursurile s-au predat numai în limba română, funcționând clasele I-VIII de liceu (corespunzătoare claselor V-XII de astăzi). Scopul

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

principal al școlii superioare, create în 1869, a fost realizat cu success de către Liceul „Radu Negru”, care și-a deschis cursurile la 6 octombrie 1919, având menirea să îndeplinească speranțele și idealurile sfinte ale înaintașilor de la 1869 și ale celor care înfăptuiseră Marea Unire. Școala și-a păstrat de-a lungul anilor renumele impus încă de la înființare, de către cărturarul Codru Drăgușanu.

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

În perioada 1919-1940, această școală s-a constituit ca un liceu de elită. Existau în țară doar 25 de astfel de licee. Selecția pentru admiterea elevilor în liceu, dar și pe parcursul anilor de studiu era deosebit de severă. De exemplu, în anul școlar 1920-1921, în clasa I (corespunzătoare clasei a V-a de astăzi) au fost înscriși 175 de elevi, iar după șapte ani de studiu, în clasa a VIII-a,

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

au mai rămas doar 27. Pentru evaluarea activității corpului profesoral, ministerul trimitea în liceele de elită mari personalități ale culturii române. Astfel Liceul „Radu Negru” a fost vizitat și evaluat la modul laudativ de următorii profesori universitari: Nicolae Iorga, Ovid Densușianu, Mihail Dragomirescu. Și examenele de bacalaureat s-au desfășurat sub președinția unor cunoscuți profesori universitari și mari personalități ale culturii, literaturii și învățământului românesc. Majoritatea elevilor care au urmat cursurile liceului în perioada 1919-1948 au fost copii de țărani, iar pentru ei principalele valori erau munca, omenia și cinstea. (Prof.dr.Maria Racu, directorul Colegiului Național Radu Negru Făgăraș)

Printre premianții naționali și internaționali ai Colegiului Național „Radu Negru” îi amintim pe:

- Nicușor Dan, îndrumat de prof. Sorin Cocoradă, în anul 1987, care a obținut premiul întâi la Olimpiada Internațională de Matematică de la Havana (Cuba) și premiul întâi la Balcaniada de Matematică de la Atena (Grecia). Un an mai târziu a obținut premiul întâi la Olimpiada Internațională de Matematică de la Sidney (Australia);
- Mircea Dincă, sub îndrumarea prof. Dan Pandrea, care a participat la Olimpiada Internațională de Chimie din Iakutia, Federația Rusă, unde a ocupat locul I.

Merite și rezultate deosebite le-au avut, sub îndrumarea prof.Greavu Traian, următorii elevi: Chitea Viorel – premiul I la filosofie, faza națională în anul 1979; Vlad Monica – premiul special al juriului la filosofie – faza națională în anul 1985; Sobca Mihaela - premiul special al juriului la filosofie – faza națională în anul 1986; Ciurchea Maria – mențiune la Olimpiada Internațională de Filosofie în anul 2008 (îndumător prof. Cornel Teulea); Kulcsar Cristina – premiul I Olimpiada Națională de psihologie în anul 1992 (îndumător prof.Cocoradă); Ramba Ștefan – mențiune la faza națională a Olimpiadei de limba franceză în anul 2015 (îndumător prof. Dodea Mariana) și Palas Maria – premiul III – faza națională a Olimpiadei de limba engleză (îndumător prof.Chima Roxana).

Începând cu anul 2008, în municipiul Făgăraș, în cadrul Colegiului Național Radu Negru

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

a fost înființată și o filială a Universității Lucian Blaga din Sibiu pentru învățământ superior (științe economice, administrație publică și drept).

Colegiul Național „Doamna Stanca” se numără printre cele mai vechi instituții de învățământ din Făgăraș. Cea mai veche atestare documentară o constituie registrul matricol din anul 1877 al școlii confesionale germane care înregistrează preluarea claselor de către un învățător. Există totuși referiri că această vechime se poate întinde până în anul 1700.

Constituind o modalitate de bună conviețuire și înțelegere diferite etnii, la începutul secolului al XIX –lea, o treime din numărul elevilor aparținea altor confesiuni. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea comunitatea maghiară din Făgăraș vehicula ideea înființării unei școli civile de băieți și fete cu predare în limba maghiară, fapt puțin popular față de o populație majoritar română. Astfel, în anul 1877, Consiliul orașului a votat o sumă sporită pentru susținerea școlii, în toamna aceluiași an, într-un edificiu închiriat s-a deschis o școală civilă cu o clasă pentru băieți și fete. Această școală a crescut ca număr de clase, din primii ani ai înființării simțindu-se lipsa unui spațiu corespunzător pentru buna desfășurare a cursurilor. Ca urmare, abia în anul 1880, Consiliul orașului a renunțat la clădirea proprie din strada Becleanului, astăzi Doamna Stanca, care servea drept casă a județului, în favoarea școlii. După Marea Unire din 1918, școala a trecut în proprietatea statului roman, limba de predare fiind cea română, primele cadre didactice fiind: Gheorghe Dragoș, Cornelia Dobrin, Victoria Scurtu, Eufrosina Șerban și Lazăr Roșculeț.

În 18 martie 1919, cursurile au fost reluate cu 67 de elevi în patru clase liceale, iar în anii următori numărul elevilor va crește generând o serie de dificultăți în ceea ce privește lipsa de manual. Doar însuflețirea și zelul deosebit al corpului didactic a dus la depășirea acestor obstacole, concomitant cu preocuparea pentru educația morală, formarea caracterului și cultivarea a tot ce este nobil și frumos: modestia, simțul datoriei, hărnicia, credința și spiritul național. Înființarea unor societăți de cultură a elevilor, cum a fost de exemplu „Carmen Sylva”, a avut drept scop apropierea elevilor de producțiile literare, dezvoltarea simțului esthetic și

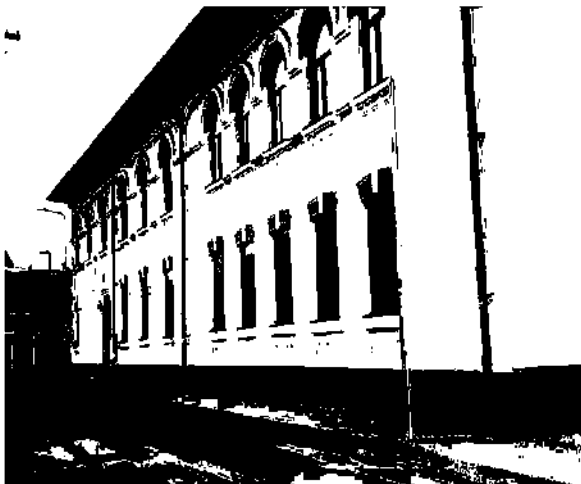
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

încrederea în forțele proprii. S-au pus bazele unei noi biblioteci din cărțile donate de către elevi și alți sprijinitori ai societății, s-au depus eforturi pentru înființarea unui internat școlar pentru elevii din mediul rural, care a funcționat din 1921, chiar dacă a avut întreruperi.

Sursă foto: Cristina Motoc, consilier CNIPT Făgăraș

În decursul anilor școala a funcționat sub diferite denumiri. La început, în anii 1919-1920, Școala civilă de stat pentru fete din Făgăraș; în deceniul IV, Liceul „Doamna Stanca”. După reforma învățământului din 1948 a funcționat sub denumirea de „Liceul numărul II din Făgăraș”, în anul 1977 cursurile liceale au fost sistate, rămânând doar clasele gimnaziale, iar în anii 1990 s-a reînființat sub denumirea de „Liceul Teoretic Doamna Stanca”, iar în 1999 instituția școlară a devenit „Colegiul Național Doamna Stanca”.

Pe parcursul anilor s-a îmbunătățit baza materială a instituției, mai ales prin sprijinul acordat de diferite fundații. În perioada interbelică s-a putut supraetaja o parte din vechea clădire a școlii, iar mai târziu se adaugă o extindere care a permis amenajarea unor laboratoare.

Conform bazelor de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică (INS), datele referitoare la populația școlară din municipiul Făgăraș și personalul didactic existent, pe niveluri de educație, în perioada 2015-2020, sunt redată în tabelele de mai jos:

Tabelul 5. Populația școlară a municipiului Făgăraș, pe niveluri de educație, în perioada 2015-2020 ⁸

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Copii înscriși în creșe	30	30	32	37	30	30
Copiii înscriși în grădinițe	1102	1113	1112	1173	1142	1031
Elevi înscriși în învățământul primar	1675	1650	1662	1649	1649	1624
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	1313	1362	1385	1376	1398	1412
Elevi înscriși în învățământul special primar și gimnazial	98	101	86	75	71	67
Elevi înscriși în învățământul liceal	1858	1730	1714	1790	1864	1885
Elevi înscriși în învățământul profesional	338	440	486	544	669	736
Elevi înscriși în învățământul postliceal	190	180	252	236	268	208
Total	6604	6606	6729	6880	7091	6993

Din tabelul de mai sus, se observă o ușoară creștere cu aproximativ 6% a populației școlare din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020, cea mai mare creștere fiind înregistrată la nivelul învățământului profesional (+ 118%). Pe de altă parte, în perioada raportată, cea mai mare scădere s-a înregistrat în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în învățământul special (- 31,5%).

⁸ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

Tabelul 6. Structura personalului didactic din unitățile de învățământ din municipiul Făgăraș, pe niveluri de educație, în perioada 2015-2020⁹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personal didactic în învățământul antreprenșcolar	3	3	3	3	3	3
Personal didactic în învățământul preșcolar	66	67	68	67	68	69
Personal didactic în învățământul primar	77	72	71	74	74	75
Personal didactic în învățământul gimnazial	71	80	79	79	106	97
Personal didactic în învățământul special	35	39	37	35	36	39
Personal didactic în învățământul liceal	145	132	124	120	125	125
Personal didactic în învățământul profesional	4	5	7	5	7	5
Personal didactic în învățământul postliceal	5	9	5	4	5	4
Total	406	407	394	387	424	417

Din tabelul de mai sus, se observă o ușoară creștere cu aproximativ 2,7% a personalului didactic din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020, cea mai mare creștere fiind înregistrată

⁹ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

la nivelul personalului didactic din învățământul gimnazial (+ 36,5%) și cea mai mare scădere la personalului didactic din învățământul liceal (- 13,8%).

Pornind de la ultimele 2 tabele prezentate, redăm în continuare gradul de încărcare a personalului didactic din unitățile de învățământ din municipiul Făgăraș, pe niveluri de educație, în perioada 2015-2020.

Tabelul 7. Gradul de încărcare a personalului didactic din unitățile de învățământ din municipiul Făgăraș, pe niveluri de educație, în perioada 2015-2020 ¹⁰

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personal didactic în învățământul antreprenorilor	10.00	10.00	9.38	8.11	10.00	10.00
Personal didactic în învățământul preșcolar	5.99	6.02	6.12	5.71	5.95	6.69
Personal didactic în învățământul primar	4.60	4.36	4.27	4.49	4.49	4.62
Personal didactic în învățământul gimnazial	5.41	5.87	5.70	5.74	7.58	6.87
Personal didactic în învățământul special	35.71	38.61	43.02	46.67	50.70	58.21
Personal didactic în învățământul liceal	7.80	7.63	7.23	6.70	6.71	6.63
Personal didactic în învățământul profesional	1.18	1.14	1.44	0.92	1.05	0.68
Personal didactic în	2.63	5.00	1.98	1.69	1.87	1.92

¹⁰ Calculat ca raport dintre nr. personalului didactic și nr. de elevi

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

învățământul postliceal						
-------------------------	--	--	--	--	--	--

Din tabelul de mai sus, reiese că cel mai mare grad de încărcare îl au profesorii din învățământul special, acesta crescând de la 35 în 2015 la 58 în 2020, adică 1 profesor la 35 de elevi, până la 1 profesor la 58 de elevi. La polul opus, cel mai mic grad de încărcare îl au profesorii din învățământul profesional și cei din învățământul postliceal.

3.3. Servicii sociale și de sănătate

Conform *Listei furnizorilor de servicii sociale acreditați în baza Legii nr. 197/2012*, actualizată în ianuarie 2022, în municipiul Făgăraș există următorii 5 furnizori acreditați de acordare a serviciilor sociale:¹¹

- Direcția de Asistență Socială Făgăraș
- Asociația Centru Pentru Persoane cu Nevoi – Tabita
- Asociația Pentru Dezvoltare Integrată a Făgărașului
- Fundația Augusta
- Societatea de Binefacere Diakonia

Totodată, conform *Listei de servicii sociale licențiate în baza Legii nr. 197/2012*, actualizată în ianuarie 2022, pe teritoriul municipiului Făgăraș sunt furnizate următoarele 9 servicii sociale licențiate:¹²

- **Serviciu social public, de tip centru de preparare și distribuire a hranei „Cantina de ajutor social”**, licențiat în cadrul Direcției de Asistență Socială Făgăraș;

¹¹ Sursă: https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10012022_Furnizori_acreditati.pdf

¹² Sursă: https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10012022_Servicii_sociale.pdf

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- **Serviciu social public, de tip centru de zi pentru persoane vârstnice** „*Centrul de zi pentru persoane vârstnice*”, licențiat în cadrul Direcției de Asistență Socială Făgăraș;
- **Serviciu social public, de tip centru de zi pentru persoane adulte cu dizabilități** „*Centrul Servicii de Recuperare Neuromotorie de Tip Ambulatoriu Sf. Nicolae*”, licențiat în cadrul Direcției de Asistență Socială Făgăraș;
- **Serviciile sociale publice, de tip centru rezidențial pentru copii** „*Centrul de plasament Casa Maria din cadrulul Complexului de servicii Făgăraș*” și „*Centrul de Reabilitare Școlară Floare de Colț din cadrul Complexului de Servicii Făgăraș*”, ambele licențiate în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov;
- **Serviciul social privat, de tip centru de zi pentru copii** „*Centrul de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități "Sfântul Nectarie"*”, licențiat în cadrul Asociației Pentru Dezvoltare Integrată a Făgărașului;
- **Serviciu social privat, de tip centru rezidențial de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice** „*Centrul rezidențial pentru persoane vârstnice Făgăraș*”, licențiat în cadrul Asociației Vlavian;
- **Serviciu social privat, de tip serviciu de îngrijire la domiciliu persoane vârstnice și cu dizabilități** „*Unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice Bunici de suflet*”, licențiat în cadrul Soicetății de Binefacere Diakonia;
- **Serviciu social privat, de tip serviciu de îngrijire la domiciliu persoane vârstnice și cu dizabilități** „*Îngrijire la domiciliu pentru persoane adulte cu dizabilități*”, licențiat în cadrul Fundației Hospice Casa Speranței.

Direcția de Asistență Socială Făgăraș, (D.A.S. Făgăraș) str. T. Vladimirescu, nr. 8, este instituția publică cu personalitate juridică, specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială, prestațiilor și a serviciilor sociale, înființată în subordinea Consiliului Local

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

al Municipiului Făgăraș, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate într-o stare de nevoie socială. Pe lângă acordarea beneficiilor de asistență socială, acest furnizor autorizat oferă 3 tipuri de servicii sociale licențiate:

- **Serviciu social de tip centru de preparare și distribuire a hranei „Cantina de ajutor social”**, sub forma hranei calde oferite persoanelor aflate în dificultate financiară, în cadrul Cantinei de ajutor social, pe pe str. Codru Drăgușanu nr. 17;
- **Serviciu social de tip centru de zi pentru persoane vârstnice „Centrul de zi pentru persoane vârstnice”**, oferit în cadrul centrului de pe Str. Cetății nr, 40A, cu curte interioară amenajată pentru plimbări și activități în aer liber, cu grădină de legume proprie și toate dotările conforme standardelor în domeniu. În cadrul acestui centru sunt oferite servicii de găzduire și hrană zilnică prin bucătărie proprie, servicii de îngrijire personală și servicii de asistență medicală în concordanță cu diagnosticul și stadiul evolutiv al bolii, transfer și mobilizare, deplasare în interior și comunicare. Centrul se adresează persoanelor dependente și semidependente care, ca urmare a pierderii autonomiei funcționale din cauze fizice, psihice sau mintale, necesită ajutor semnificativ pentru a realiza activitățile uzuale ale vieții de zi cu zi și are capacitatea de a asigura 15 locuri pentru persoane independente, 40 locuri pentru persoane semidependente și 18 locuri pentru persoane dependente.
- **Serviciu social de tip centru de zi pentru persoane adulte cu dizabilități „Centrul Servicii de Recuperare Neuromotorie de Tip Ambulatoriu Sf. Nicolae”**, oferit în cadrul Spitalului Municipal „Dr. Aurel Tulbure” Făgăraș.

În ceea ce privește **serviciile medicale**, conform bazelor de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică (INS), datele referitoare numărul de unități sanitare din

municipiul Făgăraș și personalul medico-santar existent, în perioada 2015-2020, sunt redată în tabelul de mai jos:

Tabelul 8. Evoluția numărului de unități sanitare din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020 ¹³

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spitale	1	1	1	1	1	1
<i>Dintre care private</i>	0	0	0	0	0	0
Policlinici	2	2	2	2	2	1
<i>Dintre care private</i>	2	2	2	2	2	1
Dispensare medicale	1	1	1	1	1	1
<i>Dintre care private</i>	0	0	0	0	0	0
Centre de sănătate mintală	1	1	1	1	1	1
<i>Dintre care private</i>	0	0	0	0	0	0
Cabinete medicale școlare	4	4	8	8	8	8
<i>Dintre care private</i>	0	0	0	0	0	0
Cabinete medicale de familie	26	26	26	25	24	24
<i>Dintre care private</i>	26	26	26	25	24	24
Cabinete stomatologice și laboratoare tehnică dentară	29	33	35	38	38	36
<i>Dintre care private</i>	29	33	35	38	38	36
Farmacii	12	12	12	12	12	12
<i>Dintre care private</i>	11	11	11	11	11	11
Laboratoare medicale	6	10	10	9	9	10
<i>Dintre care private</i>	4	4	4	4	4	4

¹³ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

Alte tipuri de cabinete medicale	1	1	0	0	0	0
<i>Dintre care private</i>	0	0	0	0	0	0
Total unități	83	91	96	97	96	94

După cum se observă din tabelul de mai sus, numărul de unități sanitare de pe teritoriul municipiului Făgăraș a înregistrat o creștere de 17% în perioada 2015-2018 (de la 83 la 97 de unități), iar apoi o ușoară scădere de 3% până în anul 2020 (de la 97 la 94 de unități). Cele mai mari creșteri înregistrate la nivelul unităților sanitare, în perioada 2015-2020, au fost în cazul cabinetelor școlare (+100%) și al cabinetelor stomatologice (+24%).

Tabelul 9. Evoluția personalului medico-sanitar din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020 ¹⁴

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Medici de familie	26	26	26	21	21	24
<i>Dintre care privați</i>	26	26	26	21	21	24
Medici stomatologi	34	34	38	41	41	41
<i>Dintre care privați</i>	32	32	37	39	39	39
Farmacisți	27	35	35	38	37	37
<i>Dintre care privați</i>	25	33	33	35	35	35
Personal sanitar mediu	230	234	240	257	285	280
<i>Dintre care privați</i>	28	24	24	24	28	29
Total personal	317	329	339	357	384	382

¹⁴ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

După cum se observă din tabelul de mai sus, personalul medico-sanitar care activează în unitățile sanitare de pe teritoriul municipiului Făgăraș a înregistrat o creștere de 20,5% în perioada 2015-2020. Cele mai mari creșteri înregistrate la nivelul personalului medico-sanitar, în perioada 2015-2020, au fost în cazul personalului sanitar mediu (+21,5%) și al medicilor stomatologi (+20,5%).

3.4. Agricultură

Datele prezentate în acest capitol sunt în conformitate cu Recensământul General Agricol 2010 (RGA 2010). Conform acestuia, municipiul Făgăraș deține un număr de **706 de exploatații agricole**, distribuite acestora în funcție de modalitatea de utilizare, după cum urmează:

Tabelul 10. Numărul exploatațiilor agricole din municipiul Făgăraș care au utilizat suprafețe agricole și / sau care au deținut efective de animale ¹⁵

	Număr	Procent
Exploatații cu suprafață agricolă utilizată și efective de animale	248	35%
Exploatații numai cu suprafață agricolă utilizată	138	19,5%
Exploatații numai cu efective de animale	320	45,5%
Total	706	100%

¹⁵ Sursă: Recensământul General Agricol 2010: <http://www.rga2010.djsct.ro/>

După cum se observă din tabelul de mai sus, peste jumătate din exploatațiile agricole (54,5%) utilizează o suprafață agricolă, totalul acestora fiind de 1525,69 ha, ceea ce reprezintă 43% din suprafața totală a municipiului Făgăraș.

Tabelul următor prezintă distribuția celor 386 de exploatații agricole care utilizează suprafețe agricole din municipiul Făgăraș în funcție de modalitatea lor de deținere.

Tabelul 11. Numărul și suprafața exploatațiilor agricole din municipiul Făgăraș, după modul de deținere a suprafeței agricole utilizate ¹⁶

	Exploatații agricole		Suprafață exploatații agricole	
	Număr	Procent	Suprafață (ha)	Procent
În proprietate	347	90%	538,03	35,2%
În arendă	18	4,5%	891,81	58,5%
În parte	4	1%	0,85	0,1%
Utilizat cu titlu gratuit	9	2,5%	21,45	1,5%
Alte moduri	8	2%	73,55	4,7%
Total	386	100%	1525,69	100%

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, majoritatea exploatațiilor care utilizează o suprafață agricolă, raportat la numărul acestora (90%) sunt în proprietate, în timp ce majoritatea suprafețelor (58,5%) sunt în arendă

În ceea ce privește **situația culturilor**, există 228 de exploatații care utilizează teren arabil, având o suprafață totală de 442,75 ha, pe care sunt cultivate următoarele:

- Cereale, pe o suprafață de 159,02 ha, din care: grâu (55,93 ha), secară (3,07 ha), orz și orzoaică (14,56 ha), ovăz (11,47 ha), porumb (68,97 ha), alte cereale pentru boabe (5,02 ha)

¹⁶ Sursă: Recensământul General Agricol 2010: <http://www.rga2010.djsct.ro/>

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Plante industriale, pe o suprafață de 0,05 ha;
- Plante de nutreț, pe o suprafață de 110,99 ha;
- Alte culturi, pe o suprafață de 49,86 ha, din care: plante leguminoase pentru boabe (0,09 ha), cartofi (12,89 ha), sfeclă de zahăr (29,80 ha), rădăcinoase (1,21 ha), legume, pepeni și căpșuni (1,34 ha), flori și plante ornamentale (0,31 ha), alte culturi (4,22 ha);
- Suprafață în repaus de 122,83 ha, din care 36,90 ha fără subvenții și 85,93 ha cu subvenții.

Situația efectivelor de animale crescute în exploatațiile din în municipiul Făgăraș este următoarea: 397 bovine, 2422 ovine, 114 caprine, 178 porcine, 4351 păsări, 46 cabaline, 129 iepuri de casă și 5122 familii de albine.

Situația mașinilor și echipamentelor agricole utilizate pe exploatațiile din municipiul Făgăraș este următoarea: 29 tractoare, 5 motocultoare, 21 pluguri pentru tractoare, 4 cultivatoare mecanice, 6 combinatoare, 9 grape mecanice, 9 semănători cu tracțiune mecanică, 2 mașini pentru împrăștiat îngrășăminte, 3 mașini pentru erbicidat și executat tratamente, 5 combine autopropulsate pentru recoltat, 9 motocositoare și 10 alte mașini și echipamente agricole.

În ceea ce privește forța de muncă din agricultură, datele preluate din Recensământul General Agricol 2010 (RGA 2010) relevă un număr total de 1012 persoane, dintre care 610 de gen masculin (60%) și 402 de gen feminin (40%), distribuite pe grupe de vârstă după cum urmează:

- 20 persoane (2%) de 15-24 ani;
- 67 persoane (6,5%) de 25-34 ani
- 118 persoane (12%) de 35-44 ani;
- 172 persoane (17%) de 45-54 ani;
- 286 persoane (28%) de 55-64 ani;
- 349 persoane (34,5%) de 65 ani și peste.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

3.5. Economia locală și mediul de afaceri

Dezvoltarea economică a municipiului Făgăraș s-a bazat, încă de la început, pe comercializarea produselor agricole din zonă și activitatea micilor meșteșugari. Orașul a cunoscut o transformare economică dar și social ridicată în perioada comunistă, fiind supus unui proces de urbanizare și industrializare accelerată. Astfel, în decurs de 40 de ani, populația orașului a crescut de 4,5 ori, de la 9296 locuitori înregistrați la recensământul din 1948, la 44931 locuitori, înregistrați la recensământul din 1992. Profilul economic al orașului s-a dezvoltat spre a permite integrarea aflului de forță de muncă necesară dezvoltării industrial.

În prezent, se remarcă tendința de revenire la profilul comercial/ de servicii și mica industrie, valorizând funcția de centru urban polarizator în Țara Făgărașului precum și poziția orașului în centrul României.

Activitatea financiar - bancară este grupată în zona centrală a municipiului. Numărul de filiale bancare a crescut progresiv în ultimii ani ajungând la un număr de 7 filiale și 8 bancomate. În ceea ce privește schimbul valutar, pe lângă unitățile bancare, sunt înființate 4 societăți comerciale ce oferă servicii de schimb valutar. De asemenea funcționează un număr 11 agenții de turism (organizatoare și intermediare) licențiate de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Conform Anchetei Structurală în Întreprinderi și alte cercetări realizată de Institutul Național de Statistică în anul 2019, pe teritoriul municipiului Făgăraș sunt înregistrate peste 900 de întreprinderi, grupate pe domenii de activitate în tabelul de mai jos:

Tabelul 12. Întreprinderile din municipiul Făgăraș¹⁷

DOMENIU DE ACTIVITATE	NR. SOCIE-TĂȚI	CIFRA DE AFACERI - mii lei -	INVESTIȚII BRUTE - mii lei -	INVESTIȚII NETE - mii lei -
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	25	5856	4011	2410
B. Industria extractivă	2	200	83	83
C. Industria prelucrătoare	117	370532	22643	17140
D. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1	2948	0	0
E. Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare a terenurilor	1	9111	108	108
F. Construcții	93	55613	8599	6348
G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	300	446500	12684	7555
H. Transport și depozitare	61	47081	7573	5986
I. Hoteluri și restaurante	63	39478	2219	1025
J. Informații și telecomunicații	33	18636	1014	957
L. Tranzacții imobiliare	20	9256	9498	8824
M. Activități profesionale, științifice și tehnice	72	21281	2035	1699

¹⁷ Sursă: Ancheta Structurală în Întreprinderi și alte cercetări realizată de Institutul Național de Statistică în anul 2019

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

N. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	29	14889	594	472
O. Învățământ	4	545	192	192
P. Sănătate și asistență socială	27	5153	791	741
Q. Activități de spectacole, culturale și recreative	25	48461	402	402
Alte activități de servicii	38	4245	215	162
TOTAL	911	1099785	72661	54104

După cum se observă din tabelul de mai sus, o treime din totalul întreprinderilor (33%) activează în sectorul de comerț, iar cele mai mari cifre de afaceri, reprezentând 31,5% din totalul cifrelor de afaceri ale tuturor întreprinderilor, le au întreprinderile din sectorul industriei prelucrătoare.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

CAPITOLUL II.

POTENȚIALUL TURISTIC AL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1. Patrimoniul de mediu

Teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș este amplasat parțial în **3 situri Natura 2000**, respectiv:

- Situl de importanță comunitară (SCI) „*Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu*”, cod ROSCI00132, situat în partea de nord a municipiului;
- Situl de protecție specială avifaunistică (SPA) „*Avrig – Scorei - Făgăraș*”, cod ROSPA0003, situat în partea de nord-vest a municipiului;
- Situl de protecție specială avifaunistică (SPA) „*Podișul Hârtibaciului*”, cod ROSPA0099, situat în partea de nord a municipiului.

1.1. Situl „Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu”

Zona „Oltul Mijlociu – Cibin - Hârtibaciu” a fost declarată sit Natura 2000 - Sit de Importanță Comunitară prin Ord. nr. 1964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, completat și modificat cu Ord. MMP nr. 2387/2011. Situl se află poziționat cu coordonate 45°40'58" latitudine nordică, 24°19'28" longitudine estică, 25% în județul Brașov, 66% în județul Sibiu și 9% în județul Vâlcea, la o altitudine medie de 416 m și este caracterizat de relief colinar format din dealurile submontane, Câmpia piemontană și luncile râurilor care îi dau denumirea sitului.

Situl de importanță comunitară „Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu” are o suprafață totală de 2826 ha, din care 36,09 ha (1,3%) se află pe teritoriul administrativ al municipiului

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Făgăraș, în partea de nord, fiind delimitat la nord de prelungirea dealului Făgetul Calborului – Pădurea Făgetul Calborului, iar la sud de digul albiei râului Olt, de trei instalații de transport rutier și de canalul de protecție împotriva inundațiilor.

Acest sit are în componență diferite tipuri de habitate, precum: râuri, lacuri, turbării, culturi (terenuri arabile), pășuni, alte terenuri arabile, păduri de foioase, habitate de păduri (păduri în tranziție) și o bogată ihtiofaună protejată la nivel național și european, care adăpostesc o floră și o faună bogată și diversificată.

Sursă foto: Raport de mediu pentru PUG

Pe teritoriul sitului se găsesc plante protejate cum sunt: *Adenophora lilifolia* – Clopoțel, *Agrimonia pilosa* – Turtiță, *Angelica palustris* – Angelică de baltă, *Cephalaria radiata*, *Crambe tatarica* – Hodolean tătăresc, *Cypripedium calceolus* – Papucul doamnei, *Echium russicum* – Capul șarpelui, *Iris aphylla* ssp. *hungarica* – Irisul bărbos.

La nivelul sitului sălășuiesc mamifere protejate precum lutra (*Lutra lutra*) și castorul (Castor fiber). Alte specii prioritare la nivel European și național cum sunt: lupul, ursul, fluturele vârgat, gândacul sihastru, liliacul cu potcoavă, liliacul cârn, pisică sălbatică, pârș de alun, liliac de fereastră.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Speciile protejate de amfibieni sunt reprezentate la nivelul sitului de tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*) și de Broasca țestoasă de apă (*Emys orbicularis*). Alte specii de amfibieni sunt reprezentate de: Bombina variegata – Buhai de baltă cu burta galbenă, Bufo bufo - Broască râioasă, Bufo viridis - Broască râioasă verde, Coronella austriaca – Sarpe de alun, Eleaphe longissima – Sarpele lui Esculap, Emya arbicularis – Broască țestoasă europeană, Hyla arborea – Brotăcel, Lacerta agilis – Sopârlă cenușie, Lacerta viridis – Gușter, Pelobates fuscus – Broască de pământ, B. Gheboasă, Rana arvalis – Broască de mlaștină, Rana dalmatina – Broască roșie de pădure, Triturus vulgaris – Triton comun.

Fauna salmonicolă protejată este prezentă printr-un număr mare de indivizi din speciile de interes comunitar cum sunt: Boarța (*Rhodeus sericeus amarus*), Săbița (*Pelecus cultratus*), Moioagă (*Barbus meridionalis*), Zvârlugă (*Cobitis taenia*), Dunăriță (*Sabanejewia aurata*), Porcușor de nisip (*Gobio kessleri*), Fusar (*Zingel streber*), Pietrar (*Zingel zingel*), Avat (*Aspius aspius*), Petroc (*Gobio uranoscopus*). Speciile protejate de nevertebratele sunt reprezentate de: Unio crassus – Scoica de râu, Chilostoma banaticum , Anisus vorticulus – Melcul cu cârlig, Ophiogomphus cecilia.

Deși aria reflectă efectele impactului antropic îndelungat, manifestat în deceniile 7 - 9 ale sec. XX, există încă unele zone umede care și-au păstrat aspectul și comunitățile remanente, fargamente ale structurilor originare. Numeroase populații au fost izolate în aceste arii, formând într-un sens restrictiv metapopulații și metacomunități. Deși de dimensiuni mici, sunt surse potențiale de regenerare și martori ai diversității specifice de odinioară, reprezentative pentru flora, fauna și peisajul ardelenesc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.2. Situl „Avrig – Scorei - Făgăraș”

Zona „Avrig – Scorei - Făgăraș” a fost declarată sit Natura 2000 - Sit de Protecție Avifaunistică prin Hotărârea nr. 1284 din 24/10/2007 Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 739 din 31/10/2007, privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, completată și modificată cu HG 971/05.10.2011. Situl se află poziționat cu coordonate 45°47'22" latitudine nordică, 24°37'7" longitudine estică, 53% în județul Brașov și 47% în județul Sibiu, la o altitudine medie de 403 m și este caracterizat de relief colinar format din dealurile submontane, Câmpia piemontană și lunca Oltului.

Situl are o suprafață totală de 3024 ha, din care 40,54 ha (1,35%) se află pe teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș, în partea de nord-vest, fiind delimitat la nord de prelungirea dealului Făgetul Calborului – Pădurea Făgetul Calborului, iar la sud de digul albiei râului Olt, de trei instalații de transport rutier și de canalul de protecție împotriva inundațiilor.

Teritoriul sitului este acoperit în proporție de 51% de râuri și lacuri, 11% sunt mlaștini și turbării, 24% culturi, 7% pășuni și 7% alte terenuri arabile. Terenurile acoperite cu pășuni precum și suprafața agricolă din sit sunt proprietăți private, iar cursul Oltului inclusiv lacurile, mlaștinile și turbăriile sunt în proprietatea statului. Pe suprafața sitului, Oltul adună apele întregului versant Făgăraș prin circa 30 de afluenți. Densitatea rețelei hidrografice este de peste 0,8 km/kmp, cea mai mare din munții Carpați.

Acest sit găzduiește efective importante ale unor specii de păsări protejate iar habitatele umede formate din mlaștini, canale și fânețe umede sunt perimetrele ideale pentru conservarea acestor specii. Pe teritoriul sitului au fost identificate 25 de specii protejate conform anexei I a Directivei Păsări, 86 de alte specii migratoare listate în anexele Convenției asupra speciilor migratoare, 2 specii periclitare la nivel global: *Alcedo atthis* (pescăruș albastru), *Anthus campestris* (fâsă de câmp), *Aquila chrysaetos* (acvila de munte), *Asio flammeus* (ciuf de

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

mlaștină), *Caprimulgus europaeus* (caprimulg), *Ciconia ciconia* (Barza albă) *Circus aeruginosus* (erete de stuf), *Circus cyaneus* (ereta vânăt), *Crex crex* (cristelul de câmp), *Dendrocopos medius* (ciocănitoare de stejar), *Dendrocopos syriacus* (ciocănitoare de grădini), *Dryocopus martius* (ciocănitoare neagră), *Emberiza hortulana* (presura de grădină), *Falco peregrinus* (șoim călător), *Falco vespertinus* (șoimulețul de seară), *Ficedula albicollis* (muscar gulerat), *Ficedula parva* (muscar mic), *Ixobrychus minutus* (Stârcul pitic), *Lanius minor* (sfrâncioc cu fruntea neagră), *Lullula arborea* (ciocârlia de pădure), *Mergus albellus* (fersestraș mic), *Pandion haliaetus* (vulturul pescar), *Philomachus pugnax*, *Picus canus* (ghionoaia sură), *Sylvia nisoria* (silvia porumbacă).

Sursă foto: Raport de mediu pentru PUG

Situl are o importanță deosebită pentru populațiile cuibăritoare ale speciilor *Aquilapomarina* / *Acvila țipătoare*, *Ciconia ciconia* / Barza albă, *Circus aeruginosus* / Eretele de stuf, *Crex crex* / fâsă de câmp, *Ixobrychus minutus* / Stârcul pitic, *Pandion haliaetus* / Vulturul-pescar. Importanța sitului de protecție specială (SPA) Avrig–Scorei–Făgăraș se datorează în primul rând populațiilor de păsări sălbatice și habitatelor acestora. Oltul reprezintă un coridor ecologic de migrație și dispersie care face legătura între diferite zone geografice ale României și

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Europei. Sunt astfel legate Depresiunile Brașovului, Făgărașului și Câmpia Transilvaniei, sudul țării de Transilvania.

Oltul este recunoscut ca una dintre căile importante de migrație ale păsărilor. Au fost determinate specii vulnerabile, în pericol sau cu alte statute nefavorabile de conservare, conform Directivei Păsări, Convenției de la Berna și Bonn, Statutul European de Amenințare (European Threat Status), categoriei SPEC. Dintre speciile cuibăritoare, sunt importante pentru zonă : *Crex crex*, *Ciconia ciconia*, *Aquila pomarina*. Din acest punct de vedere, habitatele umede perimetrice, formate din mlaștini, canale, fânețe umede sunt perimetre cheie pentru conservarea acestora. *Crex crex* cuibărește inclusiv în culturi de grâu sau lucernă.

În perioadele de migrație (toamna și primăvara), populația totală a păsărilor depășește 30.000–40.000 de exemplare anual. Lacurile și zonele umede din imediata apropiere reprezintă puncte de maximă concentrare pentru păsările de apă, mai ales pentru palmipede (rațe, lișițe). Suprafețele care rămân neînghețate în timpul iernii reprezintă cele mai importante arii de iernare pentru păsări localizate în partea sudică și sud-estică a Transilvaniei.

În zona din situl „Avrig – Scorei – Făgăraș” amplasată în teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș s-a intervenit cu activități antropice reduse ca număr și intensitate, păstrându-se starea vegetației aproape de cea naturală.

1.3. Situl „Podișul Hârtibaciului”

Zona „Podișul Hârtibaciului” a fost declarată sit Natura 2000 - Sit de Protecție Avifaunistică prin HG nr. 1284 din 24/10/2007 Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 739 din 31/10/2007, privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, coplețată și modificată cu HG 971/05.10.2011. Situl se află poziționat cu coordonate 46°0'12" latitudine nordică, 24°47'38" longitudine estică, 35% în județul Brașov, 51% în județul Sibiu și 14% în județul Mureș, la o

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

altitudine medie de 528 m și este caracterizat de relief colinar format din dealurile submontane, Câmpia piemontană și lunca Oltului.

Situl are o suprafață totală de 237515 ha, din care 992,93 ha (0,42%) se află pe teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș, în partea de nord, aproximativ 23% din aceasta suprapunându-se cu cea a sitului „Avrig-Scorei-Făgăraș”.

Sursă foto: Raport de mediu pentru PUG

Acest sit are în componență habitate de păduri de foioase, pășuni, fânețe, terenuri arabile, râuri și alte terenuri artificiale, ceea ce face ca diversitatea biologică să fie foarte ridicată. Situl găzduiește efective importante din speciile caracteristice acestei zone, de ex. aici cuibărește cea mai însemnată populație de acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*) și de viespar (*Pernis apivorus*) din România, densitatea cea mai ridicată fiind atinsă la sud de Valea Hârtibaciului. Efectivele de huhurez mare (*Strix uralensis*), caprimulg (*Caprimulgus europaeus*), ciocănitoare de stejar (*Dendrocopos medius*), ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*) și sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*) sunt și ele cele mai însemnate dintre siturile din țară. Populația de cristel de câmp (*Crex crex*) este semnificativă pe plan global (peste 20 de perechi) dar este și printre

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

primele dintre siturile din România. Este de asemenea printre primele zece situri din țară pentru ghionoaie sură (*Picus canus*).

Scopul propunerii acestei arii speciale de protecție a păsărilor a fost conservarea unor populații aparținând următoarelor 28 de specii de păsări de importanță comunitară: *Anthus campestris* (fâsă de câmp), *Aquila pomarina* (acvilă țipătoare mică), *Aythya nyroca* (rață roșie), *Bubo bubo* (buhă), *Caprimulgus europaeus* (caprimulg), *Chlidonias hybridus* (chirighiță cu obraz alb), *Ciconia ciconia* (barză albă), *Ciconia nigra* (barză neagră), *Circaetus gallicus* (șerpar), *Circus aeruginosus* (erete de stuf), *Circus cyaneus* (erete vânăt), *Crex crex* (cristel de câmp), *Dendrocopos leucotos* (ciocănitoare cu spate alb), *Dendrocopos syriacus* (ciocănitoare de grădină), *Dendrocopos medius* (ciocănitoare de stejar), *Egretta alba* (egretă mare), *Falco vespertinus* (vânturel de seară), *Himantopus himantopus* (piciorong), *Lanius collurio* (sfrâncioc roșiatic), *Lanius minor* (sfrâncioc cu fruntea neagră), *Lullula ar-borea* (ciocârlie de pădure), *Nycticorax nycticorax* (stârc de noapte), *Pernis apivorus* (viespar), *Philomachus pugnax* (bătăuș), *Picus canus* (ghionoaie sură), *Sterna hirundo* (chira de baltă), *Strix uralensis* (huhurez de pădure) și *Tringa glareola* (fluierar de mlaștină). Pe lângă aceste specii enumerate anterior, în sit mai găzduiesc și alte 54 de specii de păsări protejate cu migrație regulată.

Zona din situl „Podișul Hârtibaciului” amplasată în teritoriul administrativ al municipiului Făgăraș este caracterizată de lipsa aproape totală a arăturilor și abundența terenurilor semi-naturale – pajiști și fânețe extensive. Impactul antropic este scăzut, existând puține construcții și activități antropice pe o întindere foarte mare. Construcțiile sunt reprezentate de căile rutiere de transport, linii electrice, construcții civile aflate la limita cu cartierul Galați, construcții răzlețe (ex. ferme) și de depozitul de deșeuri, neconform, supus procedurii de închidere.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2. Patrimoniul arhitectural și cultural

2.1. Monumente istorice și culturale

2.1.1. Cetatea Făgăraș

În ceea ce privește istoricul Cetății Făgăraș, construcția acesteia a început la sfârșitul secolului al XIV – lea și s-a datorat, în bună parte, inițiativei domnilor Țării Românești, care au stăpânit Țara Făgărașului începând cu anul 1368 și până în 1472. A fost continuată de către voievozii și principii Transilvaniei, până la mijlocul secolului al XVII – lea, iar stilul arhitectural căruia îi aparține este cel al Renașterii transilvănene. Rolul de bază pe care l-a

jucat a fost acela de reședință pentru principii Transilvaniei și soțiile acestora, și de centru administrativ al domeniului economic al Făgărașului, care era cel mai mare din Transilvania și care cuprindea, în anul 1632, 32 de sate și două târguri.

Cercetările arheologice din cetate desfășurate cu ocazia diferitelor etape de restaurare au scos la iveală existența, înaintea acestei cetăți de piatră, a unor fortificații din lemn cu val de pământ, construită aproximativ pe amplasamentul actualei cetăți. Distrugerea violentă, relevată de cercetările arheologice, a curmat brusc, către mijlocul secolului al XIII – lea, existența acestei fortificații, distrugerea ce poate fi pusă în legătură cu invazia tătară din 1241-1242. Tipologic, fortificația de lemn se încadrează în sistemul general de apărare practicat în Transilvania.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Primele știri documentare, care atestă existența cetății de piatră sunt din 1455, când au fost menționați castelani, iar în anul următor Iancu de Hunedoara, scriind brașovenilor, a amintit de cetatea noastră Făgăraș.

Cetatea de zid, atestată documentar la mijlocul secolului al XV- lea, prezintă o planimetrie de tip patruleter neregulat, cu latura neregulată, cu latura de est mai lungă și apărată de un reduit de avanpost de tip barbacană, la o distanță de circa 20 de metri de cetate. Incinta era formată de un zid patruleter de tip crenelat, întrerupt de patru turnuri - trei de tip bastionar și unul rotund de tip donjon (care este și cel mai înalt turn al cetății). Tipologic, în această fază Cetatea Făgăraș se poate defini ca o fortificație de apărare cu caracter militar. Ca stil de construcție, cetatea corespunde, în secolul al XVI –lea sistemului de fortificații occidental introdus în Transilvania începând cu secolul al XVI-lea .

Veacul al XVI- lea a adus cu sine cele mai importante modificări petrecute în arhitectura cetății Făgăraș, care au transformat cetatea de apărare într-un castel cu o puternică fortificație exterioară. Inițiatorul acestor ample lucrări a fost Ștefan Mailat (voievod al Transilvaniei între 1534 – 1541 și proprietar (locuința nobiliară) de planul de cetate (construcția militară propriu-zisă). A înconjurat cetatea de piatră cu zid de apărare, zid care va îngloba și turnul barbacană, cu fante pentru artilerie, coronament crenelat, respectând planimetria vechilor ziduri de apărare. Zidurile interioare au fost dublate cu ziduri de cărămidă, culoarele astfel create având diferite destinații- casele voievodului, sufrageria căpitanului, etc. Tipologic, toate acestea au transformat cetatea de apărare într-un castel seniorial fortificat. Gașpar Bekes a realizat șanțul din jurul cetății, pământul scos fiind folosit pentru întărirea părții interioare a zidurilor, șanțul de apărare fiind menționat în 1574 de către Pierre Lescalopier.

La sfârșitul secolului al XVI – lea, e posibil ca în timpul lui Ștefan Bathory (voievod al Transilvaniei între 1571 – 1586) și a lui Balthazar Bathory (stăpân al cetății între 1588 – 1594) să se fi efectuat transformarea tuturor celor patru laturi ale vechii cetăți în apartamente și înglobarea celor patru turnuri la nivelul acestora. Tot atunci a început construirea primului bastion care

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

poartă numele familiei, în colțul sud-estic al incintei exterioare, dar care a fost terminat ulterior. De numele lui Balthazar Bathory s-au leagat o serie de transformări estetice importante și ridicarea unui nivel trei, cel puțin deasupra uneia dintre laturile cetății (cea sudică).

În secolul al XVII-lea, transformările arhitecturale au stabilit forma actuală a complexului fortificat Făgăraș. Gabriel Bethlen (principe al Transilvaniei între 1613-1629), unul din cei mai importanți constructori ai cetății, a întocmit, în 1623, un plan privind lucrările de construcție și modernizare a cetății în 36 de puncte, plan care prevedea, printre altele, construirea a încă trei bastioane prevăzute cu cazemate. Gabriel Bethlen a reamenajat sălile interioare ale castelului, a construit logiile de pe latura de sud a castelului în stil italian, deschise spre curtea interioară pe arcuri a șase pile de zidărie masive și impunătoare. Gustul estetic al acestui principe, influențat de Renașterea italiană (a adus din Italia arhitecți, meșteri sticlari din Murano care vor lucra pentru curtea princiară de la Făgăraș) a insuflat eleganță și frumusețe unei construcții mai mult militară decât utilitară.

Lucrările de modernizare au continuat și sub Gheorghe Rakoczi I, principele Transilvaniei între 1630 – 1648, când au fost podite cele patru bastioane, a fost construit corpul de gardă, lipit de partea nordică a turnului porții; tot acum a fost pietruit și șanțul cetății, care în caz de atac își putea tripla volumul de apă, au fost reparate podurile – de pe latura de est și de pe latura de nord.

Din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, ultimii proprietari nu au mai întreprins lucrări de amploare, ci doar operațiuni de reparații și întreținere.

Trecerea Făgărașului în proprietatea austriacă în 1696 și transformarea în garnizoană militară a însemnat începutul unei perioade de degradare. Servind unor scopuri militare, Cetatea Făgăraș și-a pierdut eleganța și măreția de odinioară.

Din decembrie 1918 și până în 1948 a fost garnizoană a armatei române, însă până în 1923, aici a fost și lagăr pentru rușii albi refugiați din fața bolșevicilor, presa vremii consemnând donațiile pe care regina Maria le-a făcut pentru aceștia. În toamna anului 1939, polonezii și-au

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

găsit și ei în cetate un refugiu, după destrămarea statului lor. Între anii 1948 – 1960, Cetatea Făgăraș a fost transformată în închisoare pentru deținuți politici, iar după anul 1960, aceasta a fost dezafectată, începând vaste lucrări de restaurare care au vizat redarea aspectului de castel fortificat din perioada de glorie a secolului al XVII – lea.

În ceea ce privește aspectul Cetății Făgăraș, aceasta a fost înconjurată de șanț cu apă, care încă din 1637 era parțial, pietruit și lipsit de vegetație. În 1656, pe el se aflau o barcă și șase lebede, care aveau ca rație zilnică o pânișoară, numărul lor crescând, în anul 1676 la nouă. Lacul, cu o lățime de aproape 70 de metri pe latura sa estică și de circa 40 pe latura de vest, era alimentat cu apă printr-un canal din Olt, iar la 1676 și din lacul superior; adâncimea acestuia era de aproape 2 metri, iar în caz de nevoie se umplea cu apă la adâncimea de trei stânjeni. (un stângen avea aproape 2 m)

În partea de nord a șanțului cetății au fost construite, în 1667, două case de pulbere pe piloni de lemn – una acoperită cu țiglă, cealaltă cu șindrilă. În zona porții de mijloc, exista un pavilion de judecată sau chioșc de facere a dreptății, menționat în intervalul din 1676. În afara șanțului, pe latura de nord se află cetatea husarilor, o construcție ușor fortificată, adăugată cetății ca atare, ridicată conform Planului, în 36 de puncte al principelui Gabriel Bethlen. Această mică fortificație, construită sub forma literei U, adăpostea pe latura de nord grajdurile cavaleriei, pe cea estică un atelier de fierărie, iar pe cea vestică un număr însemnat de căruțe.

Accesul în cetate se realiza pe două poduri cu structură, podea și balustradă de lemn: unul principal (carosabil), situat pe latura de est (actualul drum de acces) ce avea trei porți consecutive, și celălalt situat pe latura de nord (pietonal), pentru cetatea husarilor.

În legătură principală cu cetatea erau cele trei porți – poarta exterioară a șanțului de apărare care era, în 1632, o simplă barieră ridicătoare, pentru ca în 1656 să fie o poartă masivă acoperită cu șindrilă; la anul 1676, se menționa o barbacană triunghiulară, construită din bârne. Cea de mijloc, situată aproximativ la mijlocul podului amintit, era o poartă ridicătoare dublă, acoperită cu șindrilă, iar poarta principală, aflată sub turnul de intrare al porții, era amintită în

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1632 ca o poartă ridicătoare din lemn. În fața ei era menționată – în anii 1667 și 1673 – o hersă de fier suspendată cu șase cârlige de fier, fixate în perete la nivelul ferestrelor caselor pârcălabilor de deasupra porții. După poartă, sub bolta intrării în cetate, podină cu lemn de stejar erau amenajate casele drabanților (soldaților), iar deasupra porții se ridica printr-o scară în spirală cu trepte din piatră. De la poartă, către bastionul de nord-est erau amintite în 1656 și 1676 casele drabanților, un atelier de lăcătușerie, locuința paracliserului, unde în 1676, sunt menționate potire de argint aurite, fețe de masă de mătase, șervete cusute pe margini cu fir de aur. La al doilea nivel erau casele de pulbere, casele cerealelor, casa slăninii. Partea de sud, către bastionul de sud - est, era destinată bucătăriilor – la 1656 erau amintite bucătăria nemțească, casa de pregătire a aluaturilor, bucătăria mării sale doamnei.

Cele patru bastioane ale cetății au fost descrise cu inventarul de armament pe care îl dețineau – pe fiecare din aceste bastioane se aflau câte șase - șapte piese de armament greu și două în cazemate. Accesul pe platformele bastioanelor se făcea prin rampe înclinate de zidărie. Intrarea în castel (ce are în prezent 85 de încăperi) era prevăzută cu o poartă ridicătoare din lemn cu benzi și axă de fier. Din bolta intrării se pătrundea în Turnul Temniței, mai întâi în casa temnicerului, iar de aici în cele trei temnițe, amenajate în funcție de gravitatea faptelor.

Aici se găseau, la 1637, 70 perechi de fiare pentru picioare, 14 pentru mâini, două obezi mari, un paloș pentru călău. Urmau, pe latura de nord, la nivelul I, casele personalului domesial : casa sameșului, unde în 1676 se păstrau ștampilele de fier ale principesei Anna Bornemisza, casa provizorului, casa valeților. Pe latura de vest erau pivnița căpitanilor, casa cu oțet, aici aflându-se în 1676 o piuă de aramă cu pisălog. În cetate a existat o monedărie , unde între 1674 – 1686 au fost emise 71 tipuri de ducați și taleri, principele Mihai Apafi I bătând monede de aur și argint cu valoare mare – de 10,25,50 și 100 ducați, - el rămânând în istorie drept creatorul celei mai grave și valoroase monede de aur din epoca medievală și modernă europeană – este vorba de moneda 100 ducați, emisă în anii 1674, 1676, 1677 și 1683, pe reversul acesteia apare și scut cu stema Țării Făgărașului – doi pești și sigla A – F (Arx Fogorass, Cetatea Făgăraș).

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În pivnița cea mare de pe latura de sud se găseau în 1632 peste 180 de buți cu vin, însumând aproximativ 10.000 de litri , provenit de la dijmele satelor săsești Merghindeal, Cincu, Cincșor, Agnita. Paralel cu pivnița, se afla un gang compartimentat cu cinci încăperi, dintre care una era locuită de pivnicer, restul fiind depozite pentru diferite materiale, ca și încăperile de pe latura de est unde erau păstrate piei de vânat, de porc, etc. În Turnul Roșu era amintită în 1632 casa aurită sau camera tezaurului. Aici, stăpânii cetății și-au păstrat tezaurul, inclusiv Mihai Viteazul, care în timpul campaniei de cucerire a Transilvaniei și Moldovei a adus tezaurul Țării Românești și al său personal în cetate. Interesant este faptul că depozitul aurit nu mai apare în inventarul din 1637, iar în 1676 încăperea este menționată drept casa de sub turn, acum a croitorilor.

Sursă foto: Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”

Una din cele mai frumoase încăperi din castel este Sala Dietei, situată pe latura de vest și transformată, după 1639, în capelă. Numită în 1581 Sala Țării sau Sala Mare, aici s-au ținut adunările Dietei Transilvaniei, iar atunci când numărul membrilor Dietei a crescut, adunările s-au ținut în Marele Palat, numit acum Sala Tronului, de la etajul al doilea, pe latura de sud.

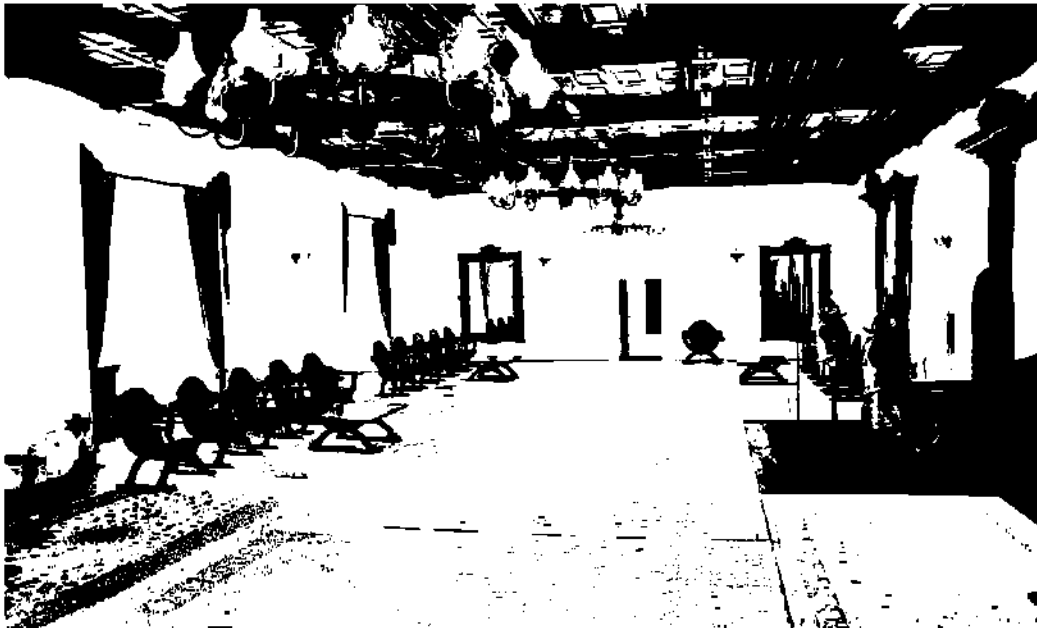
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Regăsim și azi consola de la amvon, unde în 1656 se ajungea pe cinci trepte și care era acoperit cu baga brodată cu aur de jur-împrejur. Locul familiei principelui era în fața acestuia, ca și cele șase rânduri de scaune de rugăciune pentru doamnele și domnițele de la curte. Încăperea acestui nivel al Turnului Negru, una din cele mai frumoase ale cetății, cu bolți ce pornesc de la nivelul pavimentului, a fost depozitul de mijloc în 1632, pentru ca în 1656 să apară menționată simplu turn, înainte a fost depozit.

Sursă foto: Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”

Pe latura de nord sunt amintite vechile palate Bathory sau palatele bătrâne, ce începeau cu casa maestrului de ceremonii în 1656, se continuau cu sala de mese a M.S.Doamnei noastre. Urma Turnul Bathory, numit așa în 1632, iar în următoarele inventare Turnul Tărcat sau Pestriț. Aici, în 1656, se afla locuința de văduvă a principesei Zsuzsanna Lorantffy, locuință ornamentată cu tapiserii de Flandra, ferestre cu geamuri de cristal, sobă din cahle cu motive creștinești, dantelate după moda italiană și un plafon casetat.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Pe latura de est, încăperile sunt numite simplu altă boltă în 1632 sau casa doamnei căpitănese ori bolta lui Ioan Kemeny, în 1676. În continuarea palatelor vechi Bathori era casa a cincea a fetelor din suită, apoi casa finala de lângă Turnul Temniței în 1632, pentru ca în 1656 această sală să fie vestibulul bucătăriei. Din loggia de la etajul I se ajungea pe scările din piatră la loggia de la etajul II, ce avea în 1676, tavanul casetat și pictat. Turnul Thomory, care a fost compartimentat în trei încăperi în tot secolul al XVII-lea, adăpostea casele cele mai de sus ale turnului, în 1632, pentru ca în inventarele din 1656 și 1676 să fie sălașul exterior al maestrului de ceremonii. Urmău apoi casele drabanților de dinaintea Sălii Tronului. Pe o ușă de nuc vopsită în valuri, menționată în 1637, se intra în Marele Palat sau Marea Sală a Tronului, de dimensiuni impresionante, unde s-au ținut începând din a doua jumătate a secolului al XVII-lea adunările Dietei. Această sală, descrisă de Giorgio Tomasi la sfârșitul secolului al XVI-lea, era împodobită cu carpete de Flanda, sobă de cahle ornamentală, mobilier de epocă.

În continuare, mergând spre Turnul Roșu, era Palatul de mese, în șase colțuri, care în 1676 avea o sobă de cahle după moda italiană, pe pereți șase carpete de Flandra, plafonul casetat, acoperit cu pânză pictată. În mijlocul și colțurile tăbliilor sunt rozete aurite, iar în mijlocul acestui plafon din lemn sculptat frumos, vopsită și aurită este emblema mărilor lor și împrejur titlul este scris cu litere aurite. În Turnul Roșu a fost amenajat dormitorul principelui, numit în inventarul din 1632 dormitorul cel alb, iar deasupra acestuia cele două case de vară și turnulețul orologiului.

Pe latura de vest, existau alte încăperi ale principelui sau principesei, care aveau plafoanele în tăblii cu stucatură, ca și încăperile de pe latura de nord. Aici, palatul prânzitor vechi păstra în 1676 caleașca, sania, trăsura și căruciorul de învățat să umble al domnișoarei noastre. Încăperile care urmau aveau sobe din cahle, după modelul italian, tavane pictate cu cornișe pentru covoare, tablouri, covoare persane. Pe latura de est se găseau palatele noi, care serveau ca loc de depozitare.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

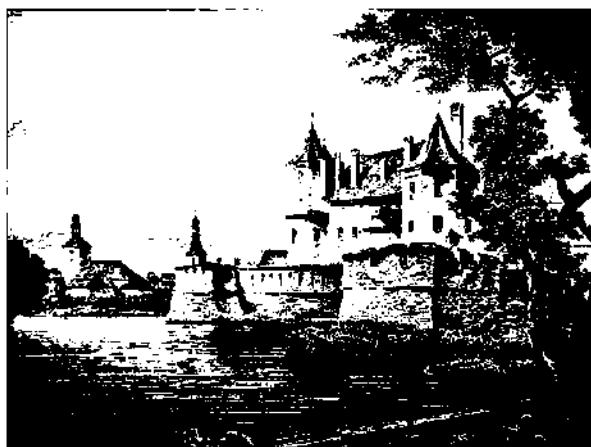

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Fastul decorațiilor interioare este ilustrat și de cheltuielile pe care principele Gabriel Bethlen le-a făcut, în Cărțile de curte și de socoteli. Gabriel Bethlen a cheltuit pentru carpete aurite de piele 1.225 florini în 1616, 300 de florini pentru 100 de tablouri pictate în anul 1617; a plătit 585 florini pentru carpete de Flandra în 1620, iar pentru carpete de piele aurite venețiene 1570 florini. De la Veneția a cumpărat în 1625, 12 tablouri, iar de la Istanbul, în anul 1626, a cumpărat 25 de covoare și carpete pentru 3 camere, în valoare de 2.600 taleri. Castelul era acoperit cu țiglă, iar pe turnuri era amplasat câte un glob de aramă aurit și o giruetă. Curtea interioară, numită piața cetății, era pavată cu pietre de râu, iar în mijloc se afla fântâna.

Inventarele menționează și grădinile cu sălbăticiuni, în zona actualei străzi a Cetății – unde trăiau, în 1676, 26 de cerbi, un zimbru și 39 de ciute. Grădinile de legume și cele de flori, pentru care Anna Bornemisza cerea semințe de la sultan. În afara cetății erau eleșteele, casa îngrijitorului de păsări, casele de fiert berea.

Sursă foto: Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”

După trecerea Transilvaniei sub stăpânirea austriacă, cetatea devine cazarmă militară, un inventar din 1726 surprinzând starea de degradare a cetății și a castelului, multe încăperi fiind folosite ca depozite pentru cereale, iar unele din casele castelului ce odinioară au cunoscut fastul, aveau tavanele și podelele crăpate. În palatul Mare, unde altădată se celebrau adunările solemne

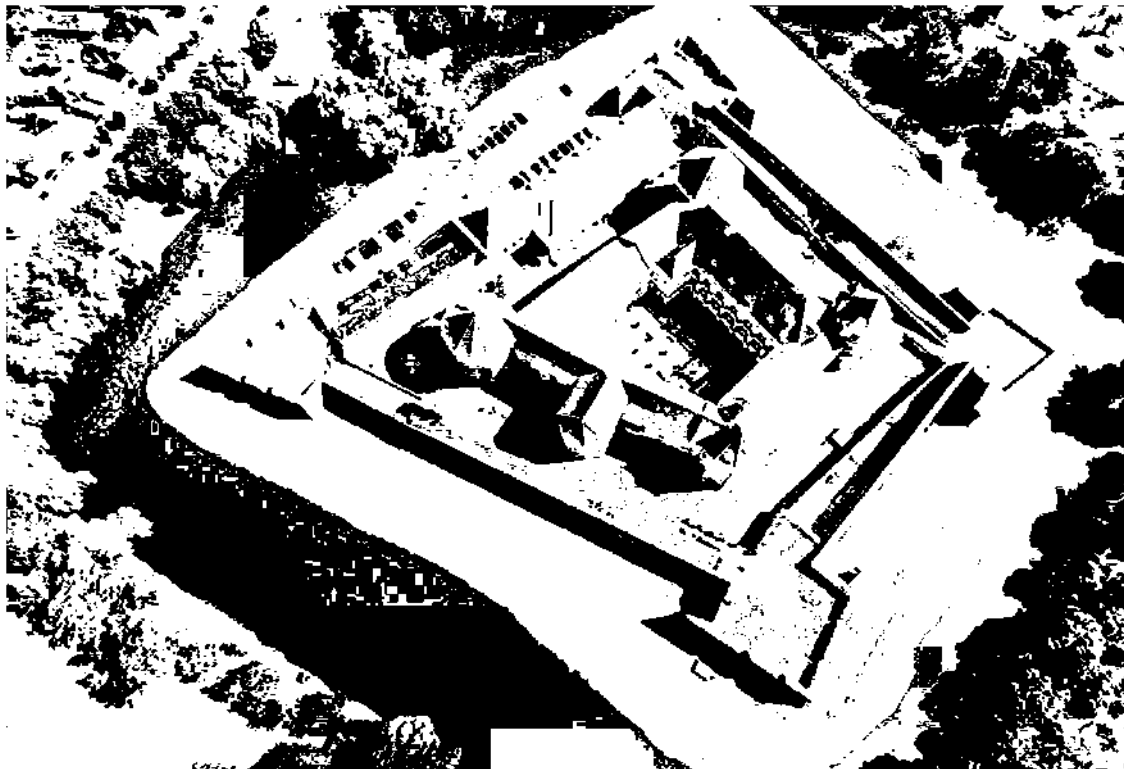
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

ale țării, erau păstrate câteva sute de măji de grâu, iar Palatul de mese, unde se mai putea emblema principesei Anna Bornemisza, era nefolosit.

În 1937, cu ocazia unor restaurări în capela militară (fosta Sală a Dietei), au fost descoperite în zidul dinspre nord, patru sicrie cu oseminte omenești, alături de pergamnete înnegrite de vreme, care au fost îngropate din nou în același loc, loc marcat atunci cu o cruce.

Tradiția locală vorbește despre existența unor tuneluri care plecau din cetate - unul spre biserica romano – catolică (fosta mănăstire franciscană) unul spre Olt, de pe latura de nord, și celălalt pe latura de vest, spre piața orașului. Se spune că erau atât de înalte încât un călăreț putea merge călare. Rămâne de văzut dacă toate aceste - scări, încăperi sau tuneluri secrete – vor fi descoperite, însă ceea ce este sigur este faptul că cetatea încă nu și-a spus toată povestea.

Ca reședință a Transilvaniei, în special în a doua jumătate a secolului al XVII-lea , în Cetatea Făgăraș au fost primiți, de către principe, solii, trimiși ai puterilor europene sau ai

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Imperiului Otoman, iar în cinstea lor au fost organizate, cu fast, adevărate ospete, care nu erau cu nimic mai prejos decât cele de la curțile marilor puteri europene. Iar aceste ospete se desfășurau după un anume ceremonial, care, în decursul timpului, a fost investit cu semnificații diverse și care, în fapt, puneau în scenă ritualul puterii princiare.

2.1.2. Biserica Ortodoxă „Sfânta Treime”

Biserica a fost zidită în anul 1783 din piatră și cărămidă, pe un teren dăruit de Gheorghe Corodî cel Bătrân. Biserica a fost terminată în anul 1783, iar turnul abia în 1791, având un aspect particular. Odată cu începerea zidirii bisericii, se construiește și școala din curtea acesteia. Exteriorul bisericii este obișnuit, fără decorații murale, având de jur împrejur nișe, completate cu sfinți. Pictura este executată în stil brâncovenesc. În incinta bisericii sunt păstrate printre alte valori artistice și două icoane pictate în ulei, în 1725 de Erei Bucur.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

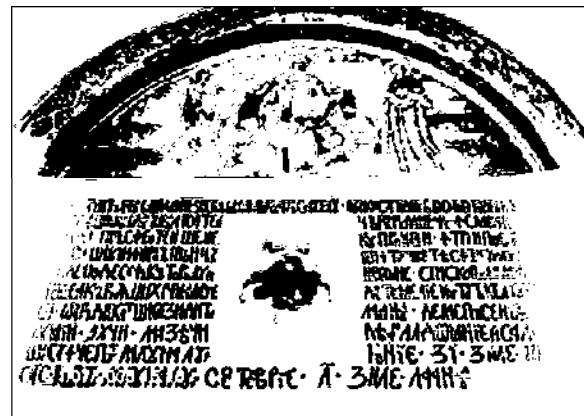
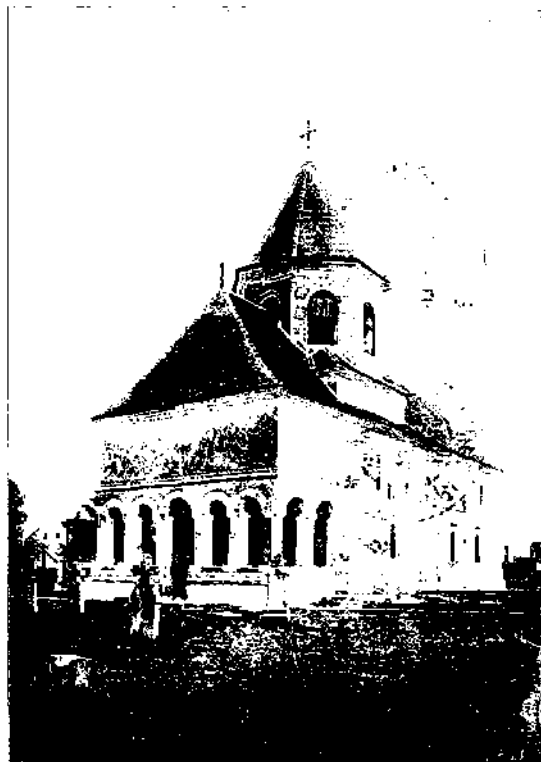
MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.1.3. Biserica Ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolae”

Monumentul de arhitectură, ctitoria lui Constantin Brâncoveanu, este cel mai vechi dintre edificiile de cult rămase în picioare în oraș. Ridicată de marele domnitor, la rugămințile românilor din Făgăraș rămași fără un lăcaș de cult după ce arsese cel vechi, biserica a fost construită în anii 1697 și 1698, pentru conducerea lucrărilor fiind trimis aici epitaful Rătescu.

Biserica are un plan dreptunghiular alungit, cu pridvor, pronaos, naos, încheiat cu o absidă semicirculară în interior și poligonală la exterior. Deasupra pronaosului se ridică turnul clopotniței. Modelul acestei biserici este Capela Palatului brâncovenesc de la Mogoșoaia. La rândul ei, biserica din Făgăraș a fost modelul după care meșterii locali s-au inspirat în ridicarea multor monumente din satele făgărășene. Iconostasul este cel original, sculptat în lemn de stejar aurit. Ușa – splendid sculptată – are deasupra pisania, în mijlocul căreia se află stema Țării Românești.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.1.4. Biserica Romano-Catolică și Mănăstirea Franciscanilor

Construcția bisericii cu hramul „Sfinta Treime și a mănăstirii a fost finalizată în anul 1737. În incendiul din 31 mai 1760, când a ars întregul oraș, a fost distrus și acoperișul acestei biserici. În anul următor biserica a fost refăcută în rococo. Mănăstirea are curtea interioară închisă de coridoare cu arcade la parter și etaj. Din biserca veche s-a mai păstrat altarul principal, al cărui curiozitate este că partea centrală este rabatabilă. Statuile de mărime naturală sunt din lemn aurit, ca și statuia Sf. Mihail de pe acoperișul amvonului. În curtea mănăstirii se află două ceasuri de soare care indică orele de la 8 la 15. Începând din 1747 a funcționat și o școală pe lângă mănăstire.

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

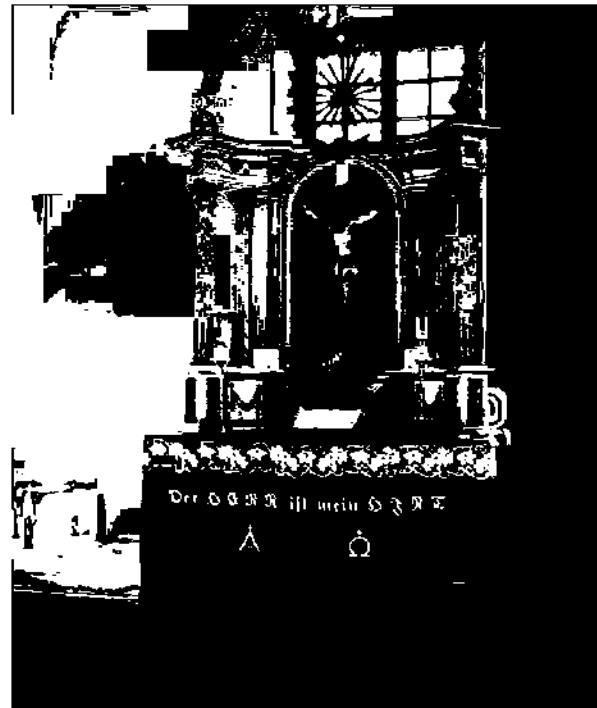

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.1.5. Biserica Evanghelică

Actuala Biserică Evanghelică din str. Republicii, a fost ridicată în anii 1842-1843, după ce edificiile anterioare au fost și ele, rând pe rând distruse în incendii. După ce în 1753 a ars vechea biserică, avea să se ridice un alt edificiu din cărămidă. Aici s-a descoperit o foarte valoroasă biblie, tipărită în limba germană în 1544. La intrarea în biserică se află trei monumente funerare din prima jumătate a secolului al XIX-lea, pe care sunt cioplite însemnele breslelor tăbăcarilor și rotarilor.

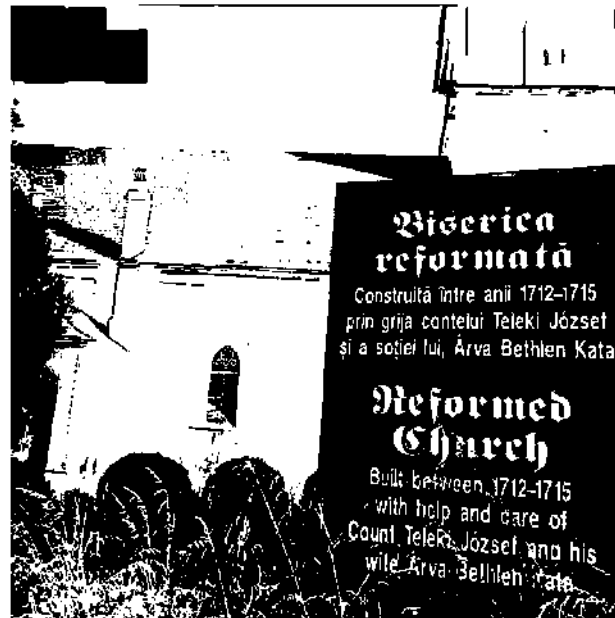
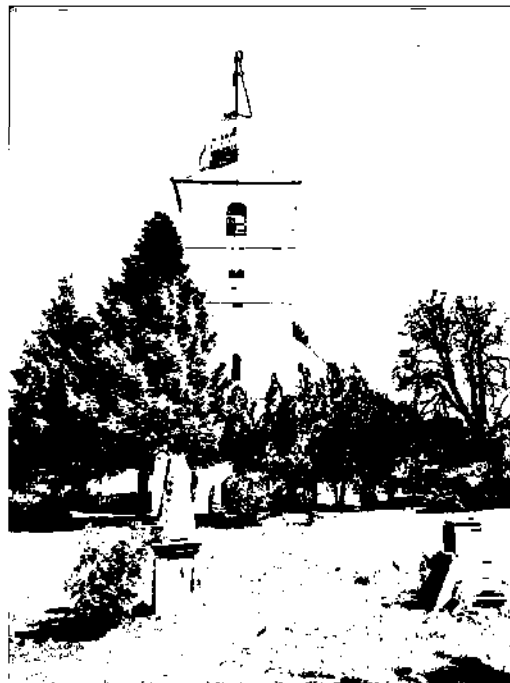

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

2.1.6. Biserica Reformată

Biserica Reformată a fost construită în anul 1712, după ce vechea biserică, aflată în perimetrul actualului centru al orașului, a fost distrusă. La intrarea în biserică se găsesc două valoroase coloane, angajate, provenite de la vechiul edificiu de cult. În interior se găsesc un amvon cu o frumoasă decorațiune sculptată în piatră și orgă.

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.1.7. Sinagoga

Construită la jumătatea secolului al XIX-lea, sinagoga din Făgăraș are o arhitectură nu foarte des întâlnită în România, prin integrarea în acoperiș a turnului de la intrarea aflată pe strada Aaron Pumnul. În vârful acestuia, unul dintre ultimele vestigii ale faptului că acesta era un lăcaș de cult evreiesc – Steaua lui David, care a scăpat oricărei încercări de a fi furată sau distrusă odată cu închiderea definitivă a sinagogii în anii '80, tocmai datorită locului în care se află. Interiorul foarte spațios al lăcașului de cult are un balcon în formă de "U". Centru al comunității evreiești, lăcașul de cult adăpostea în fiecare vineri seara slujba religioasă, în cazul în care se adunau, cum cere tradiția, minim 10 bărbați. Femeile nu aveau dreptul de a intra în sinagogă decât în timpul ceremoniei de Hanuka, principală sărbătoare evreiască.

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În 1840, la Făgăraș este înființată o școală evreiască, iar 10 ani mai târziu, numărul evreilor în fostul district va ajunge la 305 (față de 263, câți erau în 1776), dintre care 183 în târgul făgărășan. La 1869, populația districtului va fi de 614 evrei. 1858 este anul în care este consemnată pentru prima dată actuala sinagogă din Făgăraș.

Lăcașul de cult evreiesc din centrul Făgărașului nu era izolat, ci era mărginit de mai multe clădiri anexe aflate în continuarea sinagogii, pe strada Aaron Pumnul. Curtea sinagogii era spațioasă, delimitată la vest de strada Aaron Pumnul, la est și nord-est de strada N. Bălcescu, iar la sud de strada Mihai Eminescu. Această curte era deschisă, pe laturile de nord și de est neexistând vreo îngrădire.

Alte biserici de importanță pentru locuitorii municipiului Făgăraș sunt: **Catedrala ortodoxă „Sf.Ioan Botezătorul”** - B-dul Unirii nr.1, **Biserica Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”** - str. Macului, nr.4, **Biserica Ortodoxă „Sf.Trei Ierarhi”** – str. Plopului nr.1, **Biserica Ortodoxă „Sf.Ioan Botezătorul”** - str.Gh.Doja, nr.72 (cartier Galați), **Biserica Ortodoxă „Sf.Ev.Ioan”**, a seminarului teologic - str. N.Bălcescu nr.20, **Biserica ortodoxă „Înălțarea Domnului”** - str. V.Alecsandri nr.66, **Biserica Greco-Catolică „Adormirea Maicii Domnului”** –str.O.Paler nr.1.

2.1.8. Casa Dr. Giurcă (fosta Casă a Căsătoriilor)

Monument de arhitectură ce datează de la începutul sec. XX, clădirea este edificată în stil neoromânesc (neobrâncovenesc), cu un plan aproximativ dreptunghiular și diverse corpuri decroșate. Accesul principal se face de pe latura de sud-est, cea care oferă vedere către Cetate, printr-o ușă de lemn masiv, în două canate, terminată în arc de cerc. Din fațada principală se desprinde un turn, decroșat la nivelul etajului, cu o fereastră de mansardă. Acoperișul clădirii

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

este în patru ape, prevăzut cu câte o lucarnă pe laturile de nord și de sud. Lucarnele au formă triunghiulară, cu acoperiș în două ape.

În interior, casa mai păstrează încă elemente de arhitectură neoromânească, fiind compusă din 12 camere și structurată pe subsol, parter, etaj și mansardă. Are 3 băi, 2 locuri de parcare, 461 mp suprafață utilă și 555 mp suprafață totală. În 2018 s-a refăcut acoperișul clădirii.

De-a lungul timpului clădirea a găzduit biblioteca publică (până în jurul anului 1985), iar mai târziu, s-a transformat în Casă a Căsătoriilor până în 1995.

2.1.9. Casa Inocențiu Micu Klein

Casa a fost construită în anul 1727 și a fost declarată monument de arhitectură. Clădirea se află în apropierea Bisericii Sfântul Nicolae (str. T.Vladimirescu nr.35) considerată în tradiția locală ca locuința la Făgăraș a lui Inocențiu Micu Klein – autor al primului program și martir al luptei naționale a românilor transilvăneni. Argumentele acestui program erau atât cele istorice, cât și cele bazate pe realitățile vremii lui: - majoritatea populației din Transilvania o constituiau

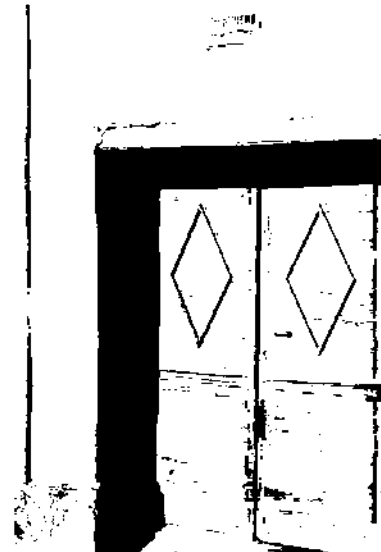
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

românii, care aveau și cea mai însemnată contribuție față de stat. Aceasta este una dintre cele mai vechi case din oraș.

Sursă foto: Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

2.1.10. Statuile lui Badea Cârțan și Doamnei Stanca

Statuia lui Badea Cârțan este amplasată alături de Casa de Cultură, opera sculptorului Vasile Blendea, omagiază pe foarte cunoscutul cioban călător din Cârțișoara Făgărașului.

Statuia Doamnei Stanca este amplasată în fața laturii de S-E a Cetății Făgărașului și datează din sec.XX. Statuia este opera sculptorului Spiridon Georgescu, fiind dezvelită în anul 1938, ca urmare a inițiativei lui Nicolae Iorga

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Sursă foto: Cristina Motoc și Diana Forsea, consilier CNIPT Făgăraș

2.1.11. Ansamble urbane

Ansamblul Urban „Zona De Nord A Orașului” datează din sec.XVIII – începutul sec.XX fiind delimitat la sud de B-dul Unirii, la Vest de str. T.Perția și str. Pălărielor, la N de str.M.Viteazu și la E de str.Dna Stanca

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Ansamblul Urban „Zona Morii datează din sec.XVIII – începutul sec.XIX, fiind delimitat astfel: N – B-dul Unirii; E- str. Pe Vale, str.Câmpului și str.Morii; S- str. George Coșbuc; V – str.Școlii, limită cu parcul Bisericii Reformate.

Lista completă a monumentelor istorice din municipiul Făgăraș, publicată în *Monitorul Oficial nr. 113 bis / 15.02.2016*, este redată în tabelul de mai jos. În această listă, fiecare monument este identificat prin: denumire, adresă, datare, precum și un cod LMI, a cărui semnificație de codificare cuprinde ¹⁸:

- Acronimul județului în care se află monumentul;
- Numeral roman ce grupează monumentele în funcție de natura lor, în: I. Monumente de arheologie, II. Monumente arhitectură, III. Monumente publice, IV. Monumente memoriale și funerare;
- Litera mică „m” pentru monument, „a” pentru ansamblu sau, respectiv, „s” pentru sit arheologic;
- Litera mare A. Monumente de interes național sau B. Monumente de interes local;
- Un număr de ordine unic la nivelul țării.

¹⁸ Sursă: https://ro.wikipedia.org/wiki/Cod_LMI

Tabelul 13. Lista monumentelor istorice din municipiul Făgăraș¹⁹

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Adresă	Datare
1	BV-II-a-B-11674	Ansamblul urban "Zona de nord a orașului"	Delimitare: S - Bd. Unirii; V - str. Perțea Titu, str. Pălărierilor; N - Piața Mihai Viteazul; E - str. Doamna Stanca	sec. XVIII - înc. sec. XX
2	BV-II-a-B-11675	Ansamblul urban "Zona Morii"	Delimitare: N - Bd. Unirii; E - str. Pe Vale, str. Câmpului, str. Morii; S - str. Coșbuc George, până la intersecția cu str. Parcului, str. Râului; V - str. Școlii până la Școala Generală și limita parcului Bisericii Reformate	sec. XVIII - înc. sec. XIX
3	BV-II-a-B-11676	Mănăstirea franciscană	Str. Alecsandri Vasile 1	1721
4	BV-II-m-B- 11676.01	Biserică	Str. Alecsandri Vasile 1	1721
5	BV-II-m-B- 11676.02	Clastru	Str. Alecsandri Vasile 1	1721
6	BV-II-m-B-11677	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 29	1920-1940
7	BV-II-m-B-11678	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 47	1920

¹⁹ Sursă: Anexa la Ordinul nr. 2828/2015 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2314/2004, <http://www.cultura.ro/sites/default/files/inline-files/LMI-BV.pdf>

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

8	BV-II-m-B-11679	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 49	Sec.XVIII
9	BV-II-m-B-11680	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 51	Sec.XVIII
10	BV-II-m-B-11681	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 53	Sec.XVIII
11	BV-II-m-B-11682	Biserica „Sf.Treime”	Str. Codru-Drăgușanu Ion 7	1783-1791
12	BV-II-m-B-11683	Casă	Str. Doamna Stanca 24	înc. sec. XX
13	BV-II-m-B-11684	Fosta Prefectură, azi Poliție	Str. Doamna Stanca 30	sec. XIX
14	BV-II-m-B-11685	Casă	Str. Doamna Stanca 44	sec. XIX
15	BV-II-m-B-11686	Banca Națională - filiala Făgăraș	Str. Eminescu Mihai 14	sec. XIX
16	BV-II-m-B-11687	Cetatea Făgăraș	Piața Mihai Viteazul	sec. XIV - XVIII
17	BV-II-m-B-11687.01	Castelul cu turnurile de Colț - incinta interioară	Piața Mihai Viteazul	sec. XIV - XVIII
18	BV-II-m-B-11687.02	Incinta bastionară (incinta exterioară), cu turnul de poartă și clădirile anexe	Piața Mihai Viteazul	sec. XIV - XVIII
19	BV-II-m-B-11687.03	Șanț cu apă	Piața Mihai Viteazul	sec. XIV - XVIII
20	BV-II-m-B-11688	Casa dr. Giurcă, fosta Casă a Căsătoriilor	Piața Mihai Viteazul 2	înc. sec. XX
21	BV-II-m-B-11689	Baia comunală	Piața Mihai Viteazul 39	înc. sec. XX
22	BV-II-m-B-11690	Școala Normală, azi Cercul Militar	Str. Tăbăcari 13	sec. XIX
23	BV-II-m-B-11691	Biserica Reformată	Bd. Unirii 17	1712 - 1715

24	BV-II-m-B-11692	Biserica "Sf. Nicolae"- Brâncoveanu	Ș Str. Vladimirescu Tudor 16	1697 – 1698
25	BV-II-m-B-11693	Casa Inocențiu Micu Klein	Ș Str. Vladimirescu Tudor 35	1727

2.2. Tradiții și obiceiuri locale

Locuitorii acestui areal geografic au cunoscut în trecut multe și interesante datini care caracterizau cultura lor materială și viața spirituală. Acestea aveau în general un caracter comunitar, aparținând obștii satului și se desfășurau cu respectarea unor reguli instituționalizate unele erau însoțite de cântece, poezia legată de ele mărindu-le aspectul spectaculos.

În continuare, vom prezenta câteva dintre aceste tradiții și obiceiuri locale care s-au păstrat până astăzi, fiind organizate anual în municipiul Făgăraș.

2.2.1. Festivalul Cetelor de Feciori

Anual, în data de 7 Ianuarie, la Făgăraș se desfășoară Festivalul Cetelor de Feciori și Fete din Țara Făgărașului. Această manifestare încheie, practic seria de obiceiuri de Crăciun. Cu ocazia acestui festival Făgărașul găzduiește cele 40 de cete din Țara Făgărașului însoțite de primarii din localitățile pe care le reprezintă.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Așa cum este tradiția, cetele se adună în Catedrala Sf. Ioan din Făgăraș, unde participă la Sf. Liturghie, la finalul căreia fiecare ceată prezintă o colindă sau un obicei specific satului pe care îl reprezintă și aduc urări de bine tuturor participanților.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Prima atestare documentară a unei cetei de feciori, din țara noastră, ne parvine din județul Alba, din localitatea Cergăul Mic, din anul 1647²⁰. Pentru Țara Făgărașului cea mai veche atestare a fost în anul 1765, și se referă la Ceata de feciori din Comăna de Jos. Documentul era o scrisoare ce conferea prezența unui soldat (cătană) de origine română, din Comăna de Sus, alături de Ceată, în perioada sărbătorilor, aceea scrisoare a fost scrisă la 31 octombrie 1767²¹.

Obiceiul organizării Cetei de feciori nu este specific doar Țării Făgărașului, s-a practicat aproape în întreaga Transilvanie cu precădere în mediul românesc.

Ceata a fost pretutindeni o grupare organizată de feciori necăsătoriți. Din ea nu au făcut parte niciodată fetele, deși acestea participă împreună cu ei la acțiunile desfășurate: la jocuri, baluri, petreceri și în unele cazuri chiar și la colindat.

Constituirea Cetei se făcea pe data de 6 decembrie, de Sf. Nicolae, în cadrul unei adunări generale a tinerilor la care participa în primul rând „*leatul*”, adică tinerii recrutați pentru armată în acel an (de 18 ani) și apoi restul feciorilor până la 24 de ani, în funcție de localitate numărul feciorilor varia de la 4 până la 20 de persoane.

Demnitățile principale în Ceată erau următoarele:

- *Vătaf mare* mai era numit în funcție de localitate *jude*, *primar* sau *birău*;
- *Vătaf mic*, ajutorul vătafului mare;
- *Stegarul*, cel ce purta steagul;
- *Crășmarul* sau *Pivnițerul* avea grijă de băutură;
- *Casierul* sau *sameșul*, care administra bani;
- *Colcerul*, *bucătarul*, se îngrijea de alimentele primite de la săteni;
- *Colacarul*, strângea și contabiliza colacii primiți în dar de la gazde;

²⁰ Ilie Moise, *Conferii carpatice de tineret. Ceata de feciori*. Ed. Imago, Sibiu, p.11.

²¹ Aurel Răduțiu, *Tradiția sărbătorilor de iarnă din Comăna de jos menționate documentar al 1765*, în „Anuarul Muzeului Etnografic Transilvania”, IX, Cluj Napoca, 1977, 427.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- *Jucătorul*, pentru a juca turca sau cel care juca fetele din sat, în serile de joc, unele fete plăteau aceste jocuri cu bani, sume modice (10 lei);
- *Armașul* – sunt în număr de doi, ei sunt cei care bat clopotele care acompaniază colinda și au sarcina de a juca fetele nemăritate la colindat;
- *Săgeata* – antemergătorul, cel care bătea în porțile gospodarilor și întrebau dacă primesc ceata, erau de obicei doi feciori;
- *Fochistul*, cel desemnat să aprindă focurile în odăile feciorilor pe perioada cât stau la gazdă;
- *Căpitanul*- la fel funcție, mai puțin cunoscută, de fapt o funcție compozită care însuma atribuțiile vătafului mic și ale stegarului;
- *Iapa, catârul sau desagarul* – cel care căra darurile în natură strânse la colindat;
- *Cetași* -restul feciorilor care nu aveau demnități;

Ceata avea organizare proprie, cu funcții și sarcini, uneori și cu statute proprii, desfășurând activități comune, în scop comun, cu conștiință comună, în unire cu întreaga comunitate.

Unul dintre semnele distinctive folosite de Ceată era Steagul, oamenii au folosit astfel de simboluri încă înainte de exprimarea verbală. Ele reprezentau semne distinctive ale unor grupuri de oameni, reuniți pe baze etnice, politice, profesionale religioase, sociale. Erau folosite ca mijloc individual de comunicarea unor obiceiuri sau acte culturale așa cum erau folosite în acest context, fiind recunoscute și evocate de toată comunitatea.

Steagul de Ceată din zona Făgărașului are următoarele caracteristici: un băț de 1-2 metri, era împodobit cu una două cârpe de cap *broboade*, colorate care se purtau numai la biserică, care avea în partea superioară o cruce sau un glob, din lemn sau metal, fiind împodobit cu panglici, verdeață, iederă și brad, flori artificiale și clopoței. În unele localități dacă vătaful urma să se căsătorească în timpul anului era folosit și ca steag de nuntă.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Existau și alte semne distinctive folosite doar de Ceată, cel mai cunoscut astfel de semn era pentru zona noastră „*Vâstra*”. Acesta este simbolul purității, al fecioriei.

Fiecare sat și ceată are „*vâstra*” lui unică. Acestea erau diferențiate în funcție de formă, model, număr de oglinzi sau de pene de păun și de modul de purtare. Ele reprezenta o podoabă o „*decorație*” care era purtată la căciulă de

către feciorii din Ceată. Era realizată din diferite materiale în funcție de localitate, astfel găsim *vâstre* din: flori naturale, mușcate sau iederă; din flori artificiale, boboci de trandafiri sau bujori; din pene, de gâscă sau de păun; din fire roșii sau aurii, cu mărgelile sau ciucuri, cu oglinzii etc. Forma „*vâstrelor*”, era variată formă circulară (rotundă), semi circulară sau vârste care acoperă toată suprafața căciulii. Purtarea lor se făcea pe partea stângă, pe cea dreaptă sau chiar în față.

Obiceiul colindatului de ceată bărbătească a fost inclus pe lista patrimoniului imaterial mondial UNESCO, în luna decembrie 2013.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.2.2. Colindele copiilor

Primii care colindă în ajunul Crăciunului, încă de dimineață, sunt copiii. Colindele lor sunt scurte vesele, vestesc sărbătoarea și urează belșug gazdei. În colindele copiilor urarea este tot timpul concentrată în enumerarea celor dorite și-a darurilor pretinse.

Tradiția colindatului de Crăciun este una veche. Cea mai cunoscută colindă de copii din zona Făgărașului era „*Steaua sus răsare*”. Încă de dimineață, copiii începeau să colinde, de la casă la casă în grupuri de doi sau trei, înfruntând gerul și nămeții, cu trăistuța atârnată de gât pentru primirea darurilor și cu mâinile înfundate în buzunare.

Recuzita pentru colindat era confecționată de ei, sabie din lemn învelită în hârtie colorată, iar steaua era confecționată dintr-o sită veche, prinsă într-o coadă de lemn, învelită în hârtie multicoloră dispusă în formă de raze, în care de cele mai multe ori erau atârnați și clopoței.

Copii erau primiți cu mare bucurie de gospodarii satelor făgărășene, pentru că erau cei mai sinceri vestitori ai *Nașterii Domnului*.

Colindele copiilor erau scurte, uneori simple urări, adesea hazlii. Pentru performanțele lor erau răsplățiți cu nuci, mere și chiar cu câte un leu. Seara după terminarea colindatului își împărțeau darurile și se retrăgeau pe la casele lor răgușiți și „*rebegiți*” de frig.

În ajunul Crăciunului, copiii din Făgăraș au păstrat tradiția colindatului. Grupul «Irozilor» este format din 6-8 copii mai mari (14-15 ani), fiecare costumat în funcție de un rol bine stabilit : Irod, cei trei crai, un militar, un preot, un cioban, un caraus, ce interpretează scene biblice legate de Nașterea Mântuitorului.

2.2.3. Șezătorile

Șezătorile sunt evenimente organizate în municipiul Făgăraș cu scopul de a reuni toate șezătorile din Țara Făgărașului, punând în valoare nu doar portul popular cât și tradițiile specifice, îmbinând cântecul cu priceperea lucrului tradițional.

Portul românesc din Țara Făgărașului, este un port sobru și viguros în consens cu dârzenia și hărnicia oamenilor de pe aceste meleaguri. Descrierea lui și a întregii sale evoluții va

permite generațiilor viitoare să aprecieze talentul creator al femeilor din acest areal care au știut să realizeze țesături și cusături, cu valoare artistică și rafinament coloristic și piese de port adecvate climei mai reci din această regiune, îmbinând armonios frumosul cu utilul.

Sursă foto: Adrian Murgea, fotograf

Piesele componente ale costumului sunt: ia sau cămașa, cioareci sau pantaloni, cheptarul, șerparul, căciula și opincile iar mai târziu cizmele pentru portul bărbătesc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.2.4. Schimbul de gardă al Cetății Făgăraș

Cetatea Făgărașului nu a fost cucerită niciodată prin forța armelor, iar acest fapt s-a datorat, pe de o parte, capacității militare a acesteia – amplasament, construcție și armament, iar pe de altă parte riguroaselor instrucțiuni militare privind apărarea cetății, date de principesele Transilvaniei către castelanul sau pârcălabul cetății.

Aceste instrucțiuni vizau modul cum trebuia castelanul cetății „să poarte de grijă cetății, înzestrării ei interioare, zidurilor, clădirilor (...), șanțului de apărare”, dar și care erau obligațiile acestui demnitar față de principesă și familia acesteia. Cele mai cunoscute scripte sunt cele date de principesa Anna Bormenisza căpitanului cetății, Sigismund Boer de Făgăraș, în 8 noiembrie 1675.

Plecând de la aceste instrucțiuni date de principesa Anna Bornemisza, la sfârșitul anului 2015, s-a constituit modul de desfășurare a gărzii Cetății Făgăraș, care dincolo de o reconstituire a unui fragment de istorie, este și un punct de atracție pentru turiști. Ceremonialul schimbului de gardă are loc în fiecare sâmbătă și duminică de la ora 11:00.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.3. Personalități locale

- **Negru Vodă - Radu Negru**, voievod legendar al Țării Românești (cca 1290-1300);
- Ștefan Mailat, voievod și principe al Transilvaniei (1534-1540). « Stephanus Maylad liber dominus terre Fogaras Wayvoda Transylvaniae et Siculorum Comes »;
- **Gabriel Bethlen** (1580-1629), principe al Transilvaniei între anii 1613–1629;
- **Zsuzsanna Lorántffy** (1600-1660), principesă a Transilvaniei, soția principelui Transilvaniei Gheorghe Rákóczi I, cea care a înființat prima școală (de nivel mediu) cu predare în limba română din Făgăraș, în 1657;
- **Mihai Apafi I** (1632-1690), nobil maghiar, principe al Transilvaniei între 1661-1690.
- **Ioan Inocențiu Micu Klein**, (n. 1692, Sadu - d. 1768, Roma) episcop român unit (greco-catolic) de Alba Iulia și Făgăraș (1728-1751), a avut reședința episcopală la Făgăraș între anii 1732-1737;
- **Ioan Pușcariu**, căpitan de Făgăraș;
- **Ion Codru-Drăgușanu** (1818-1884), a fost un scriitor român, memorialist, călător, participant la Revoluția de la 1848 - 1849, vicecăpitan al Comitatului Făgăraș. A fost străbunicul matern al deputatului Ion Rațiu.
- **Aron Pumnul** (1818-1866), cărturar, lingvist, filolog, istoric literar, profesor al lui Mihai Eminescu, fruntaș al Revoluției de la 1848 din Transilvania;
- **Nicolae Densușianu** (1846–1911), istoric, membru corespondent al Academiei Române;
- **Aron Densușianu** (1837–1900), poet și critic literar, membru corespondent al Academiei Române;
- **Ovid Densușianu** (1873-1939), fiul lui Aron Densușianu, filolog, lingvist, folclorist, istoric literar și poet, academician, profesor la Universitatea din București.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- **Badea Cârțan** (Gheorghe Cârțan) (n. 24 ianuarie 1848 – d. 7 august 1911), luptător pentru eliberarea românilor din Transilvania; globe-trotter;
- **Alexandru Ciurcu** (n. 29 ianuarie 1854, Șercaia, comitatul Făgăraș - d. 22 ianuarie 1922, București), inventator și publicist;
- **Fritz Schullerus** (n. 1866, Făgăraș - d. 1898, Cincu Mare) pictor sas.
- **Vasile Suci** (1873-1935), mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, arhiepiscop de Făgăraș și Alba Iulia (1920-1935), membru de onoare al Academiei Române.
- **Emil Pușcariu** (n. 8 martie 1859, Veneția de Jos, comitatul Făgăraș - d. 3 octombrie 1928, Iași), cunoscut vremurilor ca Emil Ion Cavalier de Pușcariu, a fost medic, om de știință și soțul Elenei Densușianu-Pușcariu
- **Ioan Boeriu**, baron de Polichna (10 octombrie 1859, Vaida-Recea, Comitatul Făgăraș - 2 aprilie 1949, Sibiu), Feldmarschalleutnant în Armata Comună a Austro-Ungariei, apoi general de corp de armată în România Mare;
- **Ioan Șenchea**, (n. 7 iulie 1864, Zărnești - d. 1916), avocat, doctor în drept, fruntaș local al Partidului Național Român din comitatul Făgăraș, liderul executiv la Despărțământului Făgăraș al ASTREI
- **Comșa Popa Valeriu** (1864–1922), preot vicar, conducător al delegației făgărașene la Marea Adunare de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918;
- **Eugen Hintz** (1869 – 1962) ceasornicar celebru stabilit la Făgăraș. Prăvălia Eugen Hints era situată în central istoric al orașului
- **Elena Densușianu-Pușcariu** (1875-1966), fiica lui Aron Densușianu, medic oftalmolog, șef al Clinicii de Oftalmologie de la Spitalul „Sf. Spiridon” din Iași și profesor la Facultatea de Medicină din Iași, soția lui Emil Pușcariu.
- **Frideric Embacher** (d.1968) cofetar celebru, furnizor al Casei Regale
- **Dr. Giurcă Ioan** (n. 12 sept. 1885) medicul șef al orașului Făgăraș/medic primar al jud. Făgăraș până în anul 1945, vicepreședintele organizației județene PNT Maniu

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- **Virgil Fulicea** (1906–1979), sculptor;
- **Horia Sima** (1906-1993), președintele partidului Garda de Fier, comandantul Legiunii Arhanghelului Mihail (Mișcarea Legionară);
- **Traian Lăscuț-Făgărășanu** (1909 - 1981), clarinetist, compozitor;
- **Ion Gavrilă Ogoranu** (1923-2006) luptător anticomunist, în grupul din Munții Făgăraș, fost elev al actualului Colegiu Național „Radu Negru”;
- **Octavian Paler** (1926-2007), publicist, fost elev actualului Colegiu Național „Radu Negru”, promoția 1945;
- **Ștefan Câlția**, pictor (n. 1942, Brașov);
- **Laurențiu (Liviu) Streza**, (n. 12 octombrie 1947), arhiepiscop și mitropolit ortodox al Ardealului, fost elev al actualului Colegiu Național „Radu Negru”, promoția 1965;
- **Radu Anton Roman** (n. 19 august 1948, Făgăraș - d. 29 august 2005, București), jurnalist, scriitor și realizator TV;
- **Serafim (Romul) Joantă** (n. 4 septembrie 1948), arhiepiscop și mitropolit ales pentru românii ortodocși din Europa Centrală și de Nord;
- **Mircea Florin Șandru** (n. 1949, Făgăraș), poet, scriitor, memorialist, antologator și jurnalist;
- **Dr. Aurel Tulbure** (1911 - 1996), absolvent al liceului Radu Negru Făgăraș (1928), absolvent al Facultății de Medicină București (1935), devenit apoi medic primar și Șef secție Obstetrică și Ginecologie în cadrul Spitalului municipal Făgăraș;
- **Dr. Dan Tulbure** (1944 – 2015, fiul lui Aurel Tulbure), absolvent al liceului Radu Negru, Făgăraș promoția 1961, personalitate marcantă, a deținut numeroase funcții în Societăți profesionale din țară și străinătate;
- **Ovidiu Oana Pârâu (n. 23 Iunie 1953, Pârâu)** absolvent al Colegiul Național "RADU NEGRU" promoția 1972, personalitate marcantă, poet, a publicat numeroase volume de poezie, profesor, colecționar de clopote.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.4. Instituții și activități culturale

2.4.1. Casa de cultură

Instituția a fost construită în anii '60 și se află în centrul localității, în aria de protecție a monumentului istoric „Ansamblul Cetatea Făgăraș”. Clădirea are formă dreptunghiulară în plan, suprafața construită la sol este de aproximativ 1421 mp iar suprafața desfășurată 3027,4 mp. Din punct de vedere arhitectural, construcția are ca element central ansamblul de spații: sala de spectacole, cu o capacitate de 411 locuri cu scena și foyerul. Lângă acest ansamblu se află un buzunar lateral o sală de expoziții, grupurile sanitare, cabina actori și diverse spații tehnice. La etaj se află mai multe săli cu diferite funcțiuni: sală coregrafie, sală multifuncțională (de conferințe) cu o capacitate de 90 de locuri, arhivă, sală mică club, sală foyer club.

Proiectul „*Integrare socială prin dezvoltarea activităților cultural-educative și recreative în Municipiul Făgăraș*” are ca obiective specifice diversificarea ofertei cultural-recreative și de educație prin reabilitarea și modernizarea Casei de cultură din municipiul Făgăraș și îmbunătățirea condițiilor de viață prin diversificarea opțiunilor de recreere a locuitorilor Municipiului Făgăraș ca urmare a modernizării Parcului Regina Maria din municipiu.

Printre măsurile propuse pentru transformarea Casei de cultură într-un Centru cultural-educativ modern, se numără următoarele:

- Revenirea la compartimentarea inițială, compartimentare care asigură un flux corect al persoanelor care, în caz de situații de urgență trebuie să evacueze clădirea.
- Refacerea spațiilor interioare conform activităților specifice culturale cu zonele și anexele aferente: foyer, sala expoziție, sala repetiții, sala coregrafie, sala conferințe, cabine actori și instrumentiști, camera de proiecții s.a.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Reparația acoperișului și zonelor aferente (streașina, jgheaburi, burlane).
- Modernizarea și dotarea sălilor pentru desfășurarea activităților artistice pictura, dans, cursuri de teatru, cursuri de dezvoltare personală
- Modernizarea sălilor pentru diverse evenimente, workshop-uri, conferințe, spectacole.
- Modernizarea și înlocuirea instalațiilor sanitare, termice, electrice și de ventilație. Instalațiile existente sunt din anii 1960-1965 și conform observațiilor și proceselor verbale întocmite de Inspectoratul pentru Situații de Urgență trebuie înlocuite și modernizate conform cerințelor și normelor actuale.
- Modernizarea finisajelor interioare.
- Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare cu uși cu tâmplărie de aluminiu culoare imitație lemn și geam termopan mult mai rezistente la trafic și uzură.
- Reparații în zona fațadei, reparații locale care nu necesită intervenții majore. Curățarea tencuielilor decorative existente în zona soclului și construcției supraterane cu soluții de curățare (detergenți), desfacerea tâmplăriei în zona intrării pentru refacerea celor două intrări blocate, reparații la tencuiala buciardata desprinsă de pe fațadă respectând textura inițială.
- Înlocuirea sau reabilitarea ușilor de interior și exterior. Se va reface ușa, ca înălțime, folosită pentru introducerea decorurilor în zona scenei.
- Dotarea cu echipamente fixe și mobile și instalații, necesare bunei desfășurări a activităților culturale enumerate mai sus.
- Scăderea consumului anual de energie primară din surse regenerabile și neregenerabile (kWh/an) prin folosirea de sisteme de panouri fotovoltaice amplasate.

Prin modernizarea instalațiilor și echipamentelor, se poate asigura atât o mai bună funcționalitate cât și creșterea activităților și evenimentelor culturale care vor avea loc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.4.2. Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”

Instituția reprezintă muzeul unui areal istoric și etnografic reprezentativ pentru România. Mai bine de două milenii de istorie neîntreruptă a zonei, artă, semnificații istorice, artistice sau spirituale, recuperate pentru memoria colectivă a prezentului și mai ales a viitorului au fost și sunt valorizate prin proiecte culturale, care au poziționat Muzeul Țării Făgărașului ”Valer Literat” într-un reper major în peisajul cultural din sudul Transilvaniei.

Muzeul a fost înființat începând cu anul 1923 pe baza patrimoniului colecționat de către preotul – profesor Valer Literat, sub egida ASTRA. La început s-a aflat în custodia acesteia, până în anul 1951, când Muzeului i-a fost atribuit un sediu stabil și a primit statutul de instituție de stat, sub titulatura de „Muzeul Orășenesc Făgăraș”.

Expoziția permanentă este organizată, într-un circuit complet, pe etajul I. Pe latura de sud, numită în inventare partea de mijloc sau casele lui Mailat este prezentată evoluția civilizației Țării Făgărașului într-o însușire de momente și evenimente semnificative: istoria Țării Făgărașului, etnografia zonei, artă plastică și artă decorativă.

Sala de arheologie

Circuitul expozițional începe în sala numită în 1656, Casa Măriei Sale Domnului, iar 20 de ani mai târziu Casa Căpitanilor, unde sunt prezentate descoperirile arheologice din arealul Făgărașului, care au scos la lumină un bogat material, începând cu Epoca Bronzului, de acum 4000 de ani, continuând cu cele din perioada dacică, romană și post romană. Sunt vase lucrate cu mâna sau la roată, obiecte de ritual etc.

Din castrul roman de la Hoghiz, provine altarul din piatră, iar de la cel de la Cincșor masca romană de paradă, descoperită întâmplător, piesă de mare valoare, deoarece piesele de acest fel sunt rare în cuprinsul fostului Imperiu Roman și al provinciei romane Dacia.

Din punct de vedere tipologic, masca face parte dintr-un coif de ceremonie pentru cavalerist roman, iar purtătorul acestei măști este posibil să fi făcut parte din Cohora II Flavia

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Bessorum, unitate militară auxiliară de pedestrași, alcătuită din traci, care își avea sediul aici, în castrul de la Cincșor.

În realizarea artistică a măștii, confecționată din bronz, prin turnare și apoi prin cizelare, meșterul – artist a fost influențat de procedeele stilistice fundamentale din arta romană. Pe baza analogilor cu alte măști asemănătoare, precum și a materialului arheologic descoperit la Cincșor, masca a fost datată pentru secolele II – III.

Sala medievală

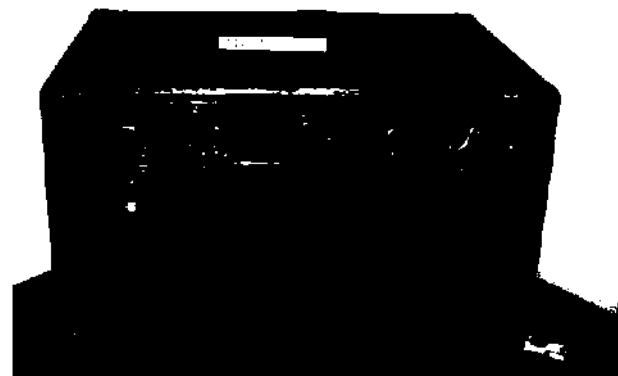
În sala care, în inventarele din secolul al XVII – lea era numită Casa de mese sau Prânzitor, sunt prezentate câteva din vestigiile de la vechea fortificație din lemn și val de pământ care a existat înainte de cetatea de piatră, cetate datată secolele XII – XIII, spate descoperite în săpăturile arheologice din cetate, cahle de la sobele din dormitoarele principeselor Transilvaniei.

Altarul triptic al bisericii evaghenlice din Cincșor, realizat în a doua jumătatea secolului al XVII – lea, este o piesă importantă din punct de vedere documentar și artistic rarității acestui gen de altar în pictura de panou din Transilvania.

Construcția este simplă - un triptic format din panoul central ce are ca temă Răstignirea și două aripi pictate în două registre, pe ambele fețe, iconografia fiind consacrată Patimilor Lui Iisus. Scenele altarului au o bogată încărcătură narativă, impresia degajată este de un profund dramatism, la aceasta contribuind și fondul și fondul întunecat. Coloritul este greoi, dar cu o particulară strălucire a tonurilor de roșu, intensitatea cromatică fiind pusă în evidență, mai ales la scenele de pe intradosul aripilor, de cadrul aripilor, de cadrul semicircular aurit.

Sala breslelor

Circuitul expozițional se continuă cu o scurtă istorie a celor aproape 20 de bresle care au existat în cetate și Făgăraș, începând cu

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1598, istorie ilustrată de lăzi de breaslă, sigilii, table de convocare sau documente. Breslele erau corporații de tip medieval, care cuprindeau meșterii calificați din același domeniu sau din domenii diferite. Funcționau ca asociații profesionale care se conduceau după statute proprii și erau administrate de un consiliu de meșteri. Scopul breslelor era acela de a asigura producția și desfacerea produselor, de a apăra interesele producătorilor și de a elimina concurența.

Sala modernă

În "Casa slăninii a Măriei Sale domnului Căpitan" (1656) și "Casa cu cânepă" (1676) este prezentată economia domenală a Țării Făgărașului, principalele evenimente politice din secolul al XIX –lea și contribuția făgărașenilor la Primul Război Mondial și Marea Unire din 1918.

Sala de port și interior țărănesc

În încăperea care era denumită, la 1632, "Ultima boltă", cu stâlp de piatră, "Casa parohilor sau a domnului Medgyesi" (1656), cu acces tot dinspre loggia castelului, pe o ușă cu ancadramente din piatră, având deasupra o ferestruică sub care era titlul lui Ștefan Mailat, este înfățișat portul popular din zona Făgărașului, în toată frumusețea, varietatea și eleganța lui și un interior de casă

din satul Drăguș, numit casa de dinainte sau odaia cea frumoasă.

În Țara Făgărașului împodobirea interioarelor este o trăsătură generală, depășind cu mult stricta utilitate a mobilierului, fiind găsite soluții prin care s-au îmbinat armonios nevoile practice cu cerințele de confort estetice, reunind într-un ansamblu unitar diferite categorii de piese: mobilier, țesături de casă, icoane pe sticlă, interiorul țărănesc reprezentând sinteza creațiilor artistice populare din Țara Făgărașului.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În **Turnul Roșu**, de tip donjonm cel mai vechi turn al cetății sunt expuse arme albe și de foc din perioada medievală și modernă. În "Marea Sală a Țării", cum era numită în 1581 sala Dietei este realizată o reconstituire a acestei încăperi.

După 1639 a fost amenajată capela cetății. Aici, este expusă și "Fecioara de fier", un instrument de tortură introdus de austrieci, despre a cărei existență avem mărturii încă din secolul al XIX –lea.

Despre acest mecanism de tortură, preotul căpitan, Moise Ionașcu, nota în anul 1943 că: „încă mai existau instrumentele de tortură, între are predomina așa-zisa fecioară de fier. Se spunea că cel condamnat la moarte era trimis să sărute o imagine a Fecioarei, prinsă de pieptul acesteia, iar în momentul când acel condamnat săruta chipul Fecioarei corpul era străpuns de pumnale, iar printr-o trapă acesta cădea într-un mecanism de săbii, cu tăișurile ascuțite, care îi sfârtecau trupul. La o adâncime de 8-10 metri se afla un canal cu apă, care ducea corpul celui ucis în Olt. Ioan Simionescu nota în 1940 că în fundul capelei, fosta sală de judecată, și se mai arată într-un colț fecioara de fier, cu țepuși ascuțite, în brațele căreia își dă sufletul în chinuri groaznice nefericitul care nu plăcea stăpânului.”

În **Turnul Negru** al cetății, una dintre cele mai frumoase încăperi, cu bolți ce pornesc de la nivelul pavimentului sunt expuse statuete ce înfățișează sfinții militari minori și o Madona,

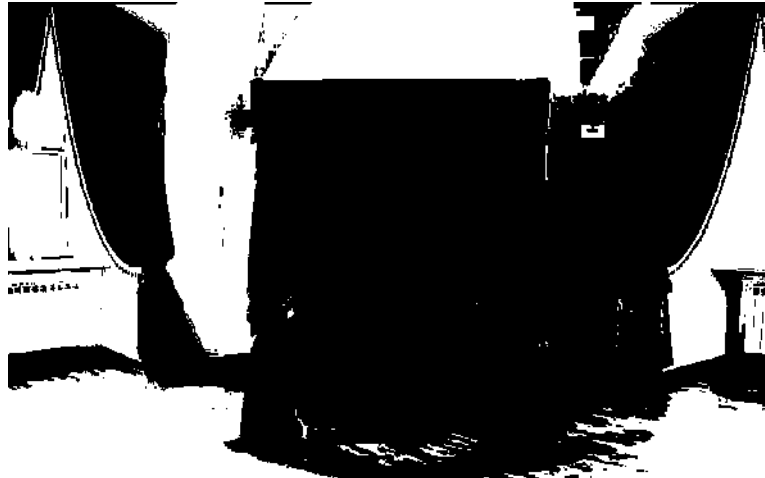
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

realizate din lemn de tei în secolul al XVII –lea, care au făcut parte din capela amenajată în fosta sală a Dietei. La etajul al II –lea al acestui turn, pe o scară secretă, se ajungea la Casa Doamnei, acum aici fiind reconstituit, conform descrierilor de epocă, dormitorul principesei Szuszanna Lorantffi. Conform

tradiției, tot aici și-ar fi avut locuința doamna Stanca, soția lui Mihai Viteazul, care i-a dăruit cetatea și domeniul Făgăraș în februarie 1600.

Pe latura de nord, unde erau menționate vechile palate Bathory sau palatele bătrâne, este expusă o parte a colecției Szocs, ce cuprinde un patrimoniu valoros, important pentru înțelegerea artei și culturii civilizației din sudul Transilvaniei – de la arta sticlăriei la orfevrărie, de la meșteșugul picturii pe sticlă la tehnica țesutului sau prelucrarea lemnului.

Circuitul expozițional continuă cu mobilierul urban expus în Turnul Pestriț, marea majoritate a acestor piese datând din secolul al XIX – lea, cu excepția celor două oglinzi de cristal în stil baroc, din a doua jumătate a secolului al XVIII - lea . Mobilierul este completat de tablouri pictate la mijlocul secolului al XIX – lea și pendule din aceeași perioadă.

Sălile de expoziții temporare de pe latura de est a castelului găzduiesc proiecte culturale realizate fie în colaborare cu muzee sau de către muzeu. Printre expozițiile temporare gazduite de Muzeul Țării Făgărașului de-a lungul timpului se numără: „Floarea Vieții”, „Făgărașul în imagini de epocă”, „Bucătăria între necesitate și artă”, „Conul abundenței. Luxul în lumea nobiliară transilvăneană”, „Mari fotografi din Transilvania”, etc.

La etajul al II – lea, latura de sud a castelului, în 2015 au fost amenajate , conform descrierilor din inventarele secolului al XVII – lea, patru încăperi – ”Turnul Thomory”, ”Casa

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

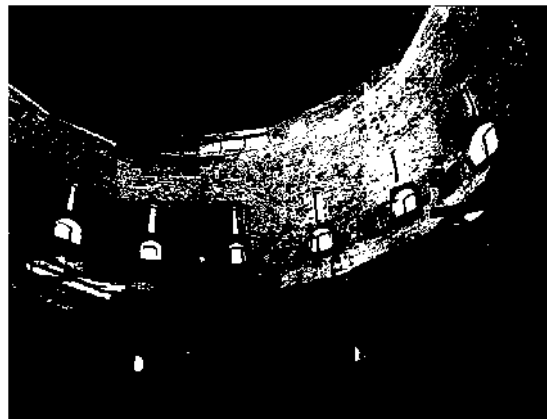
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

drabașilor”, ”Marele Palat” (Sala Tronului), ”Salonul Principelui”, unde sunt organizate diferite evenimente culturale - sesiuni științifice, simpozioane, conferințe pe teme culturale, concerte de muzică medievală sau clasică, lansări de carte ș.a.

În ”Marele Palat” principii Transilvaniei au primit ambasade, solii ale Moldovei sau ale Țării Românești, ale puterilor europene sau Înaltei Porți.

Aici s-au semnat documente importante pentru istoria Transilvaniei – Tratatul de alianță antihabsburgică între Transilvania condusă de principele Mihail Apafi I și Franța lui Ludovic al XIV –lea (1691), Dieta Transilvaniei, întrunită aici, acceptă Diploma leopoldină prin care Transilvania intră sub stăpânirea Imperiului austriac și care a ținut loc de Constituție până la 1848.

Turnul Temniță, a avut încă de la începuturile sale destinația de temniță a cetății (nivelul I), depozit de provizii (nivelul II) și depozit de armament (nivelul III), iar între anii 1948-1960 a fost destinat în întregime închisorii politice comuniste – carceră și celule de detenție.

Casa Temnicerului, este amintită drept casa exterioară a bastionului temniță, unde se păstrau cătușe pentru picioare, cătușe pentru mâini, paloș cu teaca de călău și butuci mari. Se știe că în epocă exista o capelă în fortificație, iar legenda spune că aici veneau pe sub pământ, printr-un tunel secret, preoții de la biserica franciscană pentru a-și ține slujbele. Statuile au rămas până în prezent în cetate și sunt păstrate în sala de religie și reculegere, Turnul Negru.

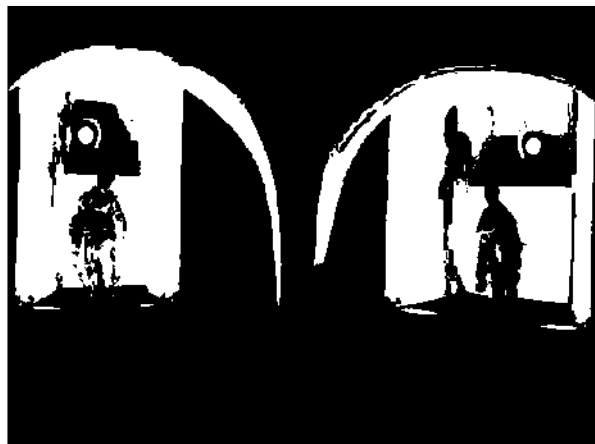
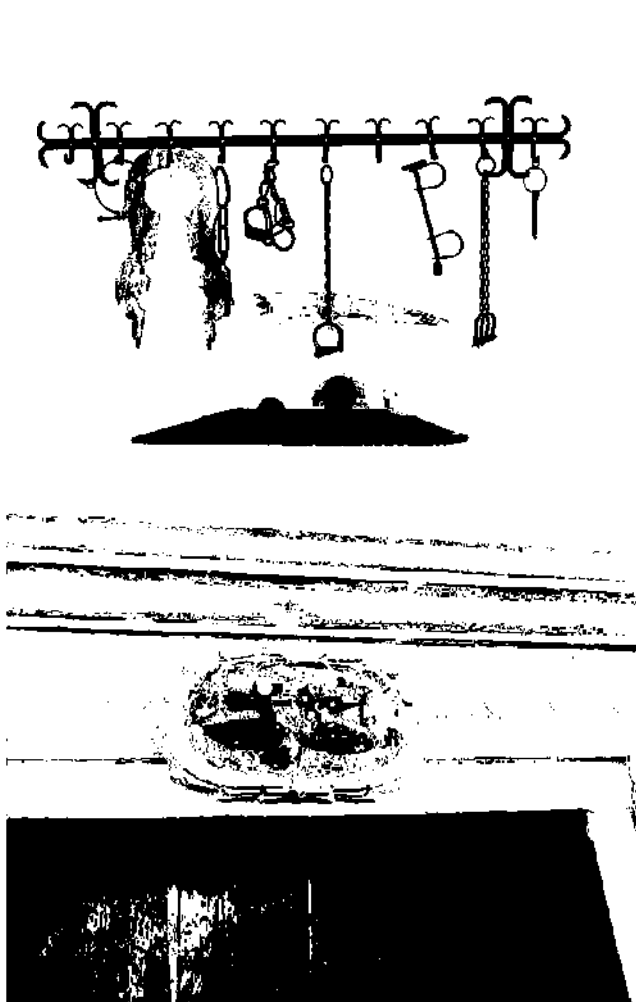

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Câteva dintre **publicațiile** Muzeului Țării Făgărașului „Valer Literat” sunt:

- „720 de Ani de Istorie a Făgărașului”, editor Iulian Marius Șchiopu , Editura ALTIP, Alba Iulia, 2011, ISBN 978-973-117-337-5;
- Broșura „Cetatea Făgăraș – ghid turistic”;
- Publicațiile anuale „*ACTA TERRAE FOGARASIENSIS*”, edițiile I – VIII, din perioada 2011-2019.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.4.3. Fundația Culturală „Negru Vodă” Făgăraș

Constituită ca societate culturală, apolitică și non-profit, la 4 iulie 1994, fundația are ca scop stimularea renașterii culturale și economice a Făgărașului și a Țării Făgărașului prin punerea în valoare a resurselor, tradițiilor și talentelor locale și refacerea legăturilor cu făgărășenii din diaspora română.

Organizată pe 4 departamente, respectiv, Educație, Cultură și civilizație făgărășeană, Ecologie și turism, Civis Europeus și Remember - Memorial, fundația își propune încurajarea talentelor locale, sprijinirea reformelor educaționale, revitalizarea obiceiurilor făgărășene și a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea potențialului turistic al Făgărașului și Țării Făgărașului, educația civică, democratică și ecologică a făgărășenilor.

Cei peste 100 de membri - din care jumătate sunt elevi și studenți - au realizat proiecte de interes comunitar care au potențat resursele și tradițiile locale. Prin editura “Negru Vodă” a fundației, s-au editat și lansat până în prezent 20 titluri de cărți cu conținut literar, filozofic sau tehnic.

Afirmându-se ca un nou și important pol cultural al Făgărașului, Fundația Culturală “Negru Vodă” a reușit să atragă în jurul său elita culturală făgărășeană care s-a putut afirma în toate domeniile, întărind societatea civilă, contribuind la afirmarea culturală a Făgărașului și a zonei, la nivel regional, național și internațional.

Începând cu anul 2004 fundația a derulat o **campanie de cercetare științifică** în satele făgărășene, în cooperare cu cercetători de la Institutul de Istorie Orală Cluj Napoca, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, de la Universitatea „Transilvania” Brașov, grupul de presa Mix Media Grup Fagaras, profesori și elevi de la Colegiile Naționale „Doamna Stanca” și „Radu Negru” Făgăraș, sprijiniți de Consiliul Județean Brașov. În cadrul cercetării, s-au realizat peste 100 interviuri audio și 25 interviuri video. O echipa de cercetători condusă de prof.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Ioan Ciupea- Muzeul Național de Istorie Transilvania Cluj Napoca și prof. Florentin Olteanu a continuat cercetarea în arhive și investigarea martorilor supraviețuitori, privind penitenciarul din Cetatea Fagarasului, perioada 1949-1960, loc de detentie pentru cadrele fostelor instituții ale statului român interbelic: Poliția, Jandarmeria și Serviciul Secret/ Special de Informații. Cercetarea s-a materializat cu lucrarea științifică „*Făgăraș - Închisoarea polițiștilor*”.

În perioada 2005 – 2016, Fundația Culturală „Negru Vodă” a organizat o serie de **seminarii și simpozioane internaționale** cu puternic impact, dintre care menționăm:

- Seminarul Interational „*From seed to fruit : Doing and Teaching an Oral History Research Project*” (4-6 iulie 2005), la care au participat profesori și specialiști în istorie orală din: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Grecia, Kosovo, Macedonia, Serbia, Muntenegru și România. Seminarul a fost derulat în parteneriat cu Institutul Pentru Cooperare Internațională al Asociației Universităților Populare Germane, Forumul Democrat al Germanilor din România – Sibiu și Complexul Național Muzeal „Astra” Sibiu;
- Simpozionul Internațional „*Rezistența anticomunistă*” – *cercetare științifică și valorificare muzeală - ediția I* (24–26 martie 2006)
- Simpozionul International „*Destine individuale și colective în comunism*”- ediția a V a (22 – 25 iulie 2010).

Câteva dintre **evenimentele** organizate de Fundația Culturală „Negru Vodă” sunt:

- *Modele experimentale de muzeizare pentru pregătirea realizării muzeului Memorial*, în spațiul destinat și aprobat de Consiliul Local Făgăraș, Consiliul Județean Brașov și Ministerul Culturii și Cultelor București în Cetatea Făgărașului, Turnul Temniță și cele 5 săli repartizate
- *Festivalului Evadarea în Artă* în cadrul căruia, din 2017 pana in 1019 au fost realizate următoarele spectacole:
 - 2017- Omul de zapada care voia sa intalneasca soarele, de Matei Visniec – spectacol pentru copii

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- 2018 –Locuiesc in sensul giratoriu de Codrina Anghel – reluare a unui spectacol pentru tineri, un semnal de alarma pornind de la tragediile rutiere in care sunt implicati tinerii.
- 2018 - Gara pentru noi de Cornel Udrea
- 2019 – Fluturii sunt liberi
- 2019 – Povestea legumelor - teatru de papusi
- 2018 Simpozion international – Centenarul Unirii Uniti in cuget si in simtiri
- 2018 – Balul Balurilor – eveniment caritabil

Câteva dintre **publicațiile** Fundației Culturale „Negru Vodă” sunt:

- „*Rezistența Anticomunistă -cercetare științifică și valorificare muzeală* ” – 2 vol - editura Argonaut - 2006. Editori : Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu, Iulia Pop;
- „*Colectivism și singurătate în satele românești – Țara Oltului în perioada comunistă și primii ani după Revoluție* ” - Editura Polirom – 2006, domnul David A. Kideckel profesor de antropologie culturală și aplicată la Central Connecticut State University din New Britain, Connecticut, S.U.A.;
- „*Forme de represiune în regimurile comuniste*” sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului - Editura Polirom – 2008. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu;
- „*Stat și viață privată în regimurile comuniste*” sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului – Editura Polirom - 2009. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu;
- „*Calvary - Deportations and destinies*” Proceedingul Simpozionului International - Editura Transilvania University Press of Brasov – 2010. Editori : Elena Helerea, Gabriela Mailat, Florentin Olteanu;
- „*Experimentul Târgșor – Începutul represiunii comuniste*” - Editura Curtea Veche Publising București 2011 - autor Victor Roșca – redactor șef al revistei literare „Candela de Montreal ” – Canada;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- *„Sfârșitul regimurilor comuniste. Cauze, desfășurare și consecințe”*, sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului - Editura Argonaut - 2011. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu;
- *„Destine individuale și colective în comunism”*, sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului - Editura Polirom – 2013. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu;
- *„Stalinizare și Destabilizare . Evoluții instituționale și impact social”*, sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului - Editura Polirom – 2014. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu;
- *„Identități sociale, culturale, etnice și religioase în comunism”*, sub egida Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului București și Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului - Editura Polirom – 2015. Editori: Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu
- *„Opoziție și Solidaritate în comunism”*, Editura Presa Universitară Clujeană- 2018. Editori: Florentin Olteanu, Daniela Sorea, Ana-Maria Bolborici, Elena Helerea.

2.4.4. Fundația Comunitară „Țara Făgărașului”

Fundația este o instituție locală care funcționează ca un mecanism de identificare a nevoilor, dar și a oportunităților, propune strategii, crează mediul pentru sprijinirea și dezvoltarea comunității și urmărește în activitatea sa beneficiul public. Stimulează spiritul filantropic, implicarea de orice manieră în proiectele și campaniile propuse, prin dedicarea rezultatelor exclusiv comunității și printr-o administrare atentă și transparentă.

Fundația Comunitară „Țara Făgărașului” organizează diferite evenimente importante pentru comunitate, precum:

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Bikeathon, un eveniment sportiv de strângere de fonduri pentru proiecte și cauze din comunitatea făgărașeană desfășurat anual;
- Programul YouthBank oferă tinerilor din Făgăraș un cadru în care ei să lucreze împreună și să ia decizii privind comunitatea din care fac parte.

2.4.5. Biblioteca municipală „Octavian Paler”

Biblioteca a fost înființată în anul 1950, având ca sediu o sală mică, pe strada numită în termeni populari CORSO. În 1953 și-a început activitatea cu un fond de carte de 3500 de volume. Fondul de carte a crescut vertiginos ajungând în 2008 la 77.705 volume. De-a lungul timpului biblioteca a funcționat în interiorul Casei de Cultură, timp de 7 ani la Casa Dr. Giurca și ulterior în Cetatea Făgărașului, etajul II, unde funcționează și în ziua de azi.

Conform bazelor de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică (INS), datele referitoare la activitatea culturală din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020, sunt redată în tabelul de mai jos:

Tabelul 14. Activitatea culturală din municipiul Făgăraș, în perioada 2015-2020 ²²

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Număr total biblioteci	14	13	13	13	13	13
<i>Dintre care publice</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Nr. volume existente în biblioteci	272404	274114	271779	273132	276102	273684
Nr. cititori activi la biblioteci	6466	6237	7000	7083	6890	6676
Număr volume eliberate	82081	79599	75922	76794	78986	52375
Personalul angajat din biblioteci	5	12	12	11	11	12
Număr muzee	1	1	1	1	1	1
Număr vizitatori ai muzeelor	76260	106100	126100	156350	155462	61525
Personalul angajat din muzee	23	29	29	34	34	33

²² Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

3. Manifestări cultural-educative și sportive

Conform **calendarului anual al manifestărilor cultural-educative, sportive și artistice**, în municipiul Făgăraș se organizează următoarele evenimente cu caracter de repetabilitate, organizate de Primăria Făgăraș, Biblioteca Municipală, Casa de Cultură sau de Muzeul Țării Făgărașului:

- **Ianuarie:** Festivalul Cetelor de Feciori; Ziua Culturii Naționale;
- **Martie:** Campanii de informare/conștientizare cu privire la schimbările climatice (Campanie de plantare a arborilor și igienizarea zonelor verzi, Ora Pământului); Ziua foștilor deținuți politic; Raliul Brașovului;
- **Aprilie:** Concurs interșcolar și interliceal de protecție civilă „Cu viața mea apăr viața”; Campania Managementul eficient al deșeurilor în instituțiile de învățământ;
- **Mai:** Ziua Eroilor; Concursul de matematică „Traian Duță”; Simpozionul de fizică al Colegiului Național „Radu Negru”; Spectacolul „Noapte de mai”;
- **Iunie:** Ziua Copilului; Ziua Drapelului Național; Ziua Energiei Inteligente la Făgăraș; Cartea – sfârșit de an pentru elevi și Cartea-sprijin în dezvoltarea carierei; Cross – Alergăraș în Făgăraș
- **Iulie:** Ziua Imnului Național; Festivalul Internațional de Folclor „Garofița Pietrei Craiului”;
- **August:** Festivalul „Zilele Cetății Făgărașului”; Comemorarea victimelor Holocaustului; Istoria de acasă- Rezistența din munți; Atelier de arhitectură; Concurs Tenis de masă;
- **Septembrie:** Săptămâna Mobilității Europene; Jocul Șarpelui în trafic (Traffic Snake); Concursul de biciclete „ Bikeathon”; Festivalul Păstrăvului Făgărașean; Acțiune de ecologizare „Let’s do it Făgăraș”; Festivalul Național de Umor „Ceapa de aur”; Simpozionul „Zilele antropologiei românești”; Vânătoarea de comori;
- **Octombrie:** Luna curățeniei”; Ziua Mondială a mersului pe jos; Nunta de aur;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- **Noiembrie:** Festivalul portului popular „Făgăraș, foaie de ceapă!”; Evenimentul „Nocturna Bibliotecii”;
- **Decembrie:** Ziua Națională (1 decembrie); Festivalul „Zile și Nopti Albe”.

În ceea ce privește infrastructura pentru desfășurarea manifestărilor cultural-educative și sportive, în afara instituțiilor de învățământ și culturale menționate în capitolele anterioare, municipiul Făgăraș dispune de mai multe **săli de spectacole și conferințe**, cu un număr total de **1038 de locuri**, după cum urmează:

- 4 săli multifuncționale (conferințe / spectacole) în cadrul Casei municipale de Cultură, cu o capacitate totală de 508 locuri;
- 1 sală de conferințe în cadrul Hotelului Bulevard, cu o capacitate de 200 locuri;
- 1 sală de spectacole/conferințe în cadrul Cercului Militar Făgăraș, cu o capacitate de 300 locuri;
- 1 sala de ședințe/conferințe în cadrul Primăriei Municipiului Făgăraș, cu o capacitate de 30 de locuri.

Principalele **amenajări și dotări pentru practicarea sporturilor** în municipiul Făgăraș se regăsesc în:

- Clubul Sportiv Școlar Făgăraș, care funcționează în incinta Colegiului Național „Radu Negru” – cu sală de sport și antrenamente (omologată pentru handbal), teren de sport și antrenamente, unde se desfășoară competiții și meciuri oficiale de nivel local, județean și național;
- Sala de sport și antrenamente din incinta Colegiului Național „D-na Stanca” (omologată pentru handbal);

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Sala de sport și antrenamente și terenul de sport și antrenamente din incinta Colegiului „Aurel Vijoli”;
- Sala de sport și antrenamente pentru baschet, tenis de câmp, handbal din incinta Liceului Tehnologic „Dr. Ioan Senchea”;
- Sălile și terenurile de sport și antrenamente din incinta școlilor generale nr. 1, 2 și 5;
- Clubul Sportiv Municipal Făgăraș, cu sediul pe Strada Republicii nr. 18, cu săli și terenuri pentru practicarea următoarelor sporturi: handbal, fotbal, judo și karate, tenis de masă, atletism, skanderberg, automobilism sportiv, înot, culturism și tenis de câmp;
- Baza sportivă de pe Șoseaua Combinatului nr. 1A, cu teren fotbal, teren baschet, vestiare, tribună;
- Complexul de agrement „Laguna Albastră”, cu 4 piscine, teren de tenis, handbal și fotbal.

În plus, în prezent, este implementat un proiect finanțat prin CNI, în valoare de 18,3 milioane lei fără TVA, pentru construirea unui complex sportiv de înot și agrement pe amplasamentul fostului ștrand din parcul „Regina Maria”, care va avea: 1 bazin semiolimpic cu 8 culoare, acoperit, cu o lungime de 25 m și o lățime de 21 m; 1 bazin acoperit cu dimensiunea de 15 x 7 m, destinat doar copiilor; 1 bazin de hidromasaj cu dimensiuni de 7 x 3 m; saune uscată, umedă și sărată; cabinet medical, sală de recuperare; anexele tehnice: vestiare, grupuri sanitare, lift, tribune, spații tehnice, cameră centrală etc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

CAPITOLUL III.

VALORIFICAREA TURISTICĂ A MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1. Structuri turistice de cazare

1.1. Hotel „Bulevard”

Hotelul „Bulevard” (<https://hotel-bulevard.ro/>) este amplasat în centrul municipiului Făgăraș, pe B-dul Unirii nr. 1A, în imediata apropiere a cetății. Hotelul este clasificat la categoria 3 stele și are o capacitate de 76 de locuri de cazare, distribuite în 37 camere single, duble, cvatruple și apartamente de 2 camere, conform certificatului de clasificare nr. 12804/8841/24.07.2012.

Complexul dispune de restaurant, bar, parcare, o sală de conferințe de 260 locuri, două saloane cu 180 și, respectiv, 60 locuri, 2 terase de 120 locuri, loc de joacă pentru copii și ascensor. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu cabină de duș cu hidromasaj și uscător de păr, aer condiționat, minibar, TV, telefon și acces internet. Camerele au un design modern, fiind dotate cu mobilier și finisaje interioare elegante și punând la dispoziția oaspeților accesorii de cea mai bună calitate. Accesul în camere se face pe baza unui card, obținut de la recepția cu program non-stop.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În incinta acestei unități de cazare, turiștii pot beneficia de următoarele servicii: pensiune completă, schimb valutar, transfer aeroport, organizări excursii și evenimente.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.2. Complexul turistic „Fântânița Crăiesei”

Complexul turistic „Fântânița Crăiesei”, cunoscut și sub denumirea „La lacuri” este amplasat pe Str. Lacuri Beclean, la 1 km de municipiul Făgăraș. Pensiunea este clasificată la categoria 3 margarete și are o capacitate de 20 de locuri de cazare, distribuite în 10 spații de cazare, conform certificatului de clasificare nr. 3808/1890/18.03.2019.

Complexul dispune de parcare, restaurant, bar, terasă amenajată, loc de joacă pentru copii, fermă proprie și o sală de conferințe amenajabilă. Toate camerele sunt dotate cu baie, minibar, TV și internet. În incinta acestei unități de cazare, turiștii pot beneficia de următoarele servicii: pensiune completă, plimbări cu căruța sau sania, organizări excursii, organizări evenimente și călărie / echitație.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.3. Pensiunea „Bambuu”

Pensiunea „Bambuu” este amplasată în centrul municipiului, pe strada Mihai Eminescu nr. 2. Pensiunea este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 18 locuri, distribuite în 9 camere duble, conform certificatului de clasificare nr. 11796/8032/26.09.2011.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare, restaurant, bar de zi și de noapte, sală de conferințe și terasă. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, aer condiționat, TV și internet.

1.4. Pensiunea „D&D”

Pensiunea „D & D” este amplasată pe strada Tudor Vladimirescu nr. 78A. Pensiunea este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 29 de locuri, distribuite în 11 suite și camere duble, conform certificatelor de clasificare nr. 13913A/02.03.2011 și nr. 28734/12.08.2015.

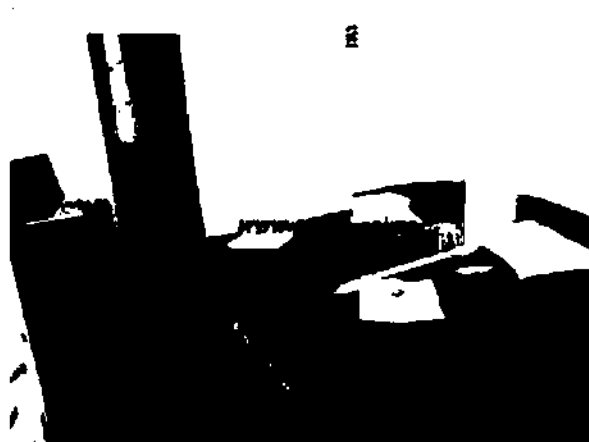
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare, Wi-fi, bucatărie, sală de mese și grădină interioară. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și TV. Suitele au balcon și aer condiționat.

1.5. Pensiunea „Diana”

Pensiunea „Diana” (<https://pensiune-diana.ro/>) este amplasată aproape de centrul istoric al Făgărașului, pe strada Republicii nr. 24. Pensiunea este clasificată la categoria 2 stele și are o capacitate de 31 de locuri de cazare, distribuite în 15 camere duble, triple sau apartamente, conform certificatului de clasificare nr. 7170/5890/07.12.2011.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare, restaurant, terasă amenajată, crămă și servicii de recepție cu program non-stop. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, aer condiționat, minibar, TV și internet. În incinta acestei unități de cazare, turiștii pot beneficia de următoarele servicii: pensiune completă, închiriere mașină și organizări evenimente.

1.6. Pensiunea „Onix”

Pensiunea „Onix” (<https://pensiune-diana.ro/>) este amplasată pe strada D-na Stanca nr. 78, fiind amenajată într-un frumos conac în stil Brâncovenesc, renovat și decorat, înconjurat de brazi și multă verdeață. Pensiunea este clasificată la categoria 2 stele și are o capacitate de 28 de locuri de cazare, distribuite în 12 camere duble sau triple, conform certificatului de clasificare nr. 12.05.2011.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

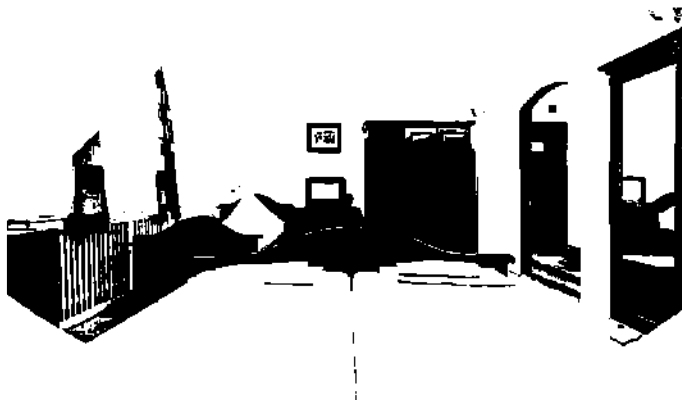

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare, terasă amenajată și loc pentru grătar. Unele camere au baie comună, iar altele baie proprie, cu duș. Toate camerele sunt dotate cu uscător de păr, TV și internet.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.7. Pensiunea „Sada”

Pensiunea „Sada” (<http://pensiunea-sada.ro/>) este amplasată la doar 200 m de Cetatea

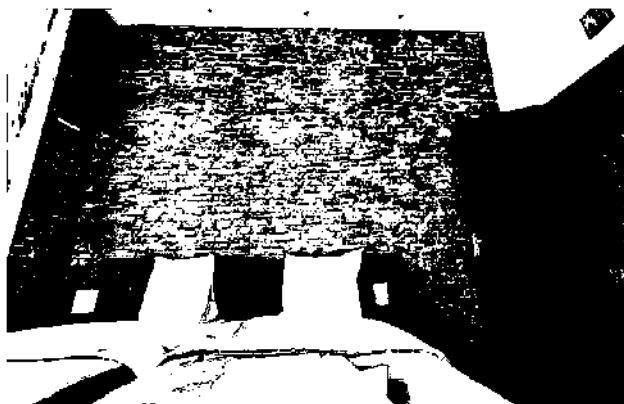
Făgăraș, pe strada Republicii nr. 23.

Pensiunea este clasificată la categoria 3 margarete și are o capacitate de 20 de locuri de cazare, distribuite în 10 camere duble, conform

certificatului de clasificare nr. 21215/28.09.2020.

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare privată supravegheată video, precum și servicii de asistență turistică. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, birouri, minibar, TV și internet.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.8. Pensiunea „Vanessa”

Pensiunea „Vanessa” se află în centrul vechi al orașului Făgăraș, vis-a-vis de parcul central, la 3 minute de cetate, pe strada Republicii nr. 15. Pensiunea este clasificată la categoria 3 margarete și are o capacitate de 21 de locuri de cazare, distribuite în 10 camere duble, studiouri și apartamente conform certificatului de clasificare nr. 13810/20.05.2019.

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare privată Wi-fi, grădină interioară, o bucătărie pentru servirea meselor și o zonă comună de relaxare, dotată cu colțar, TV și jocuri. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș, minibar și TV.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.9. Pensiunea „White House”

Pensiunea „White House” este amplasată pe strada D-na Stanca nr. 61. Pensiunea este clasificată la categoria 3 flori și are o capacitate de 18 de locuri de cazare, distribuite în 11 camere single, duble și family, conform certificatului de clasificare nr. 30290/28.10.2016.

Pensiunea oferă oaspeților parcare privată, Wi-fi, restaurant și o terasă însoțită. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu cadă sau duș, aer condiționat, TV și internet.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.10. Pensiunea „Elegant House”

Pensiunea „Elegant House” (<http://eleganthousefagaras.ro/>) este amplasată în centrul vechi al orașului, pe strada Dna. Stanca nr. 12, la doar 500 m de Cetatea Făgăraș. Pensiunea este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 16 de locuri de cazare, distribuite în 8 camere single, duble sau triple, conform certificatului de clasificare nr. 18894/29.08.2018.

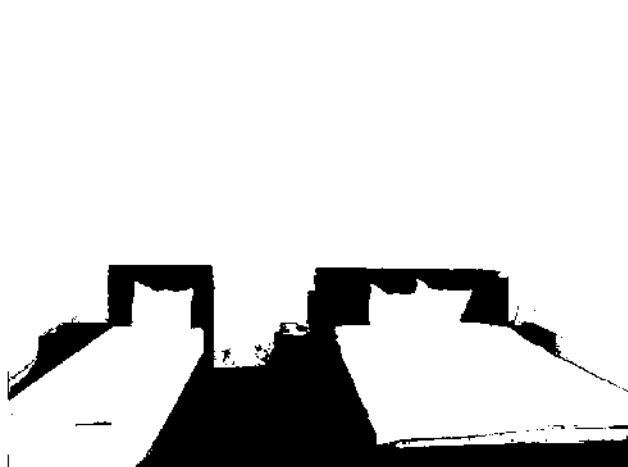
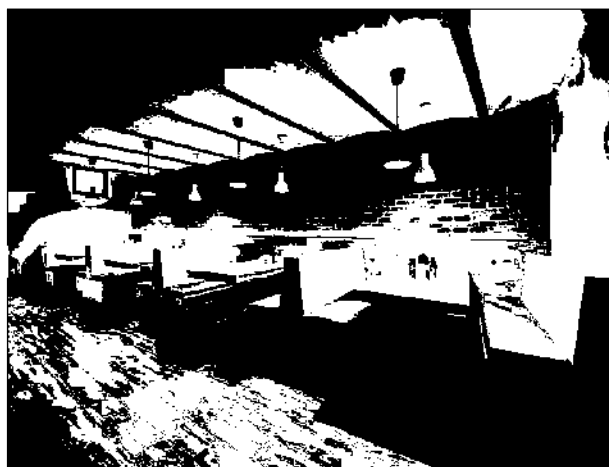
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților WiFi, parcare privată gratuită, spațiu pentru despozitarea bagajelor, zonă de relaxare și posibilitatea de a servi micul dejun de tip bufet. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, aer condiționat și TV cu ecran plat. Personalul de la recepția cu program non-stop vorbește limbile engleză, italiană, română și spaniolă.

1.11. Camere de închiriat „Liberty Rooms”

„Liberty Rooms” (<https://libertyroomsfagaras.ro/>) este amplasată pe strada Libertății nr. 32. Unitatea de cazare este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 20 de locuri de cazare, distribuite în 4 camere duble, 2 camere triple, 2 camere de familie și 2 suite, conform certificatului de clasificare nr. 19785/22.05.2019.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

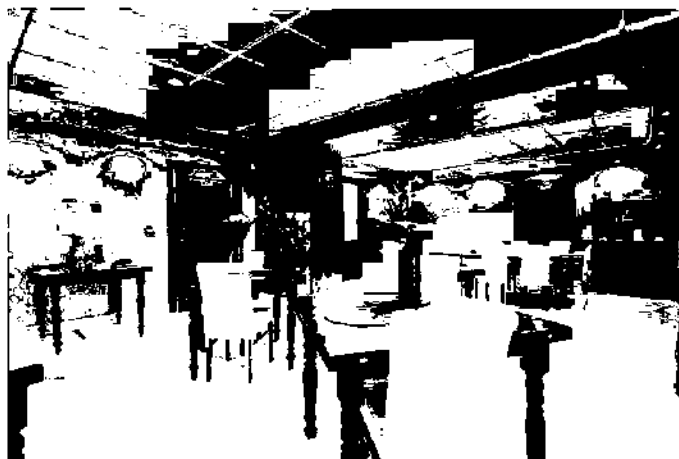

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Unitatea de cazare oferă oaspeților sală de mese, terasă cu grătar, trambulină pentru copii. Toate camerele sunt spațioase, întreținute și moderne și sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, TV cu ecran plat, minifrigider și dulapuri mari pentru depozitarea bunurilor. Camerele triple au pe lângă patul matrimonial și câte o canapea extensibilă, iar cele de familie au în plus încă un pat de o persoană și balcon. Suitele sunt alcătuite din 2 camere (living cu canapea și dormitor cu pat matrimonial), baie și balcon.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

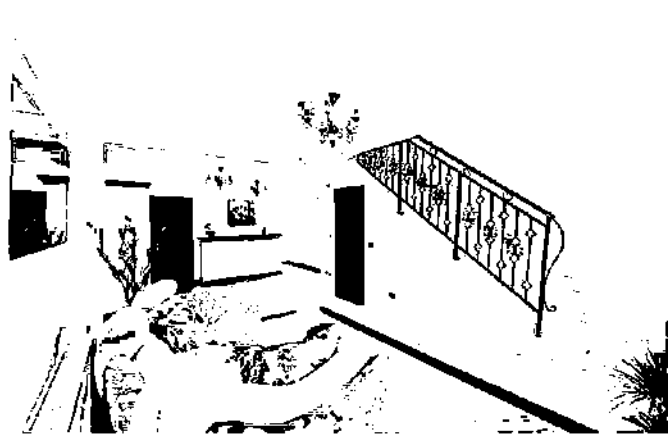

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

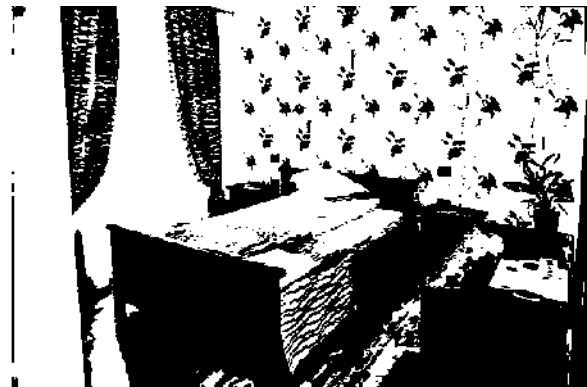
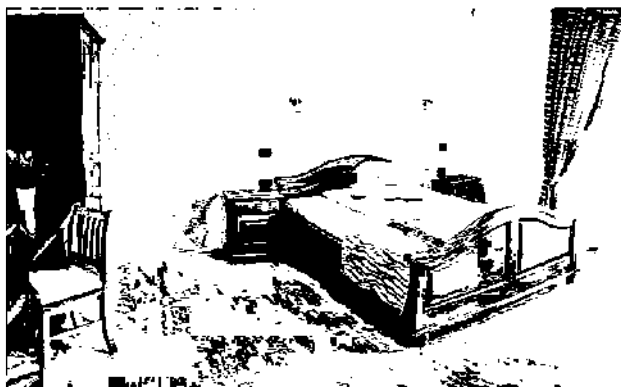
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.12. Camere de închiriat „Sangrecu House”

„Sangrecu House” este amplasată pe strada Vasile Alecsandri nr. 5. Unitatea de cazare este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 16 locuri de cazare, distribuite în 8 spații de cazare, conform certificatului de clasificare nr. 18914/04.09.2018.

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare, Wi-fi gratuit, cofetărie, terasă și lounge comun. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr și TV cu ecran plat, unele având și balcon.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.13. Camere de închiriat „Splendid House”

„Splendid House” este amplasată pe strada Salcâmului nr. 5. Unitatea de cazare este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 10 locuri de cazare, distribuite în 5 spații de cazare, conform certificatului de clasificare nr. 24145/08.12.2021.

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare și terasă. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și TV cu ecran plat.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

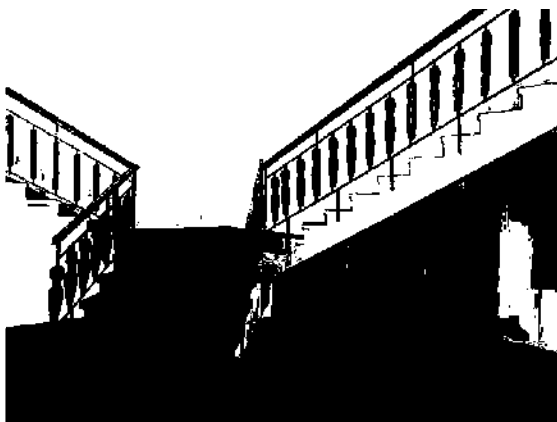

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

1.14. Camere de închiriat „Piețe, târguri și oboare”

„Piețe, târguri și oboare” este amplasată pe strada Nicolae Bălcescu nr. 25. Unitatea de cazare este clasificată la categoria 3 stele și are o capacitate de 18 locuri de cazare, distribuite în 9 spații de cazare, conform certificatului de clasificare nr. 31458/03.04.2018.

Unitatea de cazare oferă oaspeților parcare și Wi-fi gratuit. Toate camerele sunt dotate cu baie privată cu duș și uscător de păr, TV cu ecran plat, frigider și fierbător.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

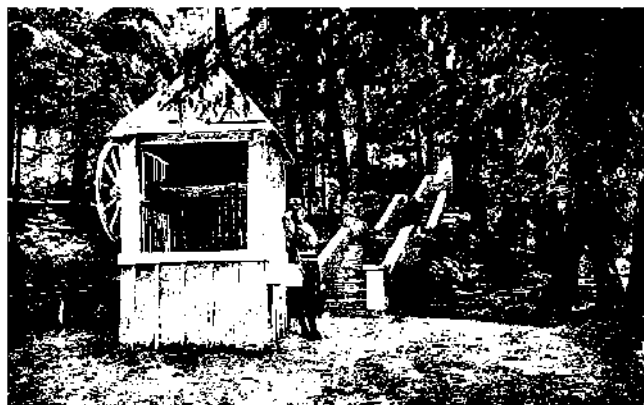
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2. Zone și structuri de agrement

2.1. Complexul turistic „Fântânița Crăiesei”

Complexul turistic „Fântânița Crăiesei” cunoscut și sub denumirea „La lacuri” este amplasat pe Str. Lacuri Beclean, la 1 km de municipiul Făgăraș, spre stânga din drumul național în direcția Sibiu. Redăm, în cele ce urmează, mai multe detalii legate de istoricul și specificul de agrement al acestei locații, diferite față de cele legate de cazare, menționate în sub-capitolul anterior.

Istoria acestui loc ne poartă în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, atunci când ultima stăpână a Făgărașului, principesa Anna Bornemisza, dispunea să i se aducă pe masă apă numai de la acest izvor. Astfel, locul a căpătat numele de „Fântâna Principesei” și a devenit una dintre locațiile care era „musai de vizitat” de către cei care treceau prin Țara Făgărașului. Ulterior s-a transformat în locul preferat de relaxare al făgărășenilor.

Primele consemnări scrise sunt din anii 1864-1865 în Chestionarul de toponime din localitățile făgărășene, realizat la inițiativa academicianului Pesty Frigyes, pentru ca apoi istoricul L. Szádeczky, în lucrarea sa intitulată „Fogaras vára és uradalma, történeti emlékei” („Istoria cetății și domeniului Făgărașului, amintiri istorice”), publicată în anul 1892, să facă din nou mențiune despre acest loc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

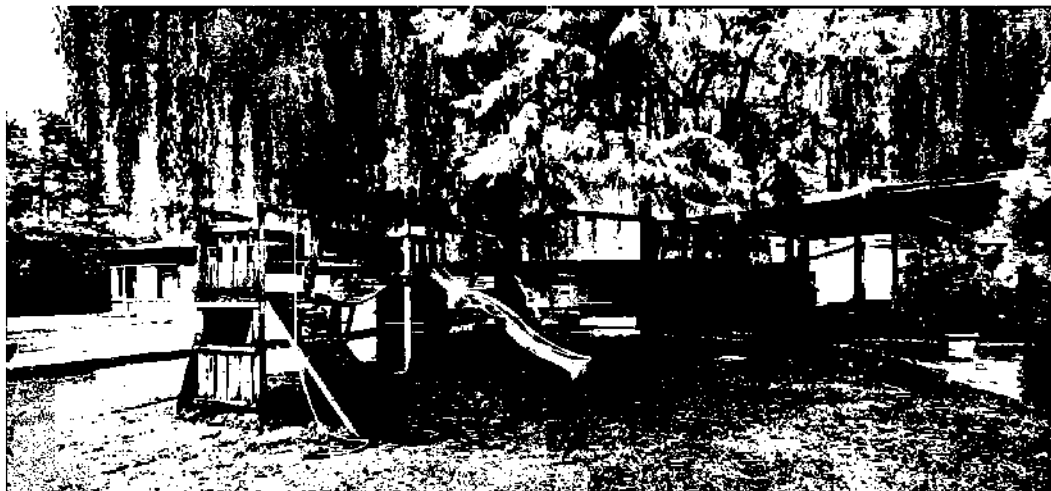
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

O altă descriere a importanței acestui loc aparține deputatului făgărășean Mikszáth Kálmán, atunci când a sosit pentru prima oară aici în 1892: „La Făgăraș sunt doar două locuri de vizitat: «Fântâna Principesei», unde sunt crescuți păstrăvi de către domnie și cetățuia lui Apafi, care acum este folosită pentru cazarmă”.

Cea mai veche reprezentare a acestei fântâni se găsește în arhivele Biroului de Cadastru și Publicitate Imobiliară din Făgăraș și datează din 29 aprilie 1871. În acea perioadă, acolo se înființase o fermă de stat, funcțiune pe care a mai avut-o și după Marea Unire de la 1 decembrie 1918, deși într-o mică zonă se amenajase un parc de relaxare, ale cărui urme se pot vedea și astăzi.

În prezent, complexul se întinde pe o suprafață de 18 hectare, pe care sunt amplasate facilitățile de cazare și servire a mesei, înconjurată de 7 lacuri și de numeroase zone verzi. Cele 7 lacuri se întind pe o suprafață de 9 hectare și sunt amenajate pentru pescuitul sportiv. Complexul este amenajat cu spații de joacă pentru copii și cu o mini-fermă, unde pot fi admirate căprioare, păuni și fazani. În cadrul complexului există și ponei și se poate practica călăria / echitația.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

2.2. Complexul de agrement „Laguna Albăstră”

Complexul de agrement „Laguna Albăstră” (<https://www.lagunaalbastra.ro/>) se află la ieșirea din municipiul Făgăraș spre Brașov și este alcătuit din: camping de 20.000 mp dotat cu grupuri sanitare, 3 lacuri pentru pescuit, terenuri de tenis, handbal, fotbal, restaurant, sală de evenimente și 4 piscine, dintre care 1 bazin olimpic și 3 de agrement.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

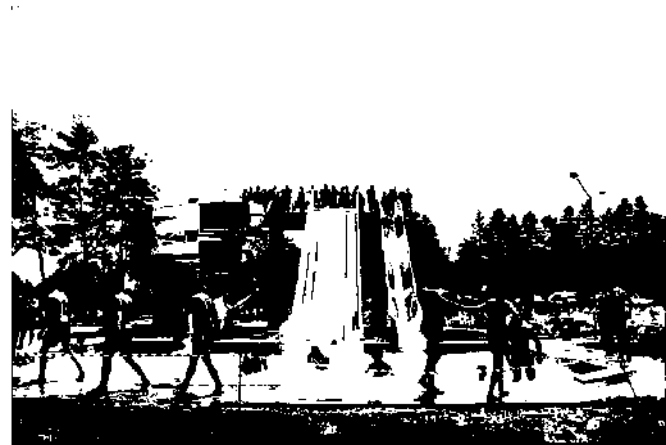
MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Sala de evenimente are o capacitate de 700 persoane, iar restaurantul o capacitate de 350 locuri, ambele putând fi împărțite în 4 părți egale. Aici se pot organiza mese festive pentru evenimente, precum: nunți, botezuri, aniversări și alte petreceri private. În cadrul acestor evenimente, pot fi amenajate fruit-bar și candy-bar. De asemenea, cu ajutorul echipei de specialiști bucătari, cofetari și nutritioniști, complexul poate asigura servicii de catering pentru evenimente private, corporate, afaceri, precum și pentru spitale, grădinițe, after-school, sau cămine de bătrâni.

Cele 4 piscine din cadrul complexului oferă oportunități de relaxare și agrement, atât copiilor, cât și adulților. Pentru copii există 3 bazine cu apă de la 20 la 40 cm, iar pentru adulți există bazinul olimpic unde se pot exersa săriturile, 3 tobogane sau varianta de relaxare pe un colac pe Lazy River.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

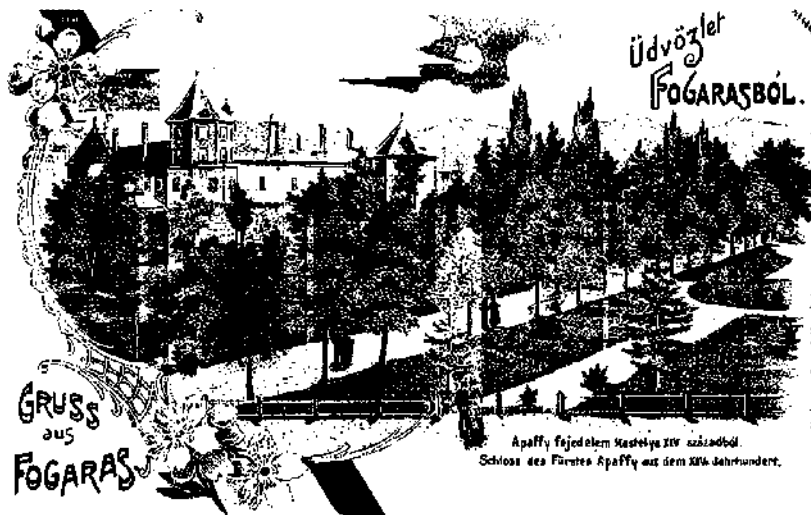
2.3. Spații verzi, parcuri și promenade

În municipiul Făgăraș spațiile verzi amenajate ca parcuri, grădini, scuaruri, ocupă o suprafață totală de aproximativ 62.64 ha, 34,96 ha gazon. Principalele amenajări și dotări pentru plimbări și relaxare în aer liber din municipiul Făgăraș sunt:

- Complexul turistic „Fântânița Crăiesei;
- Complexul de agrement „Laguna Albastră;
- Promenada din jurul Cetății Făgăraș;
- Podul de peste râul Olt;
- Gangul Mobilității;
- Parcul Piața Republicii;
- Parcul 1 Mai (Regina Maria), aflat în proiect de reamenajare.

Având în vedere că în subcapitolul anterior, am prezentat cele 2 complexe turistice, în cele ce urmează vom prezenta restul zonelor verzi, de promenadă.

Promenada din jurul Cetății Făgăraș a fost pentru prima dată surprinsă în imagini la sfârșitul sec.XIX.

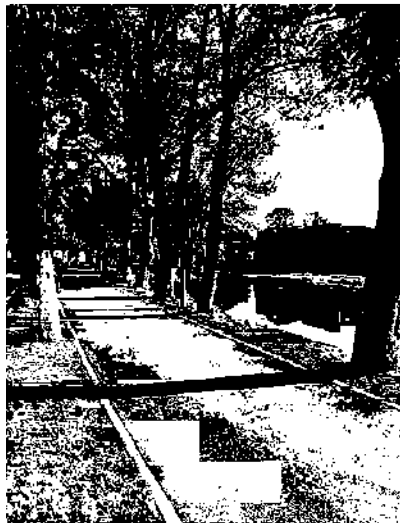
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În prezent, zona este amenajată cu alei, bănci, numeroși castani și sălcii. Lacul ce înconjoară edificiul istoric este populat de lebede din anul 2012, când autoritățile au decis să readucă atmosfera medievală a zonei. Lebedele sunt o adevărată atracție în centrul orașului.

Primele mărturii documentare în privința existenței unui **pod peste râul Olt** provin din secolul al XVI-lea, podul constituind în acea vreme un punct de vamă pentru cei care veneau înspre sau dinspre Țara Făgărașului. Documentele apărute în secolul următor informează și despre existența unei case a vameșului, situată în apropierea podului, pe strada care și astăzi poartă același nume – Strada Podului.

Către sfârșitul secolului al XVIII-lea, prin anii 1780, cu sprijinul financiar al guvernatorului de atunci al Transilvaniei, baronul Samuel von Brukenthal, a fost edificat un nou pod, din lemn și acoperit în întregime, la mijlocul căruia fusese amplasat un bust al baronului. Imaginea podului încă se mai poate vedea într-una din cărțile poștale care ilustrau Făgărașul începutului de secol XX.

Acesta a fost înlocuit în anii 1907-1908 cu unul solid din fier, pe picioare de beton. La începutul lui septembrie 1916, când armatele române trecuseră Carpații și înaintau spre Făgăraș, autoritățile maghiare, spre a le îngreuna mișcarea către nord, au aruncat podul în aer. Pentru a

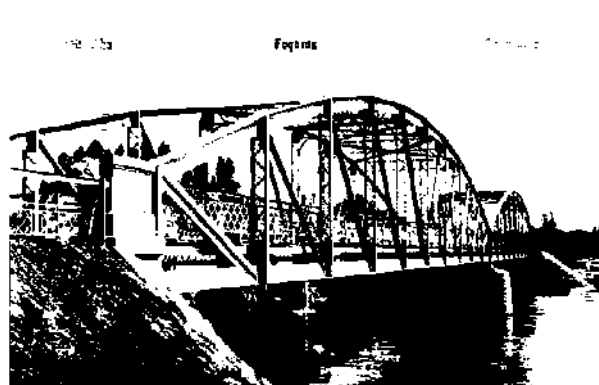
ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

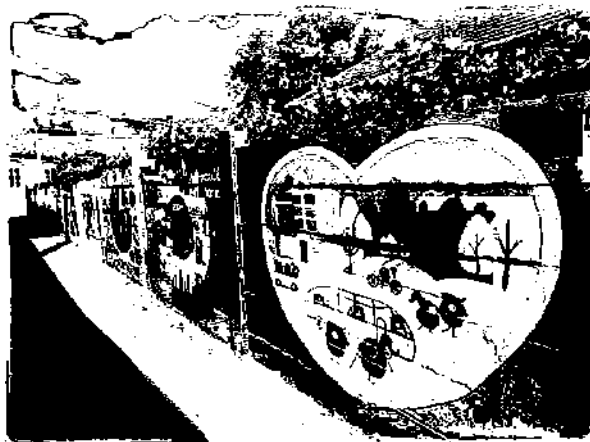
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

trece Oltul, militarii români au construit două poduri pe pontoane – unul pentru trupe și altul pentru populația civilă.

După Primul Război Mondial, a fost edificat un alt pod metalic, pe picioare de beton, care a fost la rândul său înlocuit în perioada comunistă, cu unul având aceeași structură, odată cu regularizarea și îndiguirea Oltului.

Gangul Mobilității, unic în Europa, este un gang de legătură situat, pe strada Școlii ale cărui plăci sunt pictate anual cu temele specifice European Mobility Week (septembrie).

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

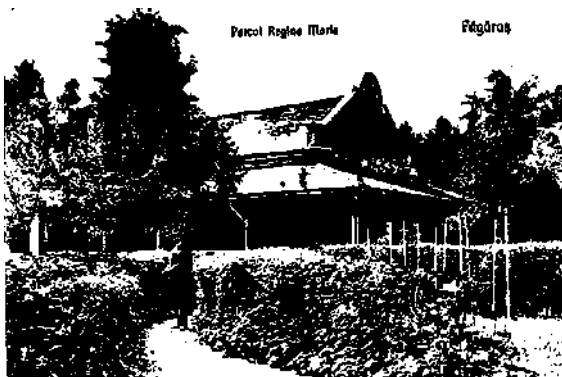
Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Parcul Piața Republicii reprezintă zona unde se aflau la începutul secolului trecut principalele edificii (Prefectura județului Făgăraș, bănci, hoteluri, etc).

Parcul ocupă o suprafață de 3942 mp, amenajată cu alei, bănci și zone verzi, unde pot fi observați arbori care arată vechimea târgului de odinioară. În prezent, în această zonă sunt amenajate și diferite terase, baruri și pub-uri.

Parcul Regina Maria (fostul parc „1 mai”), cu o suprafață de 32240 mp gazon, castani, salcami și conifere, era cândva unul din principalele puncte de atracție ale Făgărașului. Între anii 60 - 80, din primăvară până-n toamnă, parcul care a purtat ani la rând numele zilei muncii, era plin. Oamenii se plimbau pe alei, ieșeau la iarbă verde sau la picnic. Ștrandul, terenul de handbal, terenul de tenis de câmp, dar și stadionul, erau mereu pline. În fiecare duminică se organizau pe scena amenajată, spectacole de muzică populară, muzică ușoară, muzică de fanfară, scenete umoristice, sau teatru de vară.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Parcul a fost numit „Regina Maria” în cinstea Reginei Maria, soția Regelui Ferdinand care a vizitat Făgărașul în iunie 1919. S-a păstrat acest nume până la instaurarea regimului comunist când numele i-a fost schimbat în Parcul 1 Mai. De curând, parcul a revenit la vechiul nume.

Proiectul *„Integrare socială prin dezvoltarea activităților cultural-educative și recreative în municipiul Făgăraș”*, prevede modernizarea Parcului Regina Maria prin construcția / extinderea / modernizarea următoarelor facilități: o parcare cu spațiu multifuncțional; 2 locuri de joacă pentru copii cu vârste între 1 și 3 ani și pentru copii cu vârste între 3 și 15 ani; reabilitarea podului pietonal peste pârâul Berivoi, amenajarea malului lacului; amenajarea unei scene în aer liber și reabilitarea drumului de acces. Totodată, proiectul prevede reabilitarea și modernizarea Casei de Cultură, inclusiv cu trotuare de gardă. Proiectul este cofinanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 13: Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii, a fost demarat la în anul 2021 și se va finaliza la finalul anului 2023.

În municipiul Făgăraș există și **21 de parculete pentru copii**, unde cei mici se pot bucura de spațiile verzi și de echipamentele de joacă din cadrul acestora. Aceste parcuri sunt:

- Parcul de joacă din zona parcului Regina Maria;
- Parcul de joacă din zona Corso;
- 3 parcuri de joacă în Cartierul 13 Decembrie;
- 3 parcuri de joacă în Cartierul Câmpului;
- Parcul de joacă din Cartierul 1 Decembrie;
- Parcul de joacă de pe strada Livezii;
- Parcul de joacă de pe strada Titu Perția;
- Parcul de joacă de pe strada Stejarului;
- Parcul de joacă de pe strada Tăbăcari;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Parcul de joacă de pe Aleea Unirii;
- Parcul de joacă de pe strada Narciselor;
- Parcul de joacă din zona Corso 2;
- Parcul de joacă de lângă Gară;
- Parcul de joacă de pe strada V.Alecsandri
- Parcul de joacă Cetățuie;
- Parcul de joacă Cetate;
- Parcul de joacă Central Primărie

Nu în ultimul rând, menționăm că în prezent, sunt în implementare următoarele proiecte de amenajări și dotări pentru relaxare în aer liber în municipiul Făgăraș:

- Proiectul **„Modernizarea și pietonizarea zonei centrale Făgăraș”**, cofinanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, cu o valoare totală de peste 45.000.000 lei, a fost demarat la finalul anului 2019 și se va finaliza la finalul anului 2023. Câteva obiective ale proiectului vizează modernizarea infrastructurii pietonale, inclusiv prin amenajarea unor spații verzi și iluminat stradal și pietonal. Este prevăzută pietonizarea străzilor Tăbăcari, Republicii (laturile sud și est ale pieței Republicii) și o secțiune din strada Mihai Viteazul și amenajarea unor spații verzi pe străzile Republicii, Bulevardul Unirii, Mihai Viteazul și Mihai Eminescu, precum și terenurile aferente Parcului Cetate și Casei de Cultură. Iluminatul stradal și pietonal va fi modernizat și extins pe străzile Bulevardul Unirii, Republicii, Mihai Viteazul, Mihai Eminescu și Tăbăcari.
- Proiectul **„Amfiteatru în locul fostei Terase Litoral”**, din spatele statuii D-na Stanca, finanțat din bugetul local, prin programul Bugetare Participativă, a fost demarat în anul 2021. Proiectul presupune reamenajarea zonei într-un amfiteatru cu mini-scenă și gard de protecție în zona lacului, pentru desfășurarea activităților cultural-educative, sportive și extrașcolare.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

3. Amenajări pentru practicarea sporturilor

În municipiul Făgăraș există următoarele **amenajări și dotări pentru practicarea sporturilor:**

- Clubul Sportiv Școlar Făgăraș, care funcționează în incinta Colegiului Național „Radu Negru” – cu sală de sport și antrenamente (omologată pentru handbal), teren de sport și antrenamente, unde se desfășoară competiții și meciuri oficiale de nivel local, județean și național și cu bazin pentru lecții de înot. Clubul cuprinde 1 sală mare cu capacitate de 350 de locuri în tribună și 2 săli mici ce deservește exclusiv elevilor instituției;
- Sala de sport și antrenamente din incinta Colegiului Național „D-na Stanca” (omologată pentru handbal);
- Sala de sport și antrenamente și terenul de sport și antrenamente din incinta Colegiului „Aurel Vijoli”;
- Sala de sport și antrenamente pentru baschet, tenis de câmp, handbal din incinta Liceului Tehnologic „Dr. Ioan Senchea”;
- Sălile și terenurile de sport și antrenamente din incinta școlilor generale nr. 1, 2 și 5;
- Baza sportivă de pe Șoseaua Combinatului nr. 1A, cu teren fotbal, teren baschet, vestiare, tribună;
- Complexul de agrement „Laguna Albastră”, cu 4 piscine, teren de tenis, handbal și fotbal;
- Clubul Sportiv Municipal Făgăraș de pe Strada Republicii nr. 18, cu săli și terenuri pentru practicarea următoarelor sporturi: handbal, fotbal, judo și karate, tenis de masă, atletism, skanderberg și automobilism sportiv; vor fi introduse noi domenii: înot, culturism și tenis de câmp.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Printre rezultatele obținute de Clubul Sportiv Municipal Făgăraș în ultimii ani, amintim:

- Handbal Seniori: 2016-2021 – echipa a activat în Liga Națională Masculină de Handbal
- HANDBAL JUNIORI:

Turneul Trofej Smederevo 2019: Locul 1

Campionatul Național de Junioare III 2019: Locul 13

Turneul Internațional Făgăraș Handbal Cup 2021 Junioare I: Locul 3

Turneul Internațional Trofej Smederevo 2021 – echipa mini handbal: Locul 5

CSM Făgăraș are 5 sportive care au fost convocate la loturile naționale de cadete și junioare

- KARATE:

Rezultate în perioada 2017 – 2021

Campionate Mondiale: 2 medalii argint, 1 medalie bronz, 3 x locul 5

Campionate Europene: 5 medalii aur, 10 medalii argint, 16 medalii bronz

Campionate Internaționale: 25 x locul 1, 20 x locul 2, 18 x locul 3

Titluri Naționale pe stil și inter stiluri: 40 x locul 1, 38 x locul 2, 50 x locul 3

Cele mai înalte distincții ale Ministerului Tineretului și Sportului, „Maestru al sportului” și „Maestru emerit al sportului”, au fost acordate, în anul 2019, unui număr de 8 sportivi ai CSM Făgăraș pentru rezultate deosebite obținute în competițiile naționale și internaționale oficiale.

Titluri acordate de către Ministerul Tineretului și Sportului: 1 x Titlu de Maestru Emerit al sportului, 7 x Titlu de Maestru al Sportului

- JUDO:

Rezultate obținute în anul 2019:

Campionatul Național Individual de copii I U14: 1 medalie argint

Campionatul Național Individual de juniori III U15: 1 medalie bronz

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Cupa Miados Sibiu: 1 x medalie aur, 4 x medalie argint, 4 x medalie bronz

Cupa Speranțelor din Sibiu: 2 x medalie aur, 1 x medalie argint, 1 x medalie bronz

Cupa Martoffi Ianoș: 1 x medalie aur, 3 x medalie argint, 4 x medalie bronz

Cupa Stanca Șoimilor: 1 x medalie aur, 5 x medalie argint, 3 x medalie bronz

- **FOTBAL:**

Din 2019 CSM Fagaras este afiliata Federației Române de Fotbal

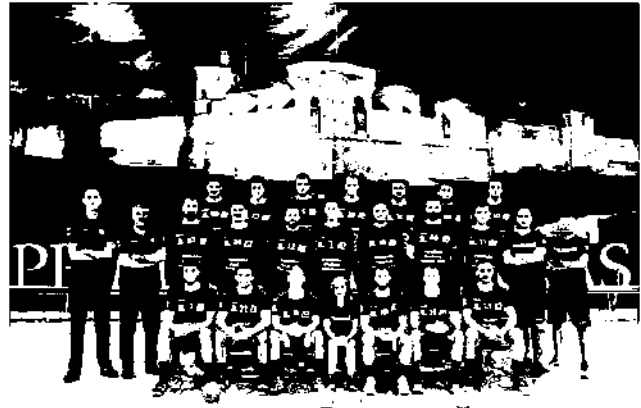
Participanți în Campionatul Național U17 și U19, ediția 2020-2021

U17 – locul 2 în seria 11 la sfârșitul sezonului regulat

U19 – locul 3 în seria 11 la sfârșitul sezonului regulat

Începând cu sezonul competițional 2021-2022 CSM Fagaras participă, cu echipa de seniori, la Campionatul Ligii a 4-a organizat de Asociația Județeană de Fotbal Brașov.

Munca depusă de antrenori în cadrul centrului de copii și juniori se regăsește în rezultatele obținute la competițiile organizate de Asociația Județeană de Fotbal Brașov, unde CSM Făgăraș participa la toate categoriile de vârstă, cu un număr de peste 150 de copii legitimați.

În prezent, este implementat un **proiect** finanțat prin CNI, în valoare de 18,3 milioane lei fără TVA, **pentru construirea unui complex sportiv de înot și agrement** pe amplasamentul fostului ștrand din parcul „Regina Maria”, care va avea: un bazin semiolimpic cu 8 culoare, acoperit, cu o lungime de 25 m și o lățime de 21 m; un bazin acoperit cu dimensiunea de 15 x 7 m, destinat doar copiilor, un bazin de hidromasaj cu dimensiuni de 7 x 3 m, saune uscată, umedă și sărată; cabinet medical, sală de recuperare; anexele tehnice: vestiare, grupuri sanitare, lift, tribune, spații tehnice, cameră centrală etc .

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

4. Servicii de revigorare și asistență medicală balneară

În municipiul Făgăraș există următoarele **amenajări și dotări pentru serviciile de revigorare:**

- **5 săli și cluburi de fitness:** Fitness Center și Universo Fitness, Body Factory, Fithub, Star Gym;
- **Peste 20 de saloane de cofură și înfrumusețare;**
- **Servicii de masaj** de relaxare oferite în diferite saloane și de masaj terapeutic și recuperare medicală oferite în cadrul: Clinicii de diagnostică și tratament CNNA, a compartimentului de recuperare, medicina fizica si balneologie din cadrul spitalului municipal;
- **Bazin pentru lecții înot** copii în cadrul Clubului Sportiv Școlar Făgăraș;
- **Complexul de agrement „Laguna Albastră”,** cu 4 **piscine exterioare pentru înot.**

În cadrul municipiului este oferită și **asistență medicală balneară**, în cadrul Spitalul Municipal „Dr. Aurel Tulbure” Făgăraș, care cuprinde inclusiv un **Compartiment Recuperare, medicina fizica si balneologie**. Compartimentul funcționează cu urmatorul personal: 1 medic specialist recuperare, medicina fizica si balneologie, 1 kinetoterapeut principal, 1 fiziokinetoterapeut, 5 asistente de specialitate medicala, 4 asistente de specialitate fizioterapie, 4 asistente de specialitate masaj și 4 infirmiere. Secția este compusă din saloane spațioase, cabinetele personalului medical, cabinete de electro și fizioterapie, sală de sport, și este dotată cu: 20 paturi, aparate unde ultrascurte, aparate microunde, aparat Solux infraroșii, masă de masaj, spaliere, bicicletă ergonomică, aparat interfren, aparate diadinamice, aparat TUR RS, terapie laser etc.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

5. Informare și promovare turistică

Înformarea și promovarea turistică se face îndeosebi prin intermediul **Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Făgăraș (CNIPT)**. Centrul a fost înființat în anul 2015 prin HCL nr. 20/ 28.01.2016, în cadrul unui proiect cofinanțat din Programul Operațional Regional 2014-2020 și funcționează în baza certificatului de acreditare nr. 87/08.09.2020 emis de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, cu valabilitate până la data de 07.09.2025.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Făgăraș facilitează informarea și promovarea turistică a Municipiului Făgăraș și a Țării Făgărașului prin :

- a) informarea generală asupra ofertei turistice și atracțiilor turistice locale, regionale sau naționale;
- b) punerea la dispoziția turiștilor de materiale de promovare locale, regionale sau naționale, în limba română și în cel puțin o limbă de circulație internațională;
- c) informarea privind oferta locală de cazare, ca serviciu cu titlu gratuit;
- d) informare cu privire la posibilitățile de rezervare a biletelor de transport;
- e) informare cu privire la ghizi turistici locali, naționali și specializați;
- f) organizarea sau coorganizarea de activități generale de marketing intern și extern cu rol în creșterea circulației turistice locale și regionale;
- g) consilierea cu privire la alegerea diverselor produse turistice locale, regionale și naționale, ca serviciu cu titlu gratuit;
- h) cooperarea cu entitățile locale și regionale, pe probleme de turism (autorități ale administrației publice locale, camere de comerț, agenția pentru dezvoltare regională, organizația de management al destinației, alte centre naționale/locale de informare și promovare turistică etc.);
- i) cooperarea cu autoritatea administrației publice centrale responsabilă în domeniul turismului și furnizarea, la cererea acesteia, de date statistice referitoare la circulația turistică locală și regională, de date referitoare la evenimente cu rol în creșterea circulației turistice, care se realizează pe plan local și regional, precum și furnizarea altor informații referitoare la activitățile turistice și oferta turistică pe plan local și regional;
- j) efectuarea de activități de cercetare de piață pe plan local și regional, de analiză, planificare, structurare și elaborare de propuneri de dezvoltare turistică locală și regională și marketing turistic, în colaborare cu autorități ale administrației publice locale și cu autoritatea administrației publice centrale responsabilă în domeniul turismului;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

k) oferirea de informații cu privire la autoritățile competente în soluționarea reclamațiilor care se înregistrează pe plan local cu privire la calitatea serviciilor turistice;

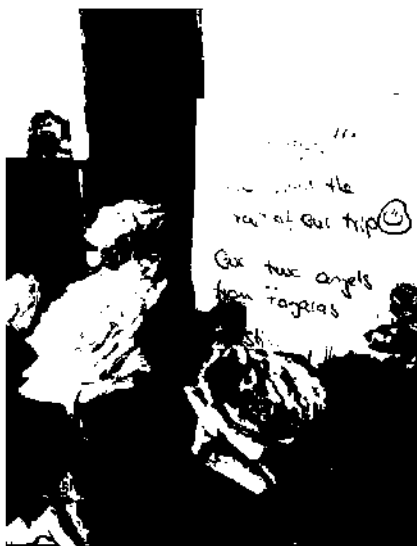
l) elaborarea/realizarea de materiale promoționale în scopul promovării acțiunilor turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare, hărți, planuri ale localităților, ghiduri turistice, CD-uri, DVD-uri, postere, website-uri de informare și/sau promovare;

m) colaborarea cu voluntari;

n) colaborarea cu sectorul privat în îndeplinirea atribuțiilor pentru realizarea de cercetări, realizarea de materiale de promovare, colectarea informațiilor despre structurile de primire turistică etc.;

o) inventarierea patrimoniului natural și cultural din destinația turistică, la nivel de comună, oraș, municipiu, județ, regiune (administrativă, etnografică, parc național/natural etc.);

p) comercializarea de materiale de promovare, produse tradiționale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Se pot comercializa produse și servicii de tipul: bilete la evenimente culturale și sportive, materiale informaționale (hărți, planuri ale localităților, ghiduri turistice, cărți, casete video, CD-uri, DVD-uri, postere, ilustrate, broșuri ale orașelor), suveniruri (stegulețe, eșarfe, șaluri, tricouri, umbrele, insigne, obiecte și produse specifice zonei), produse ce pot fi oferite și cu titlu gratuit.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

O altă modalitate de informare și promovare turistică constă în **semnalizarea obiectivelor turistice** din municipiul Făgăraș, cu **indicatoare de orientare și/sau tăblie „obiectiv turistic”**. Câteva obiective turistice astfel semnalizate sunt:

- Cetatea Făgărașului;
- Muzeul Țării Făgărașului;
- Statuile „Doamna Stanca” și „Badea Cârțan”;
- Biserica Ortodoxă „Sfânta Treime”;
- Biserica Ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolae”;
- Biserica Romano-Catolică și Mănăstirea Franciscanilor;
- Biserica Evanghelică din Piața Republicii;
- Biserica Reformată.

Anumite **obiectivele turistice** din municipiul Făgăraș sunt promovate și în format tipărit în publicațiile:

- **Publicațiile anuale „ACTA TERRAE FOGARASIENSIS”**, din perioada 2011-2019, ale Muzeului Țării Făgărașului „Valer Literat”;
- **Cartea „Făgăraș – mic îndreptar turistic”**, scrisă de Ioan Ciupea și publicată la Editura Sport-Turism, București;
- **Cartea „Cetatea Făgărașului”**, scrisă de Gheorghe Sebestyén și publicată la Editura Tehnică;
- **Broșura „Cetatea Făgăraș – ghid turistic”** publicată de Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”
- **Broșura „Țara Făgărașului – o bio-microregiune durabilă”**, publicată de Primăria municipiului Făgăraș.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

În afară de acestea, **alte publicații despre municipiul Făgăraș** sunt:

- *Făgăraș. 700 de ani (1291-1991). Pagini de Istorie*, Editura Arta Grafică, 1991, ISBN 973-9010-08-3;
- Boroiu Alexandru, *Municipiul Făgăraș – Centrul geografic al României*, 2015;
- Constantin Băjenaru, *Comitatul Făgăraș (1876-1918)*, Editura ALTIP, Alba Iulia, 2016, ISBN 978-973-117-593-5.

Multe dintre obiectivele turistice din municipiul Făgăraș apar și în mediul on-line, pe **website-urile diferitelor instituții**, precum:

- Primăria Municipiului Făgăraș: <http://primaria-fagaras.ro/>
- Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Făgăraș: <https://www.facebook.com/cniptfagaras/>
- Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”: <http://cetateafagarasului.com/>
- Casa Municipală de Cultură Făgăraș: <https://casadeculturafagaras.ro/>
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Centrul Regional Pentru Dezvoltare Durabilă și Promovarea Turismului „Țara Făgărașului”: <https://tarafagarasului.com/>

Nu în ultimul rând, Cetatea Făgărașului este promovată prin diverse **documentare și clipuri**:

- Documentarul „*Cetatea Făgărașului, cetatea care nu a fost cucerită niciodată!*”, realizat de Ciprian Skowronski în parteneriat cu Muzeul Țării Făgărașului, DVD, 60 minute, 2015, a cărui reclamă poate fi vizualizată la adresa: <https://www.youtube-nocookie.com/embed/vB4TcTNjC1o>

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- **Clipul „Cetatea Făgărașului”**, realizat de echipa Descoperă România, în parteneriat cu Muzeul Țării Făgărașului, 4:33 minute, 2015:
<https://www.youtube.com/watch?v=82mbQP7QiM4>
- **Clipul „Cetatea Făgărașului”**, realizat de Primăria municipiului Făgăraș, 5:21 minute, 2017: <http://www.primaria-fagaras.ro/fagaras/detaliu/6>
- **Clipul „Cetatea Făgăraș”**, 19:12 minute, 2019:
<https://www.youtube.com/watch?v=y3AtFj6M9AU>

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

6. Agenții de turism și alte servicii comerciale

Conform informațiilor de pe site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, <http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>, accesate în data de 18.02.2022, în municipiul Făgăraș, există **11 agenții de turism licențiate**, dintre care:

- 6 agenții de turism organizatoare (Five Tours and Events, Dertour, Paralela 45 Făgăraș, Blue Sky Travel, Romanian Maple Tours, Altex România)
- 5 agenții de turism intermediare (Vacanța, Phoenix Făgăraș, Just, Atlantic Travels International, Booking Shop.ro)

Alte spații comerciale pentru prestări de servicii importante din municipiul Făgăraș sunt:

- **Bănci:** Banca Transilvania, CEC Bank, BCR, BRD, Raiffeisen Bank, ING Bank, Banca Românească, Banca Cooperatistă 8 martie;
- Aproximativ 10 **bancomate / ATM-uri**;
- 7 **case de schimb valutar:** Cornel Exchange, Edmond, Sabia, Kaufland, Exchange Victoria, Tăbăcari, Costacos Exchange Fagaras.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

7. Circulația turistică

Conform comunicatului de presă nr. 1383/ 15.05.2021, emis de Direcția Județeană de Statistică, **situația referitoare la circulația turistică în județul Brașov** este următoarea:

- În perioada ianuarie-martie 2021, la nivel național, județul Brașov a fost pe locul I referitor la numărul de sosiri, cu ponderea de 17,3%
- În perioada ianuarie-martie 2021, față de aceeași perioadă a anului anterior, numărul de sosiri ale turiștilor români, în județul Brașov, a scăzut cu 1,4%
- Sosirile turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare au înregistrat o creștere cu 104,1% comparativ cu luna corespunzătoare din anul precedent.
- Sosirile turiștilor români au reprezentat 96,6%, în timp ce turiștii străini au reprezentat 3,4% din numărul total de sosiri.

În ceea ce privește **municipiul Făgăraș**, din situațiile locale observăm că numărul vizitatorilor Cetății Făgărașului a fost de 61.525 în anul 2020, în scădere cu 60,5% comparativ cu numărul de 156.000 de vizitatori înregistrat în anul 2019, fapt cauzat de restricțiile generate de pandemia de SARS-Cov2, care au afectat puternic sectorul turistic.

Conform bazelor de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică (INS), **situația lunară a sosirilor și înoptărilor în structurile de primiri turistice municipiul Făgăraș, în perioada ianuarie – decembrie 2021**, este redată în tabelul de mai jos:

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Tabelul 15. Situația lunară a sosirilor și înoptărilor turiștilor în structurile de primiri turistice din municipiul Făgăraș, în perioada ianuarie – iunie 2021 ²³

Luna	Sosiri (S)/ înoptări (Î)	Hoteluri	Vile turistice	Pensiuni turistice	Total
Ianuarie 2021	S	161	82	478	721
	Î	224	123	820	1167
Februarie 2021	S	148	37	266	451
	Î	210	259	628	1097
Martie 2021	S	191	0	257	448
	Î	273	0	352	625
Aprilie 2021	S	121	0	374	495
	Î	163	0	707	870
Mai 2021	S	274	0	455	729
	Î	566	0	682	1248
Iunie 2021	S	211	0	695	906
	Î	376	0	1047	1423
Iulie 2021	S	515	0	939	1454
	Î	705	0	1387	2092
August 2021	S	769	0	1097	1866
	Î	893	0	1575	2468
Septembrie 2021	S	499	0	1001	1500
	Î	692	0	1448	2140
Octombrie 2021	S	322	0	437	759
	Î	423	0	764	1187

²³ Sursă: Bazele de date statistice Tempo online ale Institutului Național de Statistică

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Noiembrie 2021	S	227	0	530	757
	Î	347	0	910	1257
Decembrie 2021	S	169	0	454	623
	Î	270	0	891	1161
TOTAL	S	3607	119	6983	10709
	Î	5142	382	11211	16735

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, **numărul total al sosirilor de turiști** în structurile de primiri turistice din municipiul Făgăraș **în anul 2021 a fost de 10709**, în creștere cu aproape 16% față de numărul total de 9249 de sosiri înregistrat în anul 2019 și în creștere cu 76% față de numărul total de 6081 de sosiri înregistrat în anul 2020. În ceea ce privește lunile de cazare, din numărul total de sosiri înregistrat în anul 2021, cele mai multe au avut loc în lunile august (17,5%), septembrie (14%), iulie (13,5%) și iunie (8,5%), iar cele mai puține în perioada februarie-aprilie. În ceea ce privește tipul structurilor de primiri turistice, cele mai multe sosiri ale turiștilor au fost înregistrate în pensiunile turistice (65%) și în hoteluri (33,5%).

Tot din tabelul de mai sus se poate observa că **numărul total al înoptărilor** turiștilor în structurile de primiri turistice din municipiul Făgăraș a fost de **16735**, ceea ce raportat la numărul total de sosiri, înseamnă o perioadă medie de cazare de 1,56 zile. Numărul total de înoptări în anul 2021 este în scădere cu 5% față de numărul total de 17675 de înoptări înregistrat în anul 2019, însă în creștere cu aproape 40% față de numărul total de 11973 de înoptări înregistrat în anul 2020. În ceea ce privește lunile de cazare, din numărul total de înoptări înregistrat în anul 2021, cele mai multe au avut loc în lunile august (15%), septembrie (13%) și iulie (12,5%), iar cele mai puține în perioada martie-aprilie. În ceea ce privește tipul structurilor de primiri turistice, cele mai multe înoptări ale turiștilor au fost înregistrate în pensiunile turistice (67%) și în hoteluri (31%).

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

8. Tipuri de turism ce pot fi practicate în municipiul Făgăraș

Datorită poziționării sale geografice (într-o zonă depresionară, delimitată natural de Munții Făgăraș, Munții Perșani și de râul Olt), a bogatului patrimoniu natural (prin amplasarea parțială pe teritoriul a 3 situri Natura 2000), a bogatului patrimoniu arhitectural și cultural (cu monumente istorice, tradiții și obiceiuri locale, instituții culturale și activități cultural-educative și sportive), precum și a infrastructurii de transport, structurilor de cazare existente și zonelor și structurilor de agrement, în municipiul Făgăraș se pot practica multe tipuri de turism, potențialul de dezvoltare al acestui sector fiind într-o continuă evoluție.

Turismul de agrement este acea formă de turism prin care se satisfac nevoile turiștilor de odihnă, destindere, relaxare și amuzament. Turiștii care vizitează municipiul Făgăraș au diverse oportunități pentru satisfacerea acestor nevoi de agrement, din următoarele considerente:

- Amplasarea într-un cadru natural deosebit, la poalele munților, cu o *bogată rețea hidrografică* și un *bogat patrimoniu de mediu*, cu situri Natura 2000;
- *Spațiile verzi, zonele pietonale și de promenadă amenajate*, în care turiștii se pot plimba sau relaxa;
- *Parcurile cu locuri de joacă pentru copii*;
- *Zonele și structurile de agrement*, în care turiștii se pot recrea;
- Posibilitatea de *pescuit recreativ* în lacurile din cadrul complexului „Laguna Albastră”;
- *Facilitățile oferite de diferite unități turistice de cazare*, în care turiștii se pot odihni sau și socializa, majoritatea având curți sau grădini cu spații de relaxare (terase, foișoare), locuri special amenajate pentru grătar, sau facilități pentru derularea diferitelor activități de socializare (jocuri, sporturi de echipă);
- *Restaurantele*, unde turiștii pot servi preparate locale, tradiționale românești sau diverse specialități, în funcție de preferințele acestora;

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- *Locații de divertisment (baruri, centre de evenimente) și diverse servicii de revigorare;*
- *Organizarea anuală a numeroaselor evenimente de agrement, care atrag turiștii, precum: Festivalul Național de Umor „Ceapa de aur”; Vânătoarea de comori (prin indicii ascunse în zonele de importanță turistică); Teatru de stradă; Bal medieval etc.*

În municipiul Făgăraș se poate practica și **turismul de afaceri și evenimente**, din următoarele considerente:

- *Localizarea în centrul țării, la jumătatea distanței între reședințele de județe Brașov și Sibiu, cel de-al doilea având și aeroport;*
- *Accesul facil prin transport rutier sau feroviar, municipiul fiind străbătut de drumul național DN1 și de magistrala M200 Brașov – Arad - Ungaria;*
- *Numeroase structuri turistice de cazare clasificate, cu o capacitate totală de peste 340 de locuri, dintre care peste trei sferturi fiind clasificate la categoria 3 stele;*
- *Anumite structuri turistice de cazare pun la dispoziția turiștilor săli de conferințe și/sau spații de desfășurare a diferitelor evenimente private, precum cursuri, teambuilding-uri etc;*
- *Numeroase structuri de alimentație publică clasificate, cu o capacitate totală de peste 1000 locuri;*
- *Numeroase săli de spectacole și conferințe, cu o capacitate totală de peste 1050 de locuri;*
- *Existența băncilor, caselor de schimb valutar, bancomatelor.*

Turismul sportiv este una dintre cele mai profitabile ramuri ale turismului, care vizează nevoile turiștilor de practicare a sporturilor și de participare la competiții sportive. Municipiul Făgăraș este o destinație favorabilă practicării turismului sportiv din următoarele considerente:

- *Existența spațiilor verzi, parcurilor, zonelor pietonale și de promenadă amenajate, favorabile practicării sporturilor în aer liber (ex. jogging, ciclism);*

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- *Clubul Sportiv Școlar*, cu sală de sport și antrenamente (omologată pentru handbal), teren de sport și antrenamente, unde se desfășoară competiții și meciuri oficiale de nivel local, județean și național și cu bazin pentru lecții de înot;
- *Sălile și terenurile de sport în incinta unităților de învățământ de pe teritoriul municipiului* (3 unități de învățământ liceal și 3 unități de învățământ gimnazial);
- *Baza sportivă pe Șoseaua Combinatului nr. 1A*, cu teren fotbal, teren baschet, vestiare, tribună;
- *Complexul de agrement „Laguna Albastră”* cu 4 piscine, teren de tenis, handbal și fotbal;
- *Clubul Sportiv Municipal Făgăraș*, cu săli și terenuri pentru practicarea următoarelor sporturi: handbal, fotbal, judo și karate, tenis de masă, atletism, skanderberg și automobilism sportiv
- *Rezultatele deosebite obținute de Clubul Sportiv Municipal Făgăraș* la diferite campionate, cupe și turnee organizate pentru: handbal, karate, judo, fotbal;
- *Posibilitatea de practicare a echitației* în cadrul complexului „Fântânița Crăiesei”;
- *Posibilitatea de parcticare a pescuitului sportiv* în lacurile care fac parte din complexul „Fântânița Crăiesei”;
- *Organizarea anuală a numeroaselor evenimente și manifestări sportive*, care atrag un număr mare de turiști pasionați de sporturi, precum: Raliu; Concursul de biciclete „Bikeathon”; Turul ciclist al bisericilor fortificate din Țara Făgărașului, Concurs tenis de masă etc.

Turismul cultural-istoric este acea formă de turism prin care se satisfac nevoile turiștilor de vizitare a monumentelor istorice și de cunoaștere a tradițiilor și obiceiurilor locale dintr-o anumită zonă și de a participa la evenimente cultural-educative. Municipiul Făgăraș este o destinație favorabilă practicării turismului cultural din următoarele considerente:

- *Vizitarea Cetății Făgăraș*, care este de o frumusețe aparte și reprezintă unul dintre cele mai mari obiective turistice de pe teritoriul țării noastre și din Europa, unde este

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

reconstituită istoria și atmosfera medievală, prin ceremonialul schimbului de gardă, care are loc în fiecare sâmbătă și duminică de la ora 11:00;

- *Vizitarea Muzeului Țării Făgărașului „Valer Literat”* din cadrul cetății, unde periodic se organizează diverse expoziții și se desfășoară activități cultural-educative;
- *Vizitarea bisericilor incluse în patrimoniul arhitectural-istoric:* Biserica Ortodoxă „Sfânta Treime”, Biserica Ortodoxă „Sfântul Ierarh Nicolae”, Biserica Romano-Catolică și Mănăstirea Franciscanilor, Biserica Evanghelică, Biserica Reformată, Sinagoga;
- *Vizitarea altor monumente incluse în patrimoniul arhitectural-istoric:* Casa Dr. Giurcă (fosta Casă a căsătoriilor), Casa Inocențiu Micu Klein, statuile „Doamna Stanca” și „Badea Cârțan” și ansamblele urbane „Zona de nord a orașului” și „Zona Morii”;
- *Tradițiile și obiceiurile locale*, precum Festivalul Cetelor de Feciori, șezătorile și colindele copiilor;
- *Vizitarea instituțiilor culturale*, de unde turiștii pot afla informații privind întreaga zonă a Țării Făgărașului;
- *Organizarea anuală a numeroaselor festivaluri alte manifestări ecultural-educative*, precum: Festivalul Cetelor de Feciori; Ziua Culturii Naționale; Festivalul „Murmur”; Festivalul „Zilele Bucătăriei Medievale”; Festivalul Internațional de Folclor „Garofița Pietrei Craiului”; Festivalul „Zilele Cetății Făgărașului”; Atelier de arhitectură; Festivalul Păstrăvului Făgărașean; Simpozionul „Zilele antropologiei românești”; Festivalul Național de Teatru de Amatori din Cetatea Făgăraș; Festivalul portului popular „Făgăraș, foaie de ceapă!” etc.

Ecoturismul este acea formă de turism cu impact scăzut asupra mediului, care vizează nevoile turiștilor de cunoaștere a naturii și de apreciere și conservare a resurselor naturale, care asigură beneficii durabile populației locale. Municipiul Făgăraș are potențial în privința practicării ecoturismului datorită următoarelor resurse:

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

- Situl de importanță comunitară (SCI) „*Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu*”, cod ROSCI00132, situat în partea de nord a municipiului;
- Situl de protecție specială avifaunistică (SPA) „*Avrig – Scorei - Făgăraș*”, cod ROSPA0003, situat în partea de nord-vest a municipiului;
- Situl de protecție specială avifaunistică (SPA) „*Podișul Hârtibaciului*”, cod ROSPA00099, situat în partea de nord a municipiului;
- *Bogata rețea hidrografică*, municipiul fiind străbătut de la est la vest de râul Olt și de afluenții acestuia (Făgărășel, Berivoi, Racovița, Poenița și Galați), tabloul fiind completat de salba de lacuri care alcătuiesc Complexul de agrement „Fântânița Crăiesei”;
- *Biodiversitate*, cu numeroase specii de plante cu utilizări medicinale, faună cinegetică și pești care populează râul Olt și afluenții acestuia;
- *Organizarea anuală a numeroaselor campanii și acțiuni ecologice*, precum: Campaniile de plantare a arborilor și de igienizare a zonelor verzi; Campania „Managementul eficient al deșeurilor”; Ziua Energiei Inteligente la Făgăraș; Acțiunea de ecologizare „Let’s do it Făgăraș”; Ziua Mondială a mersului pe jos etc

Actualele tendințe în domeniul turismului se îndreaptă către conservarea mediului înconjurător și a tradițiilor culturale, iar municipiul Făgăraș deține un bogat patrimoniu natural și cultural, ceea ce constituie premisele unei bune dezvoltări a acestui sector, cu beneficii inclusiv pe plan economic. În completarea acestor resurse naturale și culturale, vin și infrastructura de transport, facilitățile de cazare și agrement, precum și resursele care încurajează practicarea sporturilor și participarea la diferite manifestări cultural-educative și sportive.

ROMÂNIA
JUDEȚUL BRAȘOV

MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Strada Republicii, Nr. 3, 505200, Tel: 0040368 402 949, Fax: 0040368 402 805
Web: www.primaria-fagaras.ro, Email: secretariat@primaria-fagaras.ro

Bibliografie

- Consiliul Județean Brașov – Plan de menținere a calității aerului în județul Brașov, 2018-2022;
- Consiliul Județean Brașov – Plan județean de gestionare a deșeurilor în județul Brașov, 2020-2025;
- Primăria Municipiului Făgăraș – Plan de acțiune pentru energie durabilă în Făgăraș, noiembrie 2012;
- Primăria Municipiului Făgăraș, GEA Strategy & Consulting – Strategia de dezvoltare a Municipiului Făgăraș pentru perioada 2014 – 2020, decembrie 2013;
- Primăria Municipiului Făgăraș – Strategia de menținere a calității aerului în Municipiul Făgăraș pentru perioada 2020 – 2024, iunie 2020;
- S.C. ECO-BREF S.R.L. – Raport de mediu pentru Planul Urbanistic General al Municipiului Făgăraș (var. II), 2013;
- Pagina web a Primăriei Făgăraș: <http://primaria-fagaras.ro/>
- Pagina web a Muzeului Țării Făgărașului „Valer Literat”: <http://cetateafagarasului.com/>
- Pagina web a Casei Municipale de Cultură Făgăraș: <https://casadeculturafagaras.ro/>
- Pagina web a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Centrul Regional Pentru Dezvoltare Durabilă și Promovarea Turismului „Țara Făgărașului”, <https://tarafagarasului.com/>
- Pagina de Facebook a Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Făgăraș: <https://www.facebook.com/cniptfagaras/>
- Pagina web a Agenției Naționale de mediu: <http://www.mmediu.ro/>